

Lietuvos Respublikos
Seimo
aštuntoji sesija

2020 m. birželio 4 d.
414 ir 415 posėdžiai

Stenogramos

223

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

VIII (PAVASARIO) SESIJA

2020 m. birželio 4 d.

Rytinis posėdis Nr. 414

Seniūnų sueigos patikslintos 2020 m. birželio 4 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25, 41, 42 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4901(2) priėmimas	7
Šio įstatymo priėmimas	10
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4902(2) priėmimas	10
Šio įstatymo priėmimas	11
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4903(2) priėmimas	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Darbo kodekso 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4904(2) priėmimas	11
Šio įstatymo priėmimas	12
Vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos sukeltiems padariniams mažinti, įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4870(2) svarstymas	12
Seimo nario M. Puidoko kalba	12
Seimo nario T. Tomilino kalba	13
Seimo nario A. Vinkaus kalba	13
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4839(3) priėmimas	14
Šio įstatymo priėmimas	14
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 14 ir 87 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4695(2) priėmimas	14
Šio įstatymo priėmimas	15
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4696(2) priėmimas	15
Šio įstatymo priėmimas	15
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4697(2) priėmimas	15
Šio įstatymo priėmimas	15
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl vietinių ir regioninių veiksnių ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas, išvados“ projekto Nr. XIIIIP-4091(2) priėmimas	15
Šio nutarimo priėmimas	18
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės šeimos tarybos sudėties“ projekto Nr. XIIIIP-4874(2) priėmimas	19
Šio nutarimo priėmimas	22
Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 1, 3, 4, 5, 8, 11 straipsnių ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4699(2)ES priėmimas	22
Šio įstatymo priėmimas	23
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4700(2) priėmimas	23

Šio įstatymo priėmimas	24
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9, 12, 16, 17, 30, 31, 33, 35, 39 ¹ , 59, 69 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 61 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4701(2) priėmimas	24
Šio įstatymo priėmimas	24
Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 8, 11 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4702(3) priėmimas	24
Šio įstatymo priėmimas	27
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 31 ir 37 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4703(2) priėmimas	27
Šio įstatymo priėmimas	27
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 7, 9, 18, 31, 33 ir 78 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju ¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4401(3) priėmimas	27
Šio įstatymo priėmimas	28

Vyriausybės valanda (nuotoliniu būdu)

Ministro Pirmininko S. Skvernelio, aplinkos ministro K. Mažeikos, energetikos ministro Ž. Vaičiūno, susisiekimo ministro J. Narkevičiaus, sveikatos apsaugos ministro A. Verygos, vidaus reikalų ministrės R. Tamašunienės, švietimo, mokslo ir sporto ministro A. Monkevičiaus ir finansų ministro V. Šapokos atsakymai į Seimo narių klausimus	28
--	----

Vakarinis posėdis Nr. 415

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano valstybės teritorijos erdvinio vystymo kryptų ir teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų patvirtinimo“ projekto Nr. XIIIIP-4277(2) priėmimas	40
Šio nutarimo priėmimas	43
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4081(2) priėmimas	44
Šio įstatymo priėmimas	46
Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3868(2) priėmimas	46
Šio įstatymo priėmimas	46
Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2264 36, 44, 70, 75 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 70 ¹ straipsniu ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3869(2) priėmimas	46
Šio įstatymo priėmimas	47
Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 39, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3870(2) priėmimas	47
Šio įstatymo priėmimas	47
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3871(2) priėmimas	47
Šio įstatymo priėmimas	47
Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 4, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3872(2) priėmimas	47
Šio įstatymo priėmimas	47
Teismo ekspertizės įstatymo Nr. IX-1161 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2650(2)VK priėmimas	47
Šio įstatymo priėmimas	48
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 10 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3777(2) priėmimas	48

Šio įstatymo priėmimas	48
Civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4854(2) ir Civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4855(2) svarstymas	48
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32 ¹ , 33, 35 ¹ , 53 straipsnių ir devintojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2834(2) pateikimas (R. Tamašunienė)	49
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4159 pateikimas (G. Burokienė)	52
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4388 ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4389 pateikimas (V. Bukauskas)	54
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4452 pateikimas (G. Burokienė)	56
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4128 pateikimas (G. Kindurys)	58
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4476 pateikimas (G. Kindurys)	59
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 24, 31, 33 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4847 pateikimas (A. Strelčiūnas)	60
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4390 pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	62
Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Lietuvos mokslininko, švietėjo Jurgio Ambroziejaus Pabrėžos metais“ projekto Nr. XIIIIP-3912 pateikimas (A. Gumuliauskas)	65
Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Jono Karolio Chodkevičiaus metais“ projekto Nr. XIIIIP-4441 pateikimas (A. Gumuliauskas)	67
Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Vytauto Mačernio metais“ projekto Nr. XIIIIP-4680 pateikimas (A. Gumuliauskas)	67
Seimo nutarimo „Dėl 2021 m. sausio 13 d. paskelbimo nedarbo diena“ projekto Nr. XIIIIP-4681 pateikimas (A. Gumuliauskas)	67
Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo kardinolo Vincento Sladkevičiaus metais“ projekto Nr. XIIIIP-4453(2) pateikimas (V. Rinkevičius)	69
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4424 pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	70
Seimo nutarimo „Dėl 1990–1991 metų Nepriklausomybės gynėjo vardo“ projekto Nr. XIIIIP-4760 pateikimas (P. Urbšys)	71
Seimo savaitės (2020-06-08–2020-06-12) – 2020 m. birželio 9 d. (antradienio) ir 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	75

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Bako pareiškimas	76
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	78

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

- A – alternatyvus teisės aktas
- ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 414 STENOGRAMA

2020 m. birželio 4 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Laba diena, gerbiami kolegos, gerbiami svečiai, gerbiami Lietuvos žmonės. Pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 4 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2020 m. birželio 4 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Užsiregistravo 92 Seimo nariai. Darbotvarkės tvirtinimas. Dėl darbotvarkės nematau norinčių kalbėti. Siūlau darbotvarkę patvirtinti bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Yra. R. Budbergytė. Prašau.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Mes prašytume išbraukti iš darbotvarkės klausimą dėl bendrojo plano, kadangi yra nevisiškai aiškiai suformuluota Teisės departamento išvada, kad Seimo nutarimu negalima numatyti lėšų skyrimo. Konstitucinis Teismas pasisakęs, kad tokius dalykus galima pavesti tiktai įstatymu, o ne Seimo nutarimu, todėl prašytume išbraukti iš darbotvarkės ir prašyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto pateikti savo išvadą dėl šio klausimo.

PIRMININKAS. J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Norėjau patikinti, iš tikrųjų mes ne vieną kartą keitėme projektus vien dėl to, kad visada būdavo Teisės departamento pastaba dėl to, kad tik įstatymu galima duoti pavedimus Vyriausybei. Šiuo atveju iš tiesų reiktų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados, ypač prieš priimant.

PIRMININKAS. Gerai. S. Gentvilas, prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Laba diena, dėl bendrojo plano priėmimo. Teisės departamento išvados komitetas pritarė ir išbraukė tą 30 % finansavimą regioniniu lygiu, tai kaip ir nebėra to trukdžio. Aš siūlyčiau neišbraukti iš darbotvarkės bendrojo plano priėmimo.

PIRMININKAS. Daugiau pasiūlymų dėl darbotvarkės nematau. Turime vieną pasiūlymą – R. Budbergytė siūlė frakcijos vardu išbraukti darbotvarkės 2-1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano valstybės teritorijos erdvinio vystymo kryptių ir teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų patvirtinimo“ projektą Nr. XIIIIP-4277. Balsuojame dėl pasiūlymo.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 37, prieš – 42, susilaikė 29 Seimo nariai. Pasiūlymui nepritarta. Darbotvarkė liko be pakeitimų. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritariame bendru sutarimu.

10.04 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25, 41, 42 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4901(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Užimtumo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4901. Priėmimas. Pranešėja – R. Šalaševičiūtė. Yra pasiūlymų, kviečiu į tribūną. Pritariame pastraipsniui. 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Pasiūlymų nėra. Pritariame. 2, 3 straipsniams galime pritarti bendru sutarimu? Pasiūlymų nėra. Dėl 4 straipsnio yra Seimo narės R. Šalaševičiūtės pasiūlymas. Prašau pristatyti.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gerbiamas Pirmininke, turbūt dėl 3 straipsnio čia buvo, dėl 42 straipsnio pakeitimo. Mano pasiūlymas yra tiesiog techninio pobūdžio. Taip išėjo, jog Užimtumo įstatymą svarstėme balandžio 30–gegužės 7 dienomis ir buvo neapsižiūrėta dėl savarankiškai dirbančių asmenų, kuriems skiriama parama darbo vietoms steigti. Tiesiog yra sutvarkyta įstatymo redakcija. Prašau pritarti, nes jokių esminių siūlymų čia nėra. Komitetas pritarė vienbalsiai.

PIRMININKAS. Taip, bet dar turi pritarti Seimas, kad pataisa būtų svarstoma. Turbūt nereikia klausti dėl 29, turime tuos 29. Dėl visos pataisos. Gal galime pritarti bendru sutarimu, nes nuomonių reikšti Seimo nariai neužsirašė? Pritariame bendru sutarimu šiai redakcijai ir galime pritarti visam straipsniui bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso. Motyvai už – Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kviečiu pritarti svarstomam projektui, kuris turėtų šiek tiek pagelbėti išsaugoti darbo vietas vyresnio amžiaus žmonėms. Bet kartu balsuodami mes turime įvardinti, kokios yra esminės priežastys, kurios lemia štai tokių įstatymo pataisų būtinumą. Verta prisiminti, kad ne taip seniai Ministras Pirmininkas paskelbė pandemijos suvaldymo strategiją ir akcentavo, kad mūsų piliečiai bus suskirstyti į kelias kategorijas. Tai bus rizikos grupė, kuriai priskirti ir žmonės, kuriems virš 60 metų, jiems bus taikomi papildomi judėjimo ir darbo sąlygų apribojimai.

Dar primintina, kad ir sveikatos apsaugos ministras kiekviename savo įsakyme, kuriuo atlaisvindavo tam tikras paslaugas, uoliai prirašydavo, kad ant durų privalo būti iškaba, perspėjanti, kad nedera ten užėiti vyresnio amžiaus žmonėms.

Akivaizdu, kam darbdaviams, matantiems štai tokias aplinkybes, rizikuoti, išlaikant darbo vietose vyresnius žmones, kai jiems ateityje gali grėsti įvairūs reikalavimai dėl tokių žmonių darbo sąlygų. Todėl turime liūdną statistiką, kai išskirtinai dabar atleidžiami būtent vyresnio amžiaus žmonės.

Pasiūlytos priemonės, kad subsidija iki minimalios algos ne 90 %, o 100 % žmogui virš 60 metų, galbūt yra šiokia tokia paskata, bet nemanau...

PIRMININKAS. Laikas.

J. RAZMA (TS-LKDF). ...kad tokia didelė, kad tikrai visais atvejais pagelbėtų. Bet tai vis dėlto geriau negu nieko. Kviečiu pritarti ir mėginti tą situaciją, kuri susidarė dėl mano paminėtų aplinkybių, švelninti.

PIRMININKAS. Ačiū. Laikas. Motyvai prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Aš ne prieš tai, kad žmonės gautų didesnes išmokas, aš prieš tai, kaip tai daroma. Turbūt visi prisimename, kad kiekvieną savaitę mes svarstome tą patį, noriu pabrėžti, tą patį Užimtumo įstatymą ir tuos pačius straipsnius. Akivaizdžiai kiekvieną savaitę vis nauja pataisa. O taip susidaro dėl to, kad yra laisvų pinigų, pasiskolintų laisvų pinigų, ir juos visus reikia iki rinkimų išdalinti. Daroma viskas, kad paskolinti pinigai patektų žmonėms.

Bet jeigu mes pažiūrėsime į mūsų kaimynus, į Europos Sąjungos valstybes, jūs niekur neradsite tokios programos, nes ten gerbia visus, nesvarbu, koks amžius. Jeigu tu atėjai į darbo rinką, esi laukiamas ir reikalingas. Yra normalūs susitarimai, o ne taip, kaip daroma Lietuvoje: pasirašo deklaraciją, kad nemažins atlyginimo, jeigu sumažins mokesčius. Nonsensas, bet pasirašoma tokia deklaracija. Bet nepasirašoma deklaracija, kad išlaikysime visus darbo rinkoje ir kad laikysimės Darbo kodekso ir Žmogaus teisių deklaracijos. Lietuvoje niekas to neatkeitė, įstatymai veikia.

Pakartosiu, bet valdžia, atsakydama į klausimus, įvardino priežastis, kad vyresnio amžiaus žmonių daugiau atleidžia. Bet kai pasidomime kodėl, pasirodo, visi išeina savo noru. Tik 47 žmonės praeitą savaitę kreipėsi į Darbo ginčų komisiją dėl diskriminacijos pagal amžių. 47 iš 20 tūkst.!

PIRMININKAS. Laikas.

A. SYSAS (LSDPF). O mes dabar įstatymais bandome sureguliuoti tokius dalykus. Tai reikia bausti darbdavius, kurie elgiasi nesąžiningai ir ne pagal įstatymus, o ne priimti įstatymą, kuriuo mes stigmatizuosime šią grupę, ji po to nukentės, po tokio įstatymo.

PIRMININKAS. Ačiū, laikas. Motyvai už – Seimo narė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas Pirmininke, mielieji kolegos, atkreipkime dėmesį į pačią esmę, į šio įstatymo tikslą – padėti išsaugoti darbo vietas, skirti subsidiją, skirti konkrečią paramą žmonėms nustatytu laikotarpiu.

Ką gi girdime diskusijose ir šiandien, ir prieš keletą dienų? Kad tai privilegija, kad tai diskriminacija dėl amžiaus, kad tai darbdavių papirkinėjimas. Kad neturime neva kur dėti pinigų. Gerbiami kolegos, kurgi dedame akcentus? Sunku net patikėti, kad tai, kas daroma dėl žmonių šiuo etapu, šiuo sunkiu laikotarpiu, jums sukelia tokią negatyvą. Rinkimai? Rinkimus jūs labiau matote ir vertinate. Jeigu padėsime žmogui vieną, antrą mėnesį, tai padėsime išties, kad jis turėtų galimybę toliau gyventi, dirbti ir būti patenkintas šioje šalyje.

Priimame išties labai reikalingą įstatymą, tad pasistenkime visi kartu, kaip greičiau ir kaip tikslingiau jį įgyvendinsime, kad Seimo priimtas įstatymas būtų įgyvendinamas sklandžiai, kad žmonės pajautų, turėtų visą informaciją, kad darbdaviai saugotų darbo vietas, padėdami žmonėms išsaugotų jas ir žmonės turėtų visą informaciją. Tad mūsų dėmesys dabar turėtų būti nukreiptas į parlamentinę kontrolę, į mūsų priimtų įstatymų kontrolę, kad taip, kaip norime, kaip čia siekiame, su pagalba žmonėms, kad jie pasiektų kiekvieną. Balsuokime už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiami kolegos, čia turbūt salėje nėra žmonių, kurie pasisakytų prieš tiesiogine prasme, bet labai daug klausimų atsiranda.

Visų pirma subsidija baigsis, akivaizdu, arba šis finansavimas, tie pinigai baigsis jau iki Naujųjų metų. Po Naujųjų metų problema tikrai išliks, o skola arba subsidija, kur užimtumas bus finansuojamas, taip pat išliks. Taigi visi šie klausimai yra labai sudėtingi ir labai neaiškūs. Be to, lūkesčiai tų vyresnio amžiaus žmonių, kuriems vieną laikotarpį bus kompensuota, o kitą – jau nebus kompensuota, dėl to nebus per daug patenkinti. Taigi čia reikėjo, matyt, galvoti apie ilgalaikį visą laikotarpį, apie ilgesnį, nes po Naujųjų metų yra labai sunku tikėtis, kad iš tikro visa pandemija baigsis ir problemos baigsis. O jei jos dar nesibaigs, tada reikės vėl ieškoti kokių nors kitų variantų.

Todėl aš vis dėlto balsuosiu už, bet pasakau, kas, mano supratimu, yra neišspręsta, neatsakyta ir kas gali būti didžiule lūkesčių problema kitais metais. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, mūsų darbo rinkos *status quo* ir absoliuti duotybė yra išėjimas iš darbo savo noru. Deja, bet taip yra. Turbūt devyniais iš dešimties atvejų mūsų žmonės, kai yra atleidžiami, formaliai yra atleidžiami savo noru. Todėl pandemijos akivaizdoje mes turime ieškoti greitų ir efektyvių sprendimų.

Sisteminius pokyčius lemia kita politika, o šiandien žodis „diskriminacija“, jeigu mes jį vartojame pozityvia prasme, kaip pozityvios diskriminacijos apraišką, tai mes turime dauginti tos pozityvios diskriminacijos reiškinį. Mums reikia daugiau pozityvios diskriminacijos neįgaliųjų įdarbinimo srityje, mums reikia daugiau pozityvios diskriminacijos užtikrinant vyrų ir moterų lygias galimybes, mums reikia daugiau pozityvios diskriminacijos ir priešpensinio vyresnio amžiaus žmonių darbo santykių apsaugos srityje.

Šis įstatymas ypač svarbus ir dėl to, kad atsiras galutinis aiškumas dėl 200 eurų darbo paieškos išmokos, kuri bus mokama tuoj pat po įstatymo pasirašymo. Kiekvienas bedarbis, turintis ar neturintis stažą, gaunantis ar negaunantis nedarbo išmoką, gaus pranešimą į savo asmeninę paskyrą, jam tereikės pažymėti keletą varnelių ir galės gauti 200 eurų laikiną darbo paieškos išmoką. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, pasiklausius dar visai neseniai prieš pandemijos pradžią mūsų ekspertų, kurie darbo rinkos srityje pasakė daug teisingų įžvalgų, tuo metu, kai Lietuvai trūko darbuotojų, kvalifikuotų darbuotojų, buvo įvardinta kaip vienas iš šaltinių, iš kur paimti kvalifikuotų darbuotojų, būtent sugrąžinti į darbo rinką tuos žmones, kurie jau yra pensinio amžiaus. Čia mes kalbame apie 60 plius.

Ko aš bijau, kas atsitiks priėmus šį įstatymą? Kad pamatysime, ar tik nebus tokia statistika, kad tokių žmonių į prastovą bus išleidžiama kelis kartus daugiau negu kitų amžiaus grupių. Ir kodėl? Nagi verslininkui labiau apsimokės išleisti juos į prastovą, nes už tai gaus valstybės subsidiją, nors galbūt jis ir geras darbuotojas, reikalingas darbuotojas negu kitos amžiaus grupės. Todėl ateityje gali būti dar blogesnis efektas – taip, kaip atsitiko balandžio mėnesį. Balandžio mėnesį

tokio amžiaus grupės žmonių atleista dvigubai daugiau negu pernai per tą patį mėnesį. Todėl iš tikrųjų man labai kelia nerimą tokios tendencijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Nuomonė už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, matyt, nėra tokio pasaulyje dalyko, kuris būtų vien teigiamas arba neigiamas, kaip nėra labai tobulos ir puikios partijos su vien gerais žmonėmis arba vien blogais. Kiek čia R. Karbauskis apie konservatorius piktai bešnekėtų, čia rasime labai daug gerų žmonių, kaip ir pas valstiečius. Dabar taip pat yra ir su įstatymais. Šiame įstatyme aš išvelgiu ir teigiamų, ir neigiamų pusių. Aš iš tikro matau norą padėti žmonėms ir tai yra teigiama, yra surašyti būdai, kaip padėti. Bet žinau, kad žmonės nėra angelai ir jie gali pasinaudoti, ką ir Julius sakė. Aš lygiai tą patį išvelgiu pavojų, kad čia gali piktnaudžiauti. Aš matau, kad negatyviai verslus verslininkas pajus naudą, kad jam būtina paimti tuos pinigus, ir tuos darbuotojus gali nebūtinai išleisti į kokias prastovas ar dar kaip nors, o tiesiog vokeliais atlyginti jiems ir taip sau sutaupyti lėšų. Tikrai tokie dalykai bus ir mes jų neišvengsime. Nereikėtų galvoti, kad čia yra vien teigiamas įstatymo poveikis. Aš suprantu tuos žmones, kurie išvelgia neigiamą prasmę ir sunkiai apsisprendžia, kaip balsuoti. Tas pats yra ir man, man irgi sunku apsispręsti, kaip balsuoti dėl šito įstatymo.

PIRMININKAS. Nuomonės išsakytos. Gerbiami kolegos, kviečiu balsuoti dėl projekto Nr. XIII-4901 priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118 Seimo narių, balsavo 115: už – 107, prieš – 2, susilaikė 6 Seimo nariai. Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.20 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4902(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4902. Priėmimas. Kviečiu pranešėją R. Šalaševičiūtę į tribūną. Priėmimo stadijoje yra gauta pasiūlymų.

Priimame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra Seimo narės R. Šalaševičiūtės pasiūlymas. Prašau pristatyti. (*Balsai salėje*) Tuoj, tuoj.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Visi pasiūlymai, susiję su šio įstatymo projektu, kuriuos įregistravau vakar, yra susiję su tuo, kad iš tikrųjų, reikia pripažinti, ne viską mes buvome sudėję į įstatymo projektą, kas buvo reikalinga. Yra patikslinamas įstatymo projekto 1 straipsniu dėstomo 11¹ straipsnio pavadinimas, būtent prie „paskelbus ekstremaliąją situaciją ir karantiną“ mes pridėdame „ar“, vadinasi, pasibaigus karantinui šio įstatymo nuostatos kai kuriais atvejais būtų taikomos ir esant ekstremaliajai situacijai. Komiteto nuomonė – pritarta vienbalsiai.

PIRMININKAS. Gerbiamieji, turbūt galime sutarti bendru sutarimu, kad 29 pritariantys, kad būtų svarstomi pasiūlymai, yra? Pritariame. Ir pritarti tokiam pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė, taip pat galime bendru sutarimu. Pritariame. Dėl motyvų nebuvo užsirašiusių.

Kitas pasiūlymas – taip pat R. Šalaševičiūtės. Prašau pristatyti.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Yra patikslinama įstatymo projekto 1 straipsniu dėstomo 11¹ straipsnio 1 dalis. Tai yra susiję su ligos išmokomis asmenims, kurie vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos... Ir čia vėlgi papildome „ar“, kadangi karantinui pasibaigus tai sietina daugiausia su medikų bendruomene ir su kitais, kuriems toliau gali tekti dirbti su sergančiais COVID-19 ir turėti kontaktą su jais. Ir ne tik medikų bendruomenė, bet ir kiti, kurie vykdydami savo profesines funkcijas, tiesiogiai bus susiję su ligomis. Tiesiog kad išliktų toks pat apmokėjimas ir nebūtų skriaudžiami asmenys, dirbantys šioje srityje, ir yra teikiamas šis pasiūlymas. Komiteto nuomonė – pritarta vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ir Seimas gali bendru sutarimu taip pat pritarti šiam pasiūlymui, kad būtų integruotas į 1 straipsnį? Pritariame.

Trečiasis R. Šalaševičiūtės pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Trečiasis pasiūlymas vėlgi susijęs su tomis pačiomis sąlygomis, tik yra patikslinama, kad ligos išmoka skiriama ne anksčiau, kaip nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino paskelbimo dienos. Komiteto nuomonė – pritarta vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ir šiam pasiūlymui taip pat Seimas gali pritarti bendru sutarimu? Pritaria. Ačiū, pritarta.

Tada visam 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame. (*Balsai salėje*)

Dar vienas pasiūlymas dėl 8 dalies. Atsiprašau.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Yra dar vienas pasiūlymas, todėl aš ir stoviu čia. Vėlgi yra pasiūlymas, tikslinamas 11¹ straipsnis, išbraukiama 1 dalis, yra paliekama tikrai 2 dalis. Numatoma, kokiais atvejais mokama netaikant šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatytų apribojimų, ir toliau tikslinama: „Asmenims, turintiems teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka ir gaunantiems valstybinę socialinio draudimo, netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino laikotarpiu ligos išmoka šio įstatymo 11¹ straipsnio 1 dalyje nustatytu atveju mokama netaikant šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatytų apribojimų.“ Komiteto nuomonė – pritarta vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar jau visi pasiūlymai dėl 1 straipsnio. Šiam pasiūlymui taip pat galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame. Ir visam 1 straipsniui taip pat galime pritarti bendru sutarimu, integruvę visus pasiūlymus, kuriems pritarė komitetas ir Seimas.

2 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso. Seimo nariai neužsirašė, kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 110 Seimo narių: už – 108, prieš nėra, susilaikė 2 Seimo nariai. Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas tampa įstatymu, jis priimtas. (*Gongas*)

10.25 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4903(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.3 klausimas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4903. Priėmimas. Pasiūlymų taip pat nėra gauta, pranešėjos nekviesiu į tribūną. Yra du straipsniai, kuriems Seimas gali pritarti bendru sutarimu. Pritariame. Pritariame bendru sutarimu. Dėl motyvų dėl viso Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 106, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-4903) priimtas. (*Gongas*)

10.27 val.

Darbo kodekso 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4904(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.4 klausimas – Darbo kodekso 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4904. Priėmimas. Pasiūlymų priėmimo stadijoje taip pat nėra gauta, todėl galime priimti pastraipsniui. 1, 2 straipsniams pritariame bendru sutarimu? Pritariame. Dėl motyvų dėl viso užsirašė Seimo narys R. J. Dagys. Dėl motyvų už. Prašom. Jo nėra salėje. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 110 Seimo narių: už – 109, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-4904) priimtas. (*Gongas*)

10.28 val.

Vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos sukeltiems padariniams mažinti, įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4870(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 pandemijos sukeltiems padariniams mažinti, įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4870. Svarstymas. Biudžeto ir finansų komiteto išvadą paskelbti kviečiu V. Rinkevičių.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, komitetas apsvarstė įstatymo projektą ir nutarė pritariti iniciatorių pateiktam ir komiteto patobulintam projektui, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pastabas. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nėra, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Dėkoju. Seimo narė R. Šalaševičiūtė paskelbs Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Socialinių reikalų ir darbo komitetas, apsvarstęs projektą, iš esmės pritarė Vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos padariniams mažinti, įstatymo projektui ir pasiūlė pagrindiniu paskirtam komitetui svarstant šį projektą atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktą išvadą dėl projekto. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nebuvo, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu diskutuoti Seimo narį M. Puidoką. Ruošiasi T. Tomilinas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, jaunos šeimos su vaikais yra mūsų valstybės stambus, mūsų valstybės ateitis. Iš tiesų su kolega A. Mazuroniū ir Darbo partijos komanda parengėme siūlymą dėl pagalbos – vienkartinės išmokos vaikams, bet tuo metu jis nebuvo išgirstas, dėl to džiaugiuosi, kad Prezidentas G. Nausėda ėmėsi lyderystės ir subūrė mus visus, kad išgirstume argumentus, kad iš tiesų per karantiną jaunos šeimos, kurios augina vaikus, nukentėjo labiausiai todėl, kad dažnas tėtis ar mama turėjo likti su mokyklinio ar darželinio amžiaus vaikais namuose, negalėjo pilnai dirbti, sumažėjo jų atlyginimas ar net buvo prarastas darbas. Tam, kad jie visi galėtų savo vaiką dabar vasarą leisti į vasaros stovyklą, į būrelius, į baseiną ar tiesiog į dienos stovyklą, yra reikalingi pinigai, o tų pinigų daugeliui šeimų Lietuvoje tikrai labai trūksta. Daug šeimų kreipiasi į mane ir tikrai visos, su kuriomis bendravome, labai džiaugiasi šiuo projektu. Todėl, kai jį priimsime ir parodysime vienybę, susitelkimą, neįsileisdami į tuščius politikavimus, tikrai žmonėms taps lengviau, ypač toms šeimoms, kurios augina 508 tūkst. vaikų, nes būtent tokį skaičių vaikų pasieks tos vienkartinės išmokos.

Gerai, kad tos išmokos yra diferencijuotos, todėl tos šeimos, kurios yra daugiavaikės, gaus didesnę sumą pinigų. Tas šeimas, kurios augina neįgalius vaikus, taip pat pasieks didesnę išmoką. Aš manau, kad tai yra teisinga. Labai svarbu, kad mes parodome socialinį jautrumą, bet kartu vadovaujamės labai aiškiais ekonominiais kriterijais. Džiugu, kad šiam projektui pritaria premjeras ir Vyriausybė, taip pat Seimo komitetai, kurie svarstė. Mes matome, kad jaunos šeimos su vaikais yra aktyviausi vartotojai, todėl akivaizdu, kad visi šie pinigai tikrai grįš į valstybės biudžetą ir tikrai skatins vartojimą. Tą galime pasakyti ir būti tikri.

Kalbant apie ekonominius duomenis, iš tiesų Lietuvos Vyriausybė yra paskelbusi 5 % nuo bendrojo vidaus produkto vertės ekonomikos gelbėjimo planą. Palyginimui galėčiau pateikti informaciją, kiek procentų nuo BVP tam yra skiriama per skirtingas priemones, tai yra staigią finansinę pagalbą, atidėjimus ir kitas likvidumo garantijas, priemones kitose Europos Sąjungos šalyse. Pavyzdžiui, Danijoje tai yra 12,2 %, Vengrijoje, kuri galbūt yra kiek panašesnė į mus, – 8,7 %, didelėse šalyse, stipriose ekonomikose – Prancūzijoje tai yra 25,8 %, Jungtinėje Karalystėje – 20,8, Vokietijoje – net 59 %. Iš tikrųjų išpūdingi skaičiai. Ispanijoje – 11,7 %, Italijoje – beveik 44 %. Akivaizdu, kad šiuo atveju Lietuvos Respublikos Vyriausybės planai dėl teikiamos paramos mūsų

valstybės žmonėms, verslui tikrai yra pamatuoti, tos sumos nėra per didelės, bet svarbiausia, kad tos priemonės būtų tikslinės, tokios, kokios jos yra šiuo atveju. Taigi tikrai kviečiu visus jus palaikyti ir parodyti susitelkimą.

PIRMININKAS. Kviečiu diskutuoti Seimo narį T. Tomiliną. Ruošiasi A. Vinkus.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, manau, kad verta priminti, kad vaiko išmokos sistema yra tikras išsigelbėjimas šeimoms, ir būtent COVID-19 krizė parodė jos išskirtinį pranašumą prieš buvusias mokesčių lengvatas, tada, kai mes turime pajamų netekimus, tada, kai sustojo darbai, būtent vaiko pinigai yra stabilumo garantas šeimoje ir būtent stabilių pajamų garantas.

Daug kam iškilo klausimas: kaip mes skaičiuosime išmoką vaikui, kai atsiras ši vienkartinė pagalba. Aš turiu tokį labai paprastą patarimą – kiekviena šeima tiesiog apskaičiuoja savo gaunamą sumą už vaikus, jeigu daugiau negu vienas vaikas, ir padaugina iš trijų, ir tai yra būtent ta suma, kurią vasarą gaus kiekviena šeima.

Vaiko pinigai prisidėjo prie išskirtinio vaikų skurdo mažėjimo Lietuvoje, mes esame pirmi Europoje pagal skurdo mažėjimo tendencijas, pagreitį: 2016 metais – 25 % skurdo rizikos riba, šiemet turime 18 % santykinio skurdo rizikos ribą. Su šiomis priemonėmis, su valstybės visų priemonių paketu kitais metams prognozuojama 14 %. Aišku, pati ekonominė krizė nulemia, kad santykinis skurdas mažėja, nes dramatiškai gali nukristi pajamos, tačiau bendra tendencija yra teigiama ir buvo teigiama iki pandemijos.

Kaip jūs žinote, šios priemonės – vienkartinės išmokos iš tiesų nebuvo Vyriausybės pakete, tai yra Prezidento iniciatyva ir mes jai pritariame. Mes diskutuojame su Prezidentu dėl mokesčių pokyčių – tikrai viskam pritarti negalėsime. Bet man norisi pasakyti, kad turėdami tokias došnias išmokas turėtume galvoti strategiškai į priekį, kaip geriau panaudoti tokius didelius pinigus. Mano galva, ateityje projektuodami tokias socialines išmokas dalį tų pinigų turėtume skirti socialinėms paslaugoms finansuoti, nes nėra geresnio būdo padėti šeimoms kaip socialinių paslaugų plėtra per savivaldybės įstaigas, per nevyriausybinės organizacijas. Tai yra didelė mūsų problema, kad socialinių paslaugų šeimoms daugėja, tačiau jų nepakanka ir papildomas *vaučeris* su tam tikra suma galėtų būti ateities sprendimų pagrindas. Ačiū.

PIRMININKAS. Diskusiją baigs Seimo narys A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, pastaruoju metu mes priėmėme nemažai įstatymų, padėsiančių sparčiau atsigaivinti ekonomikai, numatėme išmokas verslininkams, darbdaviams, senjorams ir panašiai. Visas paketas priimtų sprendimų numato valstybės paramą ne tik karantino laikotarpiu, bet ir atitinkamą laiką jam pasibaigus. Tačiau tarp pandemijos padarinių jautriai paliestų grupių yra ne tik bedarbiai, senatvės pensijos amžiaus sulaukę asmenys, neįgalieji ir kiti, bet ir vaikus auginančios daugiavaikės, vaikus su negalia auginančios ir nepasiturinčios šeimos.

Šiandien teikiamu įstatymo projektu ir siūlomos vienkartinės išmokos šeimoms, auginančioms vaikus ar įvaikius, ir vaikams, netekusiems tėvų globos. Jos skirtos koronaviruso pandemijos sukeltiems padariniams mažinti. Taip pat čia numatomos tokių išmokų skyrimo ir mokėjimo sąlygos, tvarka ir finansavimas.

Pristatant projektą buvo detalčiai konkretizuota, kam ir kokiais dydžiais būtų mokamos išmokos, todėl aš prie to neapsistosiu. Esmė yra ta, kad šios išmokos turės teigiamą poveikį gyventojų lūkesčiams, kurie dėl koronaviruso krizės ženkliai pablogėjo. Be to, išmokos tiesiogiai paskatins vaikus auginančių šeimų vartojimą, o tai tam tikru laipsniu prisidės ir prie ekonomikos augimo.

Kam teko augti daugiavaikėje šeimoje... aš pats augau dešimties vaikų šeimoje ir praėjus šitiek dešimtmečių prisimenu vargus ir bėdas, kartu ir džiaugsmą, kurie teko mano tėvams auginant daugiavaikę šeimą.

Tikiu, kad šiuo klausimu gali būti įvairių nuomonių, bet aš palaikau siūlomą įstatymo projektą ir manau, kad jis atspindi dabartinius mūsų valstybės lūkesčius. Birželio 1 dieną mes minėjome Tarptautinę vaikų gynimo dieną, ir manau, kad ne tik žodžiais – ir spaudoje pažymėjome tą dieną, ir tarpusavyje, ir televizijoje, ir kitur, bet čia bus praktinis žingsnis, praktinė parama mūsų vaikams. Kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai. Po vieną dėl motyvų. M. Puidokas – motyvai už.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkoju, Pirmininke. Iš tiesų pats esu tėtis, auginame du mažus vaikus ir gyvai galiu matyti situaciją, kokie yra poreikiai tų šeimų, kurie turi mažų vaikų, darželinio ar mokyklinio amžiaus, nes vienas vaikas eina į darželį, kitas yra pirmokas. Iš tiesų visi tie iššūkiai, kuriuos mes patyrėme per nuotolinio mokymo patirtį, kai turėjome mokytis visai kitokiomis pasikeitusiomis gyvenimo sąlygomis, ypač buvo sudėtingi būtent jaunoms šeimoms, kurios augina vaikus. Todėl manau, kad šis projektas, kai mes suteikiame tą pagalbą ir padedame šioms šeimoms įveikti bent dalį rūpesčių ir taip sudarome joms galimybes vaikus išleisti į stovyklas, vaikams leisti bent jau baseino ar kokio nors būrelio lankymą, kas yra ypač svarbu kalbant apie vaikų raidą ir ugdymą, tai yra tikrai efektyvi, teisinga ir savalaikė pagalba. Panašių pagalbos priemonių ypač reikia ir kuo daugiau. Raginu visus palaikyti ir pritarti šiam projektui.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Turiu tris vaikus ir papildomos pajamos mane tikrai pradžugintų, tačiau ar nuo to būtų geriau Lietuvai, aš nesu tikras, nes tai didina deficitą, kuris ir taip jau yra vienas didžiausių Europos Sąjungoje, tai augina skolą, kurią tiems patiems mūsų vaikams vis tiek reikės sugrąžinti, tai remia užsienio ekonomikas, nes skatiname importuojamų prekių vartojimą, nes didelė dalis Lietuvoje suvartojamų prekių yra importuojamos. Lygiai taip pat mes, jeigu deklaruojame, kad sprendžiame kokias nors sistemines problemas, tai su vienkartinė išmoka mes tikrai neišspręsimė šeimų skurdo klausimo, o išdalindami pinigus prieš rinkimus karštomis galvomis ir greitai, susidursime su tokiomis problemomis, kai reikės didinti mokytojų atlyginimus, medikų atlyginimus, didinti pensijas, o išde pinigų neliks. Aš kviečiu susilaikyti.

PIRMININKAS. Balsuojame po svarstymo dėl Vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos sukeltiems padariniams mažinti, įstatymo projekto Nr. XIIP-4870.

Užsiregistravo 102 Seimo nariai, balsavo 100 Seimo narių: už – 94, prieš – 1, susilaikė 5 Seimo nariai. Po svarstymo projektui pritarta.

10.43 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4839(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Azartinių lošimų įstatymo trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4839. Priėmimas. Priėmimo stadija, pasiūlymų nėra gauta. Yra du straipsniai. 1 straipsniui pritariame bendru sutarimu? Pritariame. Ir 2 straipsniui taip pat pritariame bendru sutarimu? Pritariame.

Motyvai dėl viso. Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 101, balsavo 96: už – 95, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-4839) priimtas. (*Gongas*)

10.44 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 14 ir 87 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4695(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Mokesčių administravimo įstatymo 14 ir 87 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4695. Priėmimas. Priėmimo stadija, pasiūlymų taip pat nėra gauta. Priimame pastraipsniui. 1 straipsniui pritariame bendru sutarimu? Pritariame. 2 straipsniui taip pat pritariame bendru sutarimu? Pritariame. Ir 3 straipsnis – įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas. Taip pat pritariame bendru sutarimu? Pritariame. Dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 100 Seimo narių, balsavo 95 Seimo nariai: už – 94, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-4695) priimtas. (*Gongas*)

10.45 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4696(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.2 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4696. Priėmimas. Priėmimo stadijoje pasiūlymų nėra gauta. Priimame pastraipsniui. 1 straipsnis. Pritariame bendru sutarimu. 2 straipsnis. Pritariame bendru sutarimu. 3 straipsnis. Pritariame bendru sutarimu. Dėl motyvų už ir prieš Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 95 Seimo nariai, balsavo 93 Seimo nariai: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 2 Seimo nariai. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-4696) priimtas. (*Gongas*)

10.47 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4697(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.3 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4697. Priėmimas. Priėmimo metu pasiūlymų nėra gauta. Yra du straipsniai, kuriems galime pritarti bendru sutarimu ir pritariame.

Dėl motyvų dėl viso Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 97 Seimo nariai, balsavo 96 Seimo nariai: už – 96, prieš nebuvo, susilaikiusių Seimo narių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-4697) priimtas. (*Gongas*)

10.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl vietinių ir regioninių veiksmų ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas, išvados“ projektas Nr. XIIIIP-4091(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl vietinių ir regioninių veiksmų ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas, išvados“ projektas Nr. XIIIIP-4091. Priėmimas. Yra vienas straipsnis. Straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame. Dėl motyvų. Motyvai už – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, Pirmininke. 2009–2012 metais Lietuva turėjo galimybę pasiskolinti pigiau iš Europos Sąjungos ir Tarptautinio valiutos fondo, ne už 10 %, o viso labo už 1,5–2 %. Asmeniškai Prezidentė D. Grybauskaitė neleido to daryti. Skolinantis iš komercinių bankų, valstybei ir jos piliečiams buvo padaryta didelio masto žala. Atsiprašau, kolegos, 2,1 mlrd. eurų. „Sodrai“ padaryta žala daugiau kaip 1 mlrd. eurų. Nukentėjo „Sodros“ pensininkai. Valstybės skola išaugo iki 8,5 mlrd. eurų, beveik tris kartus.

Užsienio valstybių komerciniai bankai diktavo savo sąlygas Lietuvos bankui. Lietuvos bankas šoko pagal komercinių bankų dėdele. Lietuvos bankas manipuliuavo VILIBOR indeksu.

Valstybės kontrolė 2010 metų pabaigoje savo audito ataskaitoje aiškiai nurodė, kad Finansų ministerija skolinosi be jokių taisyklių pagal komercinių bankų užgaidas, net nesant būtinumo skolintis. Valstybės kontrolė negavo dokumentų iš tuometinės finansų ministrės I. Šimonytės, taip pat Biudžeto ir finansų komitetas negavo duomenų iš Lietuvos banko. Lietuva skolinosi brangiausiai visoje Europoje. Šiandien, aš kalbu apie šią dieną, mūsų vertybiniai popieriai yra 3,4 % – brangiausiai visoje Europoje. Tai Lietuva kas yra? Klondaikas, už kurį sumoka visi piliečiai?

Siūlau pritarti išvadai ir kreiptis į teisėsaugos institucijas.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narė G. Skaistė. (*Triukšmas salėje*)

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Iš šurmulio salėje akivaizdu, kad net jums patiems neįdomu ši krizė ir jos tyrimo išvados. Aš asmeniškai siūlyčiau nepritarti šiam sprendimui, šio tyrimo išvadoms dėl trijų pagrindinių priežasčių.

Viena iš jų, kad politinius sprendimus vertinti oponentų lūpomis yra paprastų paprasčiausiai neobjektyvu. Ir politinius sprendimus vertina vis dėlto ne politikai, o vertina rinkėjai, išrinkdami arba neišrinkdami tuos pačius politikus. Vertinimas galų gale iš dabarties perspektyvos irgi atrodo ganėtinai keistas. Neapibrėžtumas yra sunkiausiai suvaldomas kiekvienos krizės faktorius, ir šiandien vertinti sprendimus, žinant, kokie yra ateities scenarijai, taip pat yra ganėtinai neprofesionalu.

Trečias dalykas – tai krizė už durų, jeigu nepastebėjote, ir užsiimti archeologija, kaip jūs darote šiandien, tikrai yra mažai prasmės. Pažvelkite į dabartinės krizės valdymą. Nuo COVID-19 nukentėjusiems verslams skirta parama šiandien siekia 10,6 %, kai karantinas jau eina į pabaigą, jeigu nepastebėjote. Ilgalaike parama verslui įsisavinta 5 %. Jeigu jus tokie dalykai tenkina ir negalvojate, kad ateis kiti žmonės, vertinantys jūsų krizės valdymo strategiją, tai, man atrodo, jūs esate labai trumparegiai.

Kita vertus, galvoju, po 10 metų turbūt šioje vietoje sėdės kiti žmonės, kiti politikai, kurie vertins jūsų šiandieninius darbus. Jeigu jūs esate garantuoti, kad jūsų sprendimai išdalinti skolintus milijardus be jokio Seimo pritarimo, be biudžeto koregavimo yra tikrai teisėti ir patys optimaliausi, tai aš dėl to tikrai drįsčiau lažintis, sakyčiau, kad ne.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų svarbiausia, kad ši tyrimą atlikome ir iš klaidų nebesimokome. Kas buvo daroma tuo metu? Tuo metu buvo nekaupiami rezervai, užkraunama „Sodrai“ didžiulė skola, pensininkai turėjo sumokėti didžiules palūkanas.

O kaip buvo skolinamasi? Valstybės kontrolė pripažino, kad skolinimasis buvo vykdomas pažeidžiant įstatymus. Skolinamasi buvo uždaru būdu ir tiesiogiai iš bankų. Puikiai žinome, kokiomis palūkanomis buvo pasiskolinta. Kas buvo toliau? Toliau buvo drastiški pensijų mažinimai, išmokų mažinimai, atlyginimų mažinimai. Viskas buvo pjaustoma ir mokesčiai didinami. Tokia buvo tuometinė eiga visų pasekmių. Ir, deja, dėl politikų veiksmų teko susimokėti visai valstybei. Kaip būdavo vykdoma bankų priežiūra? Deja, bet baudos už rinkos manipuliacijas, už kitus dalykus buvo tik simbolinės.

Ir ką mes padarėme? Ko mes pasimokėme iš šio krizės tyrimo? Mes sukaupėme didžiulius rezervus per trejus metus, kuriuos dabar naudojame. Kaip dabar skolinamės? Skolinamės pagal įstatymus, tik atviru būdu. Palūkanos nuo tuo metu skolintų 6, 8 ir 10 % dabar nesiekia nei 0,5, nei 1 %. Ką mes padarėme su „Sodra“? Iš „Sodros“ mes skolą išėmėme ir „Sodra“ nebėra skolinga, ir dabartiniams pensininkams palūkanų nereikia mokėti už „Sodros“ skolą. Ką padarėme su priežiūros tarnyba? Ką padarėme su sankcijomis už rinkų manipuliacijas?

Būtent šios kadencijos metu buvo įvestos adekvačios baudos, kurios yra nuo apyvartos, ir ne taip, kaip anksčiau, kurios siekė tik kelis tūkstančius, o adekvati bauda už pažeidimą.

Mes iš šios krizės tyrimo pasimokėme, einame priešingu keliu ir tie sukaupti rezervai yra naudojami dabar esant šiai situacijai, ir viskas, ką mes skolinamės, yra tam, kad išlaikytume žmonių pajamas, didintume jų pajamas, neitume mokesčių didinimo keliu ir visų atlyginimų ir pensijų mažinimu. Tos pamokos yra išmoktos, ir mes padarėme viską kitaip, negu buvo per krizę. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Prisimenu tokį pasakojimą, jog graikų matematikas Archimedas žuvo neįvykdęs į jo namus įsibrovusio Romos kareivio reikalavimo ir įsakymo eiti su juo. Kareivis pareikalavo, sako: Archimedai, eik su manimi, Archimedas sako: negaliu, nes turiu užbaigti spręsti matematinę lygtį.

Panašiai ir čia: 2009 metų krizės tyrėjai, užuot reagavę į šalia esančią grėsmę ir susitelkę, ką nors konkrečiai darę, dabar, panašu, domisi tik savo pačių tyrinėjimais, užuot gesinę naujai išplieskusios ekonominės krizės gaisrus, visą energiją eikvoja tirdami praeities nelaimių liekanas. Taigi labai apmaudu dėl jūsų tokio elgesio.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Na, yra toks liaudies posakis, kad išmintingi mokosi iš svetimų klaidų, kiti mokosi iš savų klaidų, bet ir tai svarbu išanalizuoti ir iš jų mokytis, o kvailiai visai nesimoko iš klaidų ir visą laiką vėl daro tas pačias. Tai šiuo tyrimu svarbu, kad mes išsiaiškinome, nepaisydami jokių čia politinių atspalvių, ne tas tikslas buvo svarbiausias, kokias klaidas mes padarėme ir kaip jų nekartoti ateityje. Vadinas, kad ir iš savų klaidų, bet vis tiek mes mokomės, turime mokytis, kad nebūtume visiškai kvailiai.

Aš manau, ir esant šiai koronaviruso krizei dabartinė Vyriausybė taip pat turbūt skaitė, analizavo šio tyrimo metu išaiškintas klaidas, kas buvo blogai padaryta, ir darė išvadas. Manau, mažiau politizuokime, o mokymės iš klaidų ir jų nedarykime, tada tikrai būsime turtingi ir protinigi. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kolega V. Rinkevičius ką tik pasakė, kad politiniai dalykai nebuvo svarbiausias motyvas šiame tyrime. Gerai, nesiginčysiu, gal tikrai nebuvo svarbiausias. Tačiau, 2018 metais sudarius tą komisiją, artėjant Prezidento rinkimams, ryškėjant galimiems kandidatams Prezidento rinkimuose, pasirinktas tyrimas, kuriame kaip taikinyis buvo ir I. Šimonytė, ir G. Nausėda. Aš turėčiau atsekti tą dieną, kai komisija pirmą dieną susirinko dirbti. Tai buvo 2018 metų rugsėjis, aš jau esu čia, salėje, citavęs. S. Jakeliūnas po pirmojo komisijos posėdžio šiuo klausimu per Lietuvos radiją pasakė: „O Gitanas Nausėda apskritai neturėtų dalyvauti Prezidento rinkimuose.“

Taigi gal ir ne pagrindinis argumentas buvo politiniai dalykai, tačiau buvo naudojama politinėje kovoje padedant savam kandidatui ir sakant kritiką I. Šimonytei ir G. Nausėdai, kurie, kaip žinome, pateko į antrąjį turą.

Ar dabar mokomės iš tų klaidų, kurių, matyt, buvo padaryta? Aš neabejoju. Matyt, kad buvo padaryta ir neoptimalių veiksmų, tačiau kalbėti apie tai, kad tada skolinosi už 8 % ar 9 %, o dabar – štai už ką... Visų pirma Lietuva – jau euro zonos valstybė, antras dalykas: Pasaulio banko pasukų rinkose visiškai kitokia padėtis, tokia, kokios apskritai seniai nebuvo.

Aš manau, kad mes nepakankamai mokomės jau dabar. Aš galvoju apie šią situaciją, kai valstybė labai daug pinigų paleidžia į vartojimą. Nemanau, kad dešimt metų reikėtų laukti ir patikrinti, kaip buvo dabar daroma, kaip yra dabar daroma. Siūlau, siūlysiu po karantino atlikti auditą, kas vyksta su dabar mėtomais pinigais.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narė V. Ačienė.

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Na, prieš tai pasisakiusiems noriu tiesiog priminti, kad istorija ir archeologija yra reikalinga tam, kad ateityje nedarytume jau padarytų klaidų. Apmaudu, kad pasisakantieji nedalyvavo nė viename komisijos posėdyje ir pasisako prieš ne iš tyrimo medžiagos, o savo įsivaizdavimo.

Tyrimo metu taip ir nebuvo atsakyta, kodėl mes, nors turėjome pasirinkimą, nėjome tuo pigesniu keliu, nesiskolinome iš Tarptautinio valiutos fondo. Peršasi mintis, kad mes esame tiesiog labai išdidūs ir nematėme tam reikalo. Manau, kad tikslas yra pasiektas, pasimokyta iš praeities ir tai, kas vyksta šiuo metu, yra išmoktos praeities pamokos, todėl balsuokime už.

PIRMININKAS. Ir motyvai prieš – Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš pirmiausia nuliūdinsiu pačius valdančiuosius, matyt, tiek atmetinai buvo žiūrėta į šio tyrimo užbaigimą, nes galbūt svarbiau buvo ne pats užbaigimas, o tas procesas, kai prezidentinės kampanijos metu buvo galima pasakyti, kad štai yra du svarbiausi S. Skvernelio

konkurentai Prezidento rinkimuose, kurie neturėtų kandidatuoti ir drįsti pretenduoti tapti prezidentais. Bet dabar štai – mes tvirtinsime Seimo nutarimą, kur yra tik vienintelis sakiny: pritarti tyrimo išvadoms. Jeigu pažiūrėtume į pačias išvadas, į jų pabaigą, ten yra parašyta: komitetas siūlo Generalinei prokuratūrai kažką, pačiam Seimui, Vyriausybei. Jeigu mes šitų komiteto siūlymų neperkėlėme į Seimo nutarimą, vadinasi, ir liko tik komiteto siūlymai. Labai gerai, ačiū už tokį sprendimą, vadinasi, Seimui jie nėra priimtini, tai liko tik komiteto lygio siūlymai. Iš tikrųjų tuose siūlymuose yra tokių antikonstitucinių, antiįstatyminių dalykų, pavyzdžiui, trys įpareigojimai Lietuvos bankui. Seimas savo nutarimais negali įpareigoti Lietuvos banko ir gerai, kad tai liko tik Seimo komitetų fantazijų lygiu, nes dėl ko nors įpareigoti Lietuvos banką galima tikrai įstatymais, kurie turi būti suderinti su Europos Centrinio Banku.

O jeigu čia valdantieji formuluoja kokius nors kaltinimus buvusiai to sudėtingo laikotarpio Vyriausybei, tai kartu turėtų pridėti sakinį, jeigu kažkuo kaltina, kad dalį kaltės turi prisiimti ir Valstiečių ir žaliųjų sąjunga, tuometinis ir dabartinis lyderis R. Karbauskis...

PIRMININKAS. Laikas.

J. RAZMA (TS-LKDF). ...atskiru susitarimu parėmęs tuometinę Vyriausybę ir valdančiąją koaliciją.

PIRMININKAS. Dėkoju, nuomonės išsakytos. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 111 Seimo narių: už – 63, prieš – 41, susilaikė 7 Seimo nariai. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-4091) priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Generalinis prokuroras neteikia ataskaitos Seimui. Lietuvos bankas taip pat nepavaldus Seimui. Tai galų gale rinkėjai ir būtent senjorai, pensininkai įvertins, kas iš jų nugvelbė tą milijardą, o Lietuvos žmonės, kad jų vaikai turės atidavinėti šiemet, kitais metais ir dar 2022 metais tuos 8,5 mlrd. ir sumokėti dar iki šiol jūsų paskolintų pinigų dar visą 1 mlrd. palūkanų! Štai aš manau, kad rinkėjai tikrai įvertins. Tikėtis iš prokuratūros ar Lietuvos banko neverta, o nacionalinio saugumo aspektu VSD tikrai turi įvertinti, kad finansų visa rinka atiduota užsienio valstybei – Švedijai, tai yra, ko nepadarė švedai su kardu prieš kelis šimtmečius, tai tą padarė su finansiniais instrumentais, su euru.

PIRMININKAS. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš noriu padėkoti visiems, kurie liudijo komisijoje ir nepaisė, ar buvo rinkimai, ar ne. O komisijos darbas buvo nukeltas, jo įgyvendinimas, rudeniui, kad nebūtų jokių sąsajų su rinkimais. Kas bijo liudyti mūsų komisijoje? Bijo liudyti tik G. Landsbergis, nes jis neina liudyti į komisijas. Net prezidentai, ir buvę, ir dabartinis, atėjo paliudyti į komisiją tam, kad būtų aišku ir mes nekartotume klaidų. Pasiskolinti pigiau valstybė tikrai turėjo galimybę – tą komisija taip pat nustatė. O 2 mlrd. eurų žalą, padarytą dėl to, kad nebuvo bandyta kreiptis kitur pasiskolinti, sumokėjo visi Lietuvos žmonės.

PIRMININKAS. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Iš tikrųjų noriu pasidžiaugti, nes tai yra pirmas svarus politinis žingsnis link to, kad mūsų valstybėje įvyktų tai, ko mūsų žmonės labai seniai nori. Tai yra atsirastų politinė atsakomybė už priimtus žalingus sprendimus mūsų valstybei. Kai įvyksta tokie tyrimai kaip šitas tyrimas, ateityje, aš tikiuosi, kiekviena politinė jėga labai rimtai ir atsakingai pagalvos, ar imtis tokių nepasvertų žingsnių, kai nauda yra tikrai ne valstybei, bet privatiems žaidėjams, privatiems skandinaviškiems bankams, o žmonės nukenčia ir milijardinės skolos yra užkeliamos ant mūsų paprastų žmonių ir jų vaikų pečių.

Manau, kad tai yra svarbus žingsnis, ir tikiuosi, kad tai tik pirmas žingsnis ir kad mes tikrai įdiegsime tokią sistemą, kai politinė atsakomybė Lietuvoje už žalą, padarytą valstybei, tikrai bus, ir tapsime tikra teisine valstybe.

PIRMININKAS. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Linksma čia klausytis M. Puidoko ir visokių kitokių moralistų apie skolas. Čia ką tik nubalsavome, naujas skolas sudėjome ant tų pačių vaikų, ir ant tavo, Puidokai, vaikų, prikrovėme tų skolų sočiai, daugiau, negu tada buvo pridėta. Aš laikiu, kad dabar susiformuotų kitokia dauguma ir po septynių mėnesių būtų kuriama nauja komi-

sija puidokams, ažuolams ir kitiems patyrinti. Bet aš, jeigu būčiau išrinktas, balsuočiau prieš, nes neproduktyvu taip dirbti parlamente.

Kai yra gaisras, gaisrininkai pridaro žalos. Pridaro žalos: ką nors nudrasko, ne visai tiksliai užgesina, apipila ir panašiai. Tuo metu buvo gaisras, parlamentas dirbo naktimis, o dabar čia atsiranda gudručių, visokių moralistų, kurie pradeda aiškinti, kaip reikėjo atsargiau gesinti gaisrą, ir dar pasmerks tuos gesintojus. Dar atsiranda tokių logikos perlų, kai sako, kad čia ne politinis sprendimas. Pažiūrėkite, kas kalbėjo už, kas kalbėjo prieš, kaip balsavo. Persiskiria visiškai per pusę. Ar jūs turite bent kiek sveiko proto savo galvose ir visose tose kalbose? Gana!

PIRMININKAS. P. Urbšys.

P. URBŠYS (*MSNG*). Manau, tikrai buvo prasminga įsigilinti į krizės priežastis ir kodėl tiek brangiai mes sumokėjome už ją. Be abejo, mokėjome už politikų ambicijas, bet tą mokestį užkrovėme žmonėms. Lygiai tas pats dėl COVID-19 – irgi yra tam tikra politinė ambicija ir COVID-19 tampa tam tikra priemone įgyti didesnę žmonių pasitikėjimą prieš rinkimus. Tai akivaizdu.

Bet vis dėlto aš suklausau, kai komisijos pirmininkas paminėjo G. Landsbergį, kuris atsisakė liudyti šitoje komisijoje. Tikrai man šitas epizodas nėra žinomas, kiek galėjo G. Landsbergis prisidėti prie tų skolinimųsi ir dėl to, ką dabar konstatuoja komisija. Gal iš tikrųjų tada reikėtų man susilaikyti, nes aš balsavau už tas išvadas, nes manau, kad labai svarbi aplinkybė yra nutylėta ir kažkodėl komisija neišaiškino to slapto G. Landsbergio veikimo krizės metu.

PIRMININKAS. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Aš norėčiau pasakyti tam Seimo nariui, kuris čia labai gerai gaisrą išmano, kalbėjo apie gaisrus. Noriu priminti, kad tie gaisrai buvo ne tik Lietuvoje, bet buvo ir Europos Sąjungoje, ir būtent Lietuva pasielgė kitaip. Bet mes dabar nekalbėkime, kas kaltas, kas ne. Tiesiog istoriją būtina žinoti, kad mes būtume budrūs ateityje. Tai tiek.

PIRMININKAS. Dar D. Kreivys nori kalbėti.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Aš tik trumpą komentarą apie istoriją. Istorijoje šiandien šitas krizės suvaldymas yra ekonomikos vadovėliuose. Maža to, pagal šį modelį buvo valdomos krizės Ispanijoje, Graikijoje ir visur kitur. Tai patylėkite, jeigu nesuprantate ekonomikos.

PIRMININKAS. T. Tomilinas. Maloniai prašom.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Jūs, pone Kreivy, pasakykite tai šimtams tūkstančių žmonių, kurie išvažiavo iš Lietuvos, kurie neteko darbo, kurie nuskurdo, nusižudė ir panašiai. Pasakykite apie savo vadovėlius tiems žmonėms.

PIRMININKAS. Nutraukiame diskusiją. Gražiai pakalbėjome, nė vieno gaisrininko, bet visi apie gaisrus.

11.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės šeimos tarybos sudėties“ projektas Nr. XIII-4874(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės šeimos tarybos sudėties“ projektas Nr. XIII-4874. Priėmimas. Pasiūlymų nėra gauta. Yra du straipsniai, jiems galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame.

Motyvai dėl viso. P. Urbšys – motyvai už.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiami liberalių pažiūrų Seimo nariai, noriu jus patikinti, kad tikrai Šeimos taryba nebus šeimų cerberis, nes ji yra tik rekomendacinio pobūdžio institucija. Šeimos taryba – partneris, o ne kontrolierius. Tikrai Šeimos tarybos nariai neves apskaitos, kiek kartų šeimoje vienas kitam pasakė gerus, meilūs žodžius, kiek kartų pabučiavo vienas kitą. Tikrai Šeimos tarybos nariai nepersekios neištikimų sutuoktinių ir nestovės su žvake prie jų lovos, ir tikrai nesikiš į profesionalių gėjų santykius.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš analogiškai kreipsiuosi. Gerbiami neliberalių pažiūrų Seimo nariai, aš nenoriu diskutuoti apie patį Šeimos įstatymą, iš kurio išeina šios Šeimos tarybos sudarymas. Taip, gali būti pasaulėžiūrų skirtumų, bala nematė, egzistuoja įstatymas, reikia sudaryti Šeimos tarybą, jai aš iš principo nepritariu, bet dabar noriu kalbėti apie Šeimos tarybos sudėtį.

Aš žiūriu į Lietuvos Respublikos šeimos stiprinimo įstatymą. Ten preambuleje parašyta: „Šeimos pagrindas yra laisvas vyro ir moters apsisprendimas prisiimti šeimai būdingas moralinio ir teisinio pobūdžio pareigas.“ Toliau cituoju: „Vyro ir moters papildomumas yra šeimos kaip pirminės ir prigimtinės bendruomenės bei palankiausios vaiko augimo, vystymosi ir ugdymo aplinkos kūrimo pagrindas.“ Vyras ir moteris, moteris ir vyras yra šeimos pagrindas. Ir štai sudaroma, sudarinėjama Šeimos taryba, kurios sudėtyje yra 14 moterų ir vienas vargstantis vyras.

Kolegos, jūs tokia Šeimos tarybos sudėtimi duodate visuomenei tą labai stereotipinį patriarchalines visuomenės ženklą: vyras turi eiti žemę arti, vyras turi eiti pinigų uždirbti, vyras turi eiti į karą. Šeimos reikalas yra moters reikalas. Moteris tris trobos ramsčius laiko, moteris atsakinga už šeimą, už vaikų ugdymą. Štai į kokią patriarchalinę, vos ne viduramžišką visuomeninę šeimos sampratą jūs stumiate Lietuvos teisinius aktus, tokius kaip Šeimos tarybos sudarymas. Mano manymu, čia jūs sugebėjote parodyti savo juodžiausios valstietiškos viduramžiškos praeities instinktų.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*MSNG*). Pacituosiu vieną iš Europos Sąjungos kūrimo klasikų R. Šumaną: „Arba bus krikščioniška demokratija, arba nebus Europoje jokios demokratijos.“ Tai yra jo citata ir tai mes matome būtent dabar iš liberaliosios pusės oponavimo. Pasirodo, dabar ką tik išgirdau, kad vaikų auginimas yra antrarūšis, palyginus su visokiais medžioklėmis ir panašiai. Įsivaizduojate, kiek galima buvo prisigalvoti. Ne pagarbos vertas dalykas, o antrarūšis! Čia yra liberalios demokratijos požymis arba visų, kurie galvoja panašiai, taip yra.

Toliau. Kaip, koku būdu demokratui gali šauti į galvą priversti skėtines organizacijas, kurios rūpinasi daugeliu praktinių dalykų ir dirba labai konkrečius darbus nuo dienos centrų iki besirūpinančių neišnešiotų vaikų ir kitais klausimais, būtinai rinkti vyrą? Kaip tai siejasi su kokia nors demokratija? Arba būtinai moterį. Jie pasirinko tai, kas iš tikrųjų, mano, geriausiai jiems atstovaus. Šiaip mes kalbame apie šeimos stiprinimą, niekam ne paslaptis, kad vyras ir moteris turi vienas kitam padėti vaikus auginti, tą pasakys bet kuris nors šiek tiek gamtos mokslus išmanantis, bet mes vis tiek norime primesti kažkokią kitokią schemas. Tai yra mūsų reikalas, kiekvieno apsisprendimo reikalas, bet man tokios kvailystės tikrai nepriimtinos. Šitoje taryboje yra atstovaujama įvairiausioms nuomonėms, jeigu pažiūrėsite į tas organizacijas, nėra ji tokia vienspalvė. Manau, bus labai įdomi diskusija jų viduje, nes tikrai tos organizacijos pasirodė kaip savarankiškos, turinčios savo nuomonę ir mes turėsime neblogų patarimų iš jos.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narė A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Kas yra demagogija? Demagogija yra tokie plepalai, kai yra susikuriamas teiginys, jis pasakomas ir tada su juo diskutuojama. Tai štai mūsų kolega R. J. Dagys yra klasikinis demagogas, kuris gali dėstyti demagogiją universitetuose. (*Balsai salėje*)

Dabar apie patį sprendimą, dėl kurio diskutuojama. Bepasmis darbas yra sprauti šeimą į vienintelį teisingą teisinį modelį ir jį biurokratizuoti, o būtent čia šeima šiuo sprendimu ir yra biurokratizuojama kuriant papildomas struktūras, papildomas institucijas. Iš kai kurių deleguotų organizacijų į šią tarybą būtent ir yra aišku, jog tai bus siekis įtvirtinti vieną vienintelį ir teisingą, šventą šeimos modelį Lietuvoje. Organizacijos, kurios priešinosi Pagalbinio apvaisinimo įstatymo projektui, kurios priešinosi LGBT lygiateisiškumui, kurios mano, kad neverta kovoti už moterų ir vyrų lygybę, yra šitos tarybos sudėtyje. Man labai gaila toje kompanijoje matyti save gerbiančias organizacijas ir taip pat kai kuriuos universitetus.

Žinau, matau, kad šitas sprendimas bus priimtas, nors ir balsuosiu prieš, tai norėčiau palinkėti šiai organizacijai sveiko proto, organizacijoms, kurios yra deleguotos į šią tarybą, daugiau galvoti apie pagalbą nevaisingoms šeimoms, daugiau galvoti apie pagalbą vienišoms mamoms ir tėvams, daugiau galvoti apie pagalbą seneliams, kurie augina savo anūkus dėl įvairių priežasčių, pagaliau pagalbą apie partnerystę visoms poroms. Tada galbūt mes ir galėsime pakalbėti apie tai, kad šita taryba iš tiesų rūpinsis visomis Lietuvos šeimomis.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiami kolegos, aš išties stebiuosi, kaip iš paprasto dalyko yra padaromas labai sudėtingas. Necituosiu šeimos kaip instituto, na, galbūt nemėgstančių, ne-

pripažįstančių jo žmonių. Nereikėtų aišku, įsivaizduoti ir menamų dalykų, apie kuriuos kalbame, nuogausti jau iš anksto dėl veiksmų, kurių net nėra. Mes manome, kad štai kažkoks neva blogis ateina. Tiesiog prisiminkime, kad priėmė šios kadencijos Seimas – šis, o tai reiškia – mes Šeimos stiprinimo įstatymą. Jo pagrindu turime sudaryti Nacionalinę šeimos tarybą, čia yra tvirtinamos pavardės, pavardės žmonių, kuriuos pateikė nevyriausybinės organizacijos, visi garbingi ir norintys padėti ir vienišoms mamoms, ir nuskriaustiems vaikams. Apskritai žmonės, kurie dirbs šioje taryboje, esu įsitikinusi, ateina dirbti pačiais kilniausiais siekiais ir kilniausiais tikslais, tikrai nenorėdami nieko diskriminuoti, o daryti gerus darbus ir patarti mums, kaip parlamento nariams, kaip įstatymų leidėjams, kaip teisės aktai atitinka šeimos, vaiko teises. Tai išties paprastas dalykas patvirtinti ir pasitikėti žmonėmis, kurie ateina daryti labai reikalingą ir naudingą darbą. Prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narė D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Iš tiesų man labai gaila, kai pradėdama daryti politika ten, kur yra reikalinga pagalba. Ir net ne politika, o politikavimas ta neigiama prasme. Šeima visiems mums yra svarbi. Noriu dar kartą priminti, mes kiekvienas esame kilę iš šeimos, mes kiekvienas turime savo šeimą, daugelis iš mūsų yra sukūrę savo šeimas, kai kurių iš mūsų ir vaikai turi savo šeimas. Nėra tokios atskiros visuomenės grupės kaip šeima ir negali būti atstovų iš tos atskiros visuomenės grupės šeimos. Mes visi esame šeimų nariai. Ir aš visai nenoriu, kad man kažkokie žmonės, kurių aš nedelegavau, nurodinėtų, kaip turi mano šeima gyventi, ir kištųsi į mano šeimos gyvenimą. Šeimos yra labai skirtingos. Aš esu iš tos šeimos, kuri dažnai vadinama tradicine šeima, bet aš suprantu, gerbiu ir stengiuosi padėti visoms šeimoms, nerūšiuodama jų pagal kokius nors kokybinius kriterijus.

Antras dalykas. Iš tiesų labai liūdina, kad toje Šeimos taryboje yra asmenų, kurie kursto neapykantą, kurie jau šiandien parodė, kad iš tiesų visai ne šeima jiems yra svarbi, visai ne saugi, rūpestinga, mylinti aplinka vaikams. Ir jeigu mes kalbėsime apie vaiko teisių apsaugą, ten yra asmenų, kurie platino socialiniuose tinkluose neapykantą kurstančias žinutes. Tai nieko gero iš to iš tiesų nesitikiu.

Trečias dalykas. Paslaugos šiandien vis dar yra neprieinamos daugeliui šeimų, joms nerandama pakankamai lėšų, bet mes turėsime kasmet po 60 tūkst. ar daugiau eurų biurokratinei institucijai, kuri iš esmės man panaši į moralės policiją, o ne į pagalbos teikėją. Ir tikrai labai norėtusi, kad jau geriau tie pinigai būtų skirti paslaugoms teikti, kad nereikėtų šeimoms važiuoti 120 kilometrų iki psichologo, nereikėtų aštuonis mėnesius laukti gydymo nuo priklausomybės ir galėtų tikrai gauti realią pagalbą sprendžiant jautrias, skausmingas, šiandien daugelio šeimų patiriamas problemas. Prašau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Mieli kolegos, noriu nuraminti tuos, kuriems sudėtis kelia nerimą, atsižvelgiant į tai, kad joje yra absoliuti dauguma moterų. Galiu jus patikinti, kad aš turiu tikrai unikalią patirtį – aš visą gyvenimą esu apspistas moterų, merginų šeimoje ir visur kitur, ir tikrai niekada neturėjau jokios minties, kad tai galėtų kaip nors neigiamai paveikti mano gyvenimą ar aplinką. Juolab kad šiais laikais net ir tarp politikų yra labai daug vyrų tokių neapsisprendusių, kurie kartais keičia nuomonę. Tikrai moterys neturi tos savybės. Jeigu jau pasakė, tai bus taip, kaip pasakė.

Aš manau, kad tai yra tikrai privalumas, kad toje komisijoje, arba toje taryboje, bus absoliuti dauguma moterų, nes pats laikas Lietuvą atiduoti į moterų rankas, tai yra į motinų rankas, nes mes nė vienas nebūtume išvydę šio pasaulio be moters. Ir teigti kaip argumentą, kad tai yra kažkoks neigiamas atspalvis, na, tikrai nėra nei etiška, nei turbūt moralu, nors aš čia visai nesiruošiu moralizuoti. Taigi, pasikliaukite mano patirtimi, moterys tikrai yra tai, dėl ko verta gyventi. Ir aš manau, kad jos mums taip pat atiduos savo gyvenimą, jeigu mes būsime to verti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir motyvai prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš nuosekliai pasisakau prieš visokių neveikiančių ir pompastiškų įstatymų priėmimą. Aš tą dariau, kai mes priiminėjome Šeimos stiprinimo įstatymą, nes ne įstatymų tokių reikia šeimai, jeigu mes tikrai... Ir nieko asmeniškai neturiu prieš tuos žmones, už kuriuos aš pats balsavau, kad jie patektų į tą tarybą.

Mano galva, šeimas mes turime stiprinti sudarydami galimybę bent jau viešajame sektoriuje, jeigu negalima paveikti privataus, uždirbti orų atlyginimą, kad šeimos galėtų derinti darbą, šeimą, asmeninį gyvenimą, kad šeimos galėtų naudotis ikimokyklinėmis įstaigomis, kurių labai trūksta, kad šeimos, ką sakė ir mano kolegė, gautų rimtą, tikrą pagalbą vietoje, kad jos galėtų gauti konsultacijas, o ne metodinius nurodymus, kaip reikia gyventi. Turbūt kiekvienas neblogai išmano, kaip reikia gyventi. Net O. Benderiui buvo aišku, kad nereikia mūsų mokyti, suteikite mums materialinę pagalbą, jis sakė. Tad ir Seimas turėtų užsiimti įstatymų priėmimu, kad šeimos tikrai gautų realią pagalbą, o ne teorinę.

PIRMININKAS. Balsuojame dėl nutarimo „Dėl Nacionalinės šeimos tarybos sudėties“.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 75, prieš – 8, susilaikė 12 Seimo narių. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-4874) priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, kaip ir spėjau, buvo priimtas šis nutarimas. Nepaisant gražios V. Juozapaičio iškalbos apie moteris, apie kurias aš irgi labai gerai manau. Vis dėlto manau, kad Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba turėtų patikrinti, ar šis norminis aktas nepažeidžia asmenų diskriminacijos lyties pagrindu. Todėl esu parengęs ir pasirašiau, ir einu siųsti savo kreipimąsi į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą.

PIRMININKAS. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (MSNG). Gerbiami kolegos, ačiū visiems, kad galų gale mes patvirtinome šią tarybą. Ji taps tikrai patariamuoju organu tiems žmonėms, kurie tiesiogiai tuo užsiima, kurie turi didelės patirties, tai ne vienoje savivaldybėje dirbančių organizacijų atstovai, mokslo įstaigų atstovai, savivaldybių tarybų atstovai. Manau, mes tikai rasime daug gerų sprendimų. O replika dėl demagogijos... Tokiu atveju, gerbiamoji Čmilytė-Nielsen, visas gamtos mokslas yra išsistinė demagogija. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

R. J. DAGYS (MSNG). Atsiprašau iš karto – gerbiama Armonaitė. Atsiprašau gerbiamos V. Čmilytės-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ponas Dagys, aš, tiesą pasakius, irgi nepritariu, bet vis dėlto šią repliką pasakė A. Armonaitė. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Armonaitė. Prašom.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Kolega, labai malonu susipažinti po trejų su puse metų, į kadencijos pabaigą. Galbūt kitoje dar pasimatysime.

PIRMININKAS. Linksmos mintys baigėsi. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Jums vadovaujant, pirmininkaujant plenariniame posėdžiui, priėmėme daug svarbių įstatymų projektų. Jūsų dėmesio dar laukia ir kiti įstatymų projektai.

11.26 val.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 1, 3, 4, 5, 8, 11 straipsnių ir įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4699(2)ES (priėmimas)

Mieli kolegos, darbotvarkės 1-8 klausimas – Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo kai kurių straipsnių ir įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4699(2). Kviečiu... Nieko nekviečiu. Ar yra pasiūlymų? Yra pasiūlymų. Aptarsime pasiūlymus. Kviečiu A. Kupčinską, Ekonomikos komiteto pranešėją.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Dėl 2, 3, 4, 5, 6, 7 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Juos galime priimti? Priimame bendru sutarimu.

Dėl 8 straipsnio yra gautas Seimo nario V. Poderio pasiūlymas. Tikriausiai bus 29 Seimo nariai? Nekeliame šio klausimo balsuoti. V. Poderys. Prašom. Minutėlę, tuoj įjungsiu mikrofoną.

V. PODERYS (MSNG). Dėkui, pirmininke. Mano pataisymai ir pasiūlymai yra dėl datos dėl įsigaliojimo, kadangi perkėlėme direktyvą, o mes svarstydami užtrukome, reikia truputį nukelti įsigaliojimą datą, ir tai eis per kitus lydimuosius įstatymus, lygiai dėl tos pačios problematikos – dėl datos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Komitetas pritarė?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Iš tiesų tai formalus pakeitimas. Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nors ir formalus, bet reikalingas pasiūlymas. Gerbiami kolegos, dėl V. Poderio pasiūlymo, kuriam komitetas pritarė ir mes pritarėme bendru sutarimu, norinčių išsakyti motyvus nėra.

Dėl viso įstatymo projekto motyvai. P. Saudargas – motyvai už.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tiesų šis įstatymas sukėlė praeitą posėdį šiek tiek diskusijų. Su kolegomis nesulygome skaitiklių įrengimo klausimais. Visada įrenginėjami nauji skaitikliai greičiausiai gula ant gyventojų pečių, todėl čia tikrai turime žiūrėti, kaip bus įgyvendinamas šis įstatymas. Guodžia tai, kad taikytina ši norma tik naujai statomiems ar renovuojamiems namams, tačiau bendresne prasme įstatymas tikrai yra reikalingas, nes išsikelti nemaži energijos taupymo iššūkiai, tikslai, kurių Lietuva ambicingai sieks naudodama įvairiausias priemones.

Aš tik vieną galbūt repliką, kad kitais metais greičiausiai mūsų taršos rodikliai, energijos suvartojimo rodikliai bus ir taip mažesni, nes kelis mėnesius sustojęs buvo ir turizmas, ir ekonomika, ir judėjimas, ir dirbome iš namų. Man atrodo, transporto sektoriuje, kituose sektoriuose gali apskritai tiesiog natūraliai būti sumažėjimai ir mes paskui prisiimsime nuopelnus, kad štai, žiūrėkite, kaip mes puikiai įgyvendinome energiją taupančias priemones, kai bus tik nelemtos pandemijos pasekmės. Aš čia tik, užbėgdamas už akių, primenu kolegoms, kad vis dėlto reikia diegti realias energijos taupymo priemones, ir ta statistika, kuri mums bus pateikta kitais metais, turi būti atsakingai įvertinta būtent šiuo aspektu. O šiaip įstatymą, žinoma, reikia paremti ir kviečiu kolegas balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Masiulis. Jo nėra salėje. Motyvus būtų išsakęs prieš. A. Kupčinskas – motyvai už.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Iš tiesų, gerbiami kolegos, aš manau, kad reikia pereiti prie šiuolaikiškesnių būdų, kad būtų perduodami duomenys, ir link to turime eiti. Šis įstatymo pakeitimas kaip tik ir kalba, kad tie nuotoliniai skaitikliai būtų įvedami pirmiausia naujiems statiniams ir pastatams, taip pat renovuojamiems.

Jeigu kalbame apie renovuojamus namus, tai į renovacijos kainą taip pat patenka ir skaitiklių keitimas. Tai, manau, tikrai pažangus būdas.

Kita vertus, mus patikino ir Finansų ministerija, kad šiems atvejams, nenumatytiems atvejams, kai bus keičiami skaitikliai, taip pat yra numatyta kitoje perspektyvoje 7 mln. eurų, todėl raginu palaikyti. Tai tikrai nėra prievartinis būdas, tai susiję tik su naujais statiniais, renovuojamais ir nenumatytais atvejais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, daugiau norinčių kalbėti nėra, balsuojame dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 84, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.33 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4700(2) (priėmimas)

Lydimieji teisės aktai – Energetikos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4700(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Galime priimti? Priimame. Dėl 2 straipsnio, kaip ir minėjo gerbiamas kolega V. Poderys, yra jo pasiūlymas, komitetas pritarė. Tad ir komiteto pranešėjo nebekviečiu. Dėkoju. Pritarimas, kad įsigaliojimo data būtų birželio 26 diena vietoj minėtos anksčiau 15 dienos.

2 straipsnį su šiuo pasiūlymu galime priimti? Priimame. Ir dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.35 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9, 12, 16, 17, 30, 31, 33, 35, 39¹, 59, 69 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 61¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4701(2) (priėmimas)

Lydimasis – Elektros energetikos įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Galime priimti? Priimame. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas jį įvertino. Matau, komiteto pirmininkas pasiruošęs, bet kadangi komitetas pritarė, galbūt tada ir mes pritariame, argumentų dėl to nekyla. Galime pritari ir 2 straipsnį galime priimti? Priimame.

3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 straipsniai. Pasiūlymų nėra. Galime priimti? Priimame. 14 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas jį įvertino ir šaunus komiteto išvadų rengėjas A. Kupčinskas taip pat sako, kad reikia priimti. Dėkoju. Mes tą įvertiname ir priimame. 15 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Dėl 16 straipsnio Teisės departamento pasiūlymas taip pat dėl datų suredavimo. Komitetas pritarė Teisės departamento pasiūlymui. Mes pritariame taip pat ir 16 straipsnį galime priimti? Priimame.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 85, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 8, 11 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4702(3) (priėmimas)

Lydimasis – Šilumos ūkio įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4702(3). Čia jau prašysiu komiteto pranešėją ateiti į tribūną. Priėmimas pastraipsniui.

1 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Galime priimti? Priimame. Dėl 2 straipsnio V. Poderio pasiūlymas. Gerbiamas Virgilijau, prašom.

V. PODERYS (MSNG). Dėkui, pirmininke. Šiame įstatyme skaitikliai ir išeina į areną. Mano pasiūlymo esmė yra ta, kad naujai statomuose ir renovuojamuose namuose būtų įrengiami skaitikliai. Kam jie reikalingi?

Visų pirma, man atrodo, yra didelis nesusipratimas, kai šilumos sąskaita pateikiama visam namui. Ji turi būti padalinta butams. Kai nėra skaitiklių, kurie nuotoliniu būdu vienu metu nuskaičiuojami, atsiranda piktnaudžiavimų, visokios bendrų patalpų neaiškios sąskaitos, gyvatuko neaiškios sąskaitos. Šitam nesusipratimui sureguliuoti reikalingi nuotoliniu būdu vienu metu nuskaityti skaitikliai. Tuo labiau kad tai yra direktyvos nuostata.

Tikrai labai prašau palaikyti. Tai nėra privaloma dabar visiems namams, tai yra neprivaloma, tai yra naujiems ir renovuojamiems, plius, kaip kolega Andrius sakė, yra numatyta valstybės pagalba dėl šios priemonės. Tikrai pažangi priemonė, prašau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto... Gal daugiau norėsite pasakyti šalia vieno žodžio „pateikimas“.

B. Matelis dėl vedimo tvarkos. Prašau.

B. MATELIS (TS-LKDF). Aš norėčiau tiesiog atkreipti jūsų dėmesį, kad per karantiną mūsų Seimo posėdžių salėje yra daug netvarkos. Šiandien matau, kad prie ministro A. Verygos sėdi visiškai ne Seimo narys, pašalinis žmogus, galbūt balsuoja, galbūt ką nors pataria. Beje, neturi teisės sėdėti ne Seimo narys Seimo nario vietoje.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų pastabą. Gerbiamas Stasy Jakeliūnai, kolegos atkreipė dėmesį, norėtų, kad jeigu reikia, kalbėtumėte su Seimo nariu ne sėdėdamas Seimo nario vietoje. Ačiū, kad jūs dalyvavote. Seimas pakvietė S. Jakeliūną, kai vyko įstatymo priėmimas. Mes jį čia matome, gerbiame ir linkime sėkmės Europos Parlamento darbe. O kai Europos Parlamento nariai atvyksta mūsų kvietimu, mes tuo džiaugiamės. Ačiū, išsiaiškinome viską.

Dabar komiteto argumentai dėl Seimo nario V. Poderio pasiūlymo.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Komitetas taip pat bendru sutarimu pritarė, nes mano, kad šie skaitikliai, ką ir siūlė kolega V. Poderys, tikrai būtų, apsidraudžiant dar kartą, būtų įrengiami, jeigu techniškai įmanoma ir ekonomiškai naudinga.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai dėl pasiūlymo. Norinčių kalbėti už nematau dar užsirašusių. Prieš – P. Urbšys

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, aš prašau jūsų dėmesio dvi minutes. Iš esmės V. Poderio siūlymas praplečia norą įvesti skaitiklius. Pirminėje fazėje buvo kalbama tik apie įvadinčius karšto vandens skaitiklius, o dabar jie nori įeiti į kiekvieną butą. Dabar, jeigu jūs įsivaizduotumėte, yra 700 tūkst. karšto vandens skaitiklių, tikrai 34 % turi nuotolinio nuskaitymo funkciją. Jus klaidina sakydami, kad vien nauji pastatai, šiame straipsnyje yra ir nauji pastatai, ir renovuojami pastatai, ir remontuojami pastatai, ir, be abejo, yra tai, kad už to stovi labai aiškus verslo interesas, tas, kuris nori tuos skaitiklius įvesti. Mes žinome, kad paprastai tokių tiekėjų rinka yra iš anksto nulemta ir dominuoja tik keletas subjektų. Man atrodo, kad tikrai mes nepasiduokime tam liūliavimui, kad čia yra norima tik pataupyti, bet šiuo atveju tas taupymas bus žmonių sąskaita.

Jeigu žmonės nori, jie keičia. Jeigu ne, jie iš esmės tada turi spręsti, tas, kas teikia tą paslaugą, kaip būtų galima kompensuoti, juo labiau kad yra tarsi numatyta skirti 7 mln. Aš siūlau neįvesti to privalomumo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už. V. Poderiui negaliu suteikti žodžio, nes jūs pateikėte pasiūlymą. Kalbės J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš siūlyčiau į pataisą objektyviai pažvelgti, nes Virgilijaus pataisa sako, kad nuotoliniai skaitikliai yra įrengiami tik tuomet, jeigu tai yra ekonomiškai pagrįdžiama. Jeigu mes šios nuostatos nepriimame, vadinasi, lieka galimybė skaitiklius įrengti net kai ekonomiškai neapsimoka. O kas dabar uždraus? Mes neuždraudėme įstatymu kur nors įrengti nuotolinio nuskaitymo skaitiklius, tai galės įrengti, net kai akivaizdžiai ekonomiškai neapsimoka. Mes čia kaip tik uždedame reikalavimą: įrengiami tik tada, kai tai ekonomiškai apsimoka. Tai aš tikrai siūlau... (*Balsai salėje*) Žmogui, be abejo, kai ekonomiškai apsimoka, kai tai išeina pigiau nei su paprastu skaitikliu. Aš manau, kad tikrai už tokią sąlygą reikia balsuoti ir tai yra naudinga sąlyga.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, prašau jūsų dėmesio. Balsuosime dėl Seimo nario V. Poderio pasiūlymo. Motyvus dėl jo jau išgirdome. Apsisprendžiame ir balsuojame.

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 46, prieš – 3, susilaikė 34. Pasiūlymui pritarta.

2 straipsnį galime priimti? Galime. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Galime priimti? Priimame. Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas taip pat dėl datos, kaip ir Seimo nario V. Poderio pasiūlymas. Jau apsisprendėme. Galime tam pritariti? Pritariame. Ir 4 straipsnį galime priimti. (*Balsai salėje*) Taip, atskirai dėl V. Poderio pasiūlymo išbraukti sąvoką „savivaldybių tarybos“. V. Poderys. Prašom.

V. PODERYS (MSNG). Šiuo atveju mano argumentacija yra ta, kad energetikos reguliatoriui būtų palikta teisė reguliuoti kainas ir reguliuoti atskiras sąnaudas. Išbraukti reikia dar ir dėl to, jeigu skaitiklio įvedimas mažintų galutinę sąskaitą ilgu laikotarpiu, ši nuostata neleistų net mažinti, jinau neleidžia keisti tarifo. Iš tikrųjų jinau pati iš esmės yra nelogiška.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto argumentai, matau, yra įrašyti labai atsakingai ir aiškiai, vienu žodžiu – pritariti. P. Urbšys. Norite kalbėti dėl šio pasiūlymo? Prašom, motyvai prieš.

P. URBŠYS (MSNG). Aš nežinau, aš stebiuosi Seimo narių darbu. Visada yra tokie argumentai, balsavimai ir po to nustemba, kai kažką sulaiko, kažkam pareiškia įtarimus, tai reikia aiškintis dėl Utenos kelio, tai reikia aiškintis dėl bankų apmokestinimo. Ir tada visi apsimetame, kad niekuo dėti. Akivaizdu, kad norima pašalinti saugiklį, kad nebūtų didinama kaina žmonėms. Jeigu

kalbame apie tai, kad čia yra progresyvu, efektyvu, tai tie, kurie įveda, turi būtent savo pelnu padengti tuos padidėjusius kaštus. Nuo kada mažėjo kaina, kai buvo įvedami skaitikliai? Jūs norite patikėti šiuo naiviu melu? Kaip patikėjote tuo, kad jie su šventu naiviu noru nori įlįsti į kiekvieną butą ir pakeisti skaitiklius už ačiū? Už viską reikės mokėti. Jeigu jūs norite atstovauti toms verslo grupėms, kurios suinteresuotos tų skaitiklių realizavimu, o tie, kurie norite uždirbti iš jų, balsuokite ir apsimeskite, kad tikite tuo, ką jie sako.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl V. Poderio pasiūlymo. Komitetas pritarė, bet argumentus išgirdę priimame sprendimą.

Balsavo 76 Seimo nariai: už pasiūlymą – 31, prieš – 6, susilaikė 39. Pasiūlymui nepritarta. Gerbiami kolegos, 4 straipsnį tokios redakcijos galime priimti? Priimame. Jis bus sureduotas pagal mūsų priimtą sprendimą.

Dėl viso įstatymo – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, man atrodo, čia tikrai tos pagrindinės aistros dėl nuotolinių skaitiklių ir visokie kaltinimai, kad kažkas kažką proteguoja, gal yra kiek perdėti. Man atrodo, kad įrašymas, jog tai būtų pagrįsta, jei tai yra ekonomiškai efektyvu ir naudinga vartotojui, yra pakankamas saugiklis, privalės būti toks pagrindimas, jeigu name norima juos įvesti. Tai yra tik dėl naujų ir renovuojamų namų. Man atrodo, kad reikia eiti ta pažangia kryptimi ir reikia siekti, kad apskritai namuose visi apskaitos prietaisai būtų nuotolinio nuskaitymo ir kad būtų bendros sistemos, nes jos pigiau kainuotų, kad būtų susitarimai tarp elektros tiekėjų, vandens tiekėjų, šilumos tiekėjų tuo klausimu. Bendros sistemos, be abejo, tokiu atveju vartotojui mažiau kainuotų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Bakas – motyvai prieš.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, kai mes atlikome parlamentinį tyrimą dėl neteisėto vadinamojo šešėlinio lobizmo, man teko susidurti praktiškai su visų verslo organizacijų vadovais. Visi sakė, ne, ne, mes nesame tokie, mes giname viešąjį interesą, neturime nieko bendro su kažkokiomis neaiškiomis schemomis. Dabar aiškėja, kad situacija yra įdomi, netgi komentuodami patys pripažįsta, kad tiesiog dirba tiems, kas sumoka. Žiūrėkite, dabar šitas projektas, gal jis yra geras, gal jis yra blogas, sunku pasakyti. Bet yra pono P. Urbšio pasiūlymas atkreipti dėmesį į korupcijos riziką, į tai, kad gali tarnauti siauroms interesų grupėms, galbūt leisti pasipelninti gyventojų sąskaita. Mano siūlymas būtų toks – ieškome sprendimų, kaip stabdyti šito įstatymo priėmimą, kreipiamės į Specialiųjų tyrimų tarnybą ir pabandome išsiaiškinti, ar tikrai čia yra korupcijos rizika. Jeigu taip, ką reikia su tuo daryti. Bet iš tikrųjų argumentai, kuriuos sako Povilas, yra rimti ir į juos reikia įsiklausyti. Jie čia nėra paneigti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Sinkevičius – motyvai už.

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Labai ačiū. Aš manau, kad mes neturime gyventi visą gyvenimą naudodamiesi arklų. Kai atsiranda nauja technika, kuri leidžia taupyti energijos resursus, kuri teikia kitus patogumus, apskaitos, savalaikio reagavimo į parodymus ir taip toliau, tai manau, kad tokios sistemos turi būti diegiamos. Žinoma, visada galima iškelti abejonių, kam tai naudinga, kam tai reikalinga, kas iš to pasipelnys, ar nėra čia kokių nors korupcinių apraiškų. Aš manau, kad abejonių dėl kiekvieno įstatymo projekto mes galime rasti daugybę, bet tam egzistuoja Valsybinė kainų reguliavimo taryba, tam egzistuoja kiti dalykai. Manau, sudėti pakankamai geri saugikliai, kad tik naujiems namams, renovuojamiems namams ir ekonomiškai pagrįstu atveju galima tą priemonę diegti. Aš kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. P. Urbšys – motyvai prieš.

P. URBŠYS (MSNG). Tikrai noriu jums visų pirma padėkoti, Seimo nariai, kurie neleidote pasipinigauti įvedant nuotolinius karšto vandens skaitiklius ir palikote saugiklį. Bet vis dėlto nerimą kelia tai, kad jūs atvėrėte galimybes įeiti į žmonių butus ir ten pradėti tą skaitiklių keitimo vąją.

Aš tik norėčiau jums pasakyti, kokia yra kaina. Šiuolaikinis įvadinis apskaitos prietaisas rinkoje kainuoja maždaug 400 eurų be PVM. Sutikite, tie, kurie planavo uždirbti, kad ir yra 700 tūkst. vartotojų, kuriems nereikia to įvadinio... Tai tikrai nelabai galėjo atitikti jų norą pasipinigauti, nes Lietuvoje apie 50 % įvadinių apskaitos skaitiklių jau yra pakeista. Tai štai yra taikinyš tie 700 tūkst. Ir, be abejo, tai dešimteriopai ar net daugiau padidins tuos pelnus.

Nėra aiškiai atsakyta, kiek tai yra skaidru. Kolega Vytautas kalbėjo, kad būtų labai sąžininga, jeigu būtų atkreiptas STT dėmesys ir paprašyta išvadų. Tai būtų visiems ramiau – ir tiems, kurie už, ir tiems, kurie galbūt abejoja.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Poderys.

V. PODERYS (MSNG). Čia vis su tomis aliuzijomis apie korupciją. Visų pirma tai yra ir Vyriausybės teikimas, ir Vyriausybės pagrindimas, ir, man atrodo, autoriai, kurie vis apie korupciją... (*Triukšmas salėje*) Remigijau, būk geras! Tie, kurie kalba apie korupciją, na, tai čia ir Vyriausybės nuomonė tokia pati, ir direktyva tą patį rašo, ar ne per daug korumpuotų asmenų Lietuvoje yra.

Apie tuos butus ir įėjimą į butus. Tai tam nuotoliniai ir reikalingi, nes į butus negali nueiti patikrinti. Ir kai skaitiklis yra ant įvado, tai negali išdalinti... Yra didžiuliai piktnaudžiavimai, vieni už kitus privalo mokėti. Dėl ko žmonės skundžiasi? Neįmanoma suprasti sąskaitų, nes kai yra neapmokėtas šilumos likutis, jis yra išdalinamas, ir žmonės nesupranta, už ką moka. Taigi čia dėl to yra skirta. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Argumentai išsakyti. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 67, prieš nėra, susilaikė 18. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-4702(3) priimtas. (*Gongas*)

11.54 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 31 ir 37¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4703(2) (priėmimas)

Dar vienas lydymasis teisės aktas – Gamtinių dujų įstatymo 31 ir 37¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4703(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime priimti? Priimame. Dėl 2 straipsnio nėra. Galime priimti? Priimame.

3 straipsnis. V. Poderio pasiūlymas dėl datos. Dėl jo jau apsisprendėme, tad pritariame V. Poderio pasiūlymui. 3 straipsnį galime priimti? Priimame.

Dėl viso įstatymo projekto. V. Poderys atsisako, nekalbame. Siūlome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 81 Seimo narys: už – 75, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.55 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 7, 9, 18, 31, 33 ir 78 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4401(3) (priėmimas)

Dar vienas rytinio posėdžio įstatymo projektas, kviečiu V. Poderį dėl Teisės departamento pasiūlymo aptarimo, Nr. XIIIIP-4401(3). Manau, iki Vyriausybės valandos mes pasistūmėsime į priekį.

Teisės departamento pasiūlymas dėl 1 straipsnio, komitetas nepritarė. Prašom pasakyti komiteto argumentus.

V. PODERYS (MSNG). Nepritarė, bet turbūt dėl nesusipratimo, kad Teisės departamento specialistams turbūt buvo neaiški nauja paslaugos rūšis nepriklausomos elektros energijos paklausos telkėjui. Telkėjai – tai reiškia, kad atstovauja elektros vartotojams, kurie reikalui esant gali sumažinti elektros paklausą, kitaip sakant, atsiranda nauja paklausa, nauja verslo rūšis. Man atrodo, su tuo yra susijusi pastaba, kuriai komitetas nepritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra prieštaraujančių ir manančių, kad reikia grįžti prie šio straipsnio analizavimo? Ne, nėra. Pritariame komiteto argumentams nepritari.

Dar yra Teisės departamento pasiūlymas dėl šio straipsnio, komitetas pritarė ir mes pritariame. 1 straipsnį galime priimti. 2, 3 straipsnius galime priimti? Pasiūlymų nėra, priimame. 4 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas, komitetas pritarė ir mes pritariame. 4 straipsnį priimame.

Dėl 5, 6, 7 straipsnių pasiūlymų nėra. Galime priimti? Priimame. 8 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas, komitetas pritarė ir mes pritariame taip pat. Toliau yra dar vienas Teisės departamento pasiūlymas, komitetas pritarė dėl 70⁶ straipsnio papildymo. Dėl 70⁷ straipsnio Teisės departamento pasiūlymas, komitetas pritarė. Tad visas 8 straipsnis aptartas. Galime priimti? Priimame.

9 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas, komitetas pritarė ir mes pritariame. 9 straipsnį galime priimti? Priimame.

10 straipsnis. Komitetas pritarė Teisės departamento gautam pasiūlymui. Dėkoju pranešėjui. 10 straipsnį galime priimti? Priimame. Ir dėl 11 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta.

Dėl viso įstatymo projekto, gerbiami kolegos, norintys tik už? (*Balsai salėje*) Balsuojame? Sutinkate? Ačiū. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83 Seimo nariai: vienbalsiai 83 pritarė įstatymui. Priimta. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, 11 valandų beveik 59 minutės. Tuoju bus 59 minutės. Netrukus pradėsime Vyriausybės valandą.

Informuoju jus, kad ministrai dalyvaus nuotoliniu būdu arba dalyvaus esantys salėje, nedalyvaus tik ministras E. Jankevičius, jis yra neformaliojoje Europos Sąjungos valstybių narių teisingumo ministrų videokonferencijoje, kuri šiuo metu vyksta.

Vyriausybės valanda, klaus visos frakcijos. Ne pusvalandis, o valanda.

12.00 val.

Vyriausybės valanda

Gerbiamieji kolegos, prašau jūsų dėmesio. 12 valandų.

Pradedame Vyriausybės valandą. Gerbiamieji ministrai, matau, jau užsiregistravę nuotoliniu būdu ir pasiruošę. Ministras A. Veryga yra salėje. Tradiciškai opozicijos lyderis... J. Razma nebetrukdo, o opozicijos lyderis užduoda du klausimus. Prašom, pirmasis jūsų klausimas.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Rima. Pirmiausia noriu pasidžiaugti gerbiamo premjero galimybe grįžti atgal į krepšinio aikštelę, norėčiau, kad ne tik į krepšinį grįžtų, bet ir per Vyriausybės valandas galėtume pabendrauti čia, Seime. Nepaisant to, tikiuosi, kad tai greitoje ateityje. Mano klausimas šiek tiek susijęs su istorine atmintimi. Premjere, praeitais metais, rudenį, jūsų frakcijos... koalicijos kolega iš Lenkų rinkimų akcijos užregistravo keistą įstatymą, tuomet pavadintą bankų aktyvų ir pasyvų įstatymu. Kiek vėliau pirmasis buvo atšauktas, užregistruotas naujas – viršpelnio įstatymas. Premjere, gal galėtumėte atsiminti aplinkybes, kuriomis pirmasis įstatymas buvo patrauktas ir atsirado naujasis, kuris įrašytas yra ir į biudžetą?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū už palinkėjimą ir pasveikinimą. Tikrai tikiuosi grįžti artimiausiu metu ir prie įprastos formos, nors šita forma tikrai yra puiki, galinti ir leidžianti ministrams dalyvauti Vyriausybės valandoje ir nebūnant Vilniuje, nebūnant konkrečioje darbo vietoje. Noriu taip pat palinkėti, kad ir jūs grįžtumėte prie savo pomėgių turiningai leisti laisvalaikį. Kalbant apie istorinę atmintį, tai čia reiktų klausiti iniciatorių to įstatymo projekto, kaip ten kas keitėsi ir dėl ko pasikeitė. Tiesiog neturėčiau ką atsakyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Antrasis jūsų, gerbiamas Gabrieliau Landsbergi, klausimas. Ruošiasi A. Gedvilienė.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas premjere. Aš tikrai noriu priminti, grįžtant prie mano pirmojo klausimo, kad jisai iš karto tik pateikus buvo įrašytas, – aktyvų įstatymas buvo įrašytas į biudžetą. Jį patraukus biudžete atsirado maždaug, mano skaičiavimu, apie 50 mln. eurų skylė, kuomet buvo užregistruotas antras įstatymas. Vadinas, įstatymas buvo derintas su Finansų ministerija. Vadinas, jis buvo įrašytas į biudžetą. Vadinas, jis turėjo eiti per Vyriausybę, todėl gal atmintis jūsų atsišviežins kada ateityje.

Bet, premjere, aš turiu kitą klausimą. Praeitais metais, pertvarkant Vyriausybę, jūs išsakėte pastabų tuomet atleidžiamam ministrui R. Masiuliui, pasakėte, kad jis ne iki galo gerai susitvarko

su kelių priežiūra. Kiek anksčiau jūs buvote išsakeš, kad tai yra vienas geresnių ministrų jūsų Vyriausybėje. Sakykite, ar tuo tarpu tarp jūsų skirtingos nuomonės ir nuomonės pasikeitimo jūs bendravote su ponu V. Sutkumi?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Mielas kolega, matau, kad jūs darote pažangą ir tikrai galėtumėte pradėti nuo kokio nors tyrėjo stažuotojo vienoje ar kitoje tarnyboje, gal taip ateityje ir bus. Kalbant labai rimtai, tai, matyt, su V. Sutkumi bent porą metų, jeigu ne daugiau, nesu betarpiškai bendravęs, juo labiau tokiais klausimais, kokiais jūs čia dabar bandote kalbėti. Visi ministrai, kurie dirbo, kaip jie bedirbtų, turbūt stengėsi, kad darbas būtų atliekamas kuo geriau, bet išėjo įvairiai. Rezultatai dabar aiškiai rodo – atliekami taip mėgstami įprasti auditai susisiekimo srityje, kad buvo visko: ir gerų, ir ne visai gerų dalykų. Tai natūralu. Kiekvienas, kas dirba, daro ir pliusų, ir minusų išaina. Tai toks būtų mano atsakymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju premjerui.

Klausia A. Gedvilienė. Ruošiasi V. Čmilytė-Nielsen

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas premjere, vakar oficialiai paaikškėjo, pabrėžiu, oficialiai, kad, kaip pareiškė STT, neskaidraus verslo ir neskaidrių lobistų buvo kompromituojamas jūsų Vyriausybės susisiekimo ministras. Puikiai visi pamename, kad į šią R. Masiulio diskreditavimo kampaniją aktyviausiai įsitraukė jūsų frakcijos Seime seniūnas ponas R. Karbauskis. Jūsų bendražygis V. Ažuolas net organizavo specialų V. Sutkaus atėjimą į Biudžeto ir finansų komitetą, specialų posėdį, kur buvo puolamas susisiekimo ministras. Jūsų frakcijos Klaipėdos miesto taryboje lyderis, jūsų proteguojamas buvęs uosto vadovas, atleistas už privačių ir viešųjų interesų pažeidimus, A. Vaitkus kartu su V. Sutkumi organizavimo specialias spaudos konferencijas, puolančias R. Masiulį. Ar visas šitas, kaip aiškėja, jau ir kriminalinis puolimas prieš jūsų Vyriausybės narį buvo daromas...

PIRMININKĖ. Dėkoju, laikas.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). ...su jūsų žinia, ar jums tiesiog tyliai toleruojant?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Jūs, kaip visada, miela kolege, sugebate iš karto atlikti vėlgį visas funkcijas – nuo prokuroro iki teisėjo. Vėl dabar apkaltinote tuos paimtus įtarimus kaip kažkokius faktus, kuriuos dar reikės įrodyti, apkaltinote vieną ar kitą žmogų. Yra detalės, pavardžių gal neminėsiu.

Klausimai yra skirti kažkam kitam. Aš nedalyvavau jokiuose procesuose, juo labiau savo ministrų atžvilgiu, net ir buvusių ministrų, ir nedalyvauju. Tie ministrai, kurie turėjo kokių nors rūpesčių, problemų, juos išsakė. Tai buvo aptariama ir ministrų pasitarime, visi ministrai žinojo poziciją, kaip vieno ar kito atstovo, veikėjo atžvilgiu turėtų laikytis. Gaila, bet jie, viena sakydami, dėl galimo kokio nors neetiško elgesio ar spaudimo nesiėmė žingsnių, kad į tą veiksmą būtų tinkamai sureaguota. Toks yra atsakymas.

Matau ir jūsų kryptingą, tikslingą poziciją visą laiką atlikti visas funkcijas vienu metu ir nesilaikyti teisinės valstybės principų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Čmilytė-Nielsen. Ruošiasi J. Sabatauskas.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mano klausimas yra premjerui. Gerbiamas premjere, lygiai prieš savaitę jūsų klausiau apie tai, kodėl karantinas arba kuo karantinas yra toks svarbus jūsų Vyriausybei kaip teisinis režimas. Tuo metu jūs stebėjotės mano susirūpinimu ir vardijote argumentus, kodėl vien ekstremaliosios situacijos šiandien nepakanka. Tačiau jau šią savaitę nuskambėjo jūsų patikinimai, kad tikriausiai už dviejų savaičių karantino režimas bus atšauktas.

Gal galite pasakyti, kas pasikeitė per tą savaitę? Nors, kita vertus, aš esu labai pamaloninta, kad jūs išgirstate mūsų nuomonę ir įsiklausote į ją.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Be abejo, visos nuomonės yra labai svarbios, į visas reikia įsiklausyti, priimti sprendimus po to vis tiek tenka galutinai, nepaisant, kokios nuomonės buvo. Tai kas keičiasi?

Keičiasi viskas tikrai gerai, keičiasi į gerą pusę. Galime, kas turime galimybę, pabelsti į medinę stalą, kalbėdami apie epidemiologinę situaciją, kriterijus, kurie yra labai reikšmingi. Tikiuosi, kad iki birželio 16 dienos bus tokios pačios tendencijos.

Ką aš jums praeitą kartą minėjau, ir dabar galiu pakartoti: Vyriausybė ieško teisinių sprendimų, esant situacijai, kad būtų galima atšaukti karantiną, kaip išlaikyti tą teisinį režimą, kad mes galėtume iš tikrųjų užtikrinti galimą ligos plitimą... neįvedę specialaus karantino statuso. Tai yra susiję su keliais labai svarbiais momentais, tarp jų, kaip pavyzdys, ir su izoliacijos arba saviizoliacijos reikalavimu. Matyt, jis pereis į kitą stadiją – į rekomendaciją. Jeigu leis epidemiologinė situacija mums taip rizikuoti, galbūt toks žingsnis bus žengtas. Taigi viskas kol kas keičiasi į gerą pusę, tikiuosi, kad ir toliau bus lygiai taip pat.

Ačiū už didžiulį susirūpinimą ir pagalbą, išreiškiant įvairias nuomones šiuo labai svarbiu klausimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi A. Skardžius.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mano klausimas aplinkos apsaugos ministrui. Ar turime ministrą?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Aplinkos turime.

PIRMININKĖ. Turime.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Atsiprašau, jūs realiai dalyvaujate. Gerbiamas ministre, jau ne vieną mėnesį diskutuojama apie padangų sutvarkymo sistemos keitimą, padangų kaip atliekų. Žinome, kad apie 15 tūkst. padangų lieka nesutvarkytų. Ir šiemet, nepaisant to, kad akcija „Darom“ nebuvo organizuojama, entuziastai švarino miškus, aplinką ir surinko ne vieną padangą, kuri dabar stovi pakelėse ar prie konteinerių. Gal reikėtų ryžtis vieną kartą ir įvesti depozito sistemą. Iš tikrųjų tai būtų gana efektyvu...

PIRMININKĖ. Dėkoju, laikas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...ir pernelyg neapkrautų valstybės. Būtų tikrai efektyvu, nes kaip matome su...

PIRMININKĖ. Laikas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...ir kitaip...

PIRMININKĖ. Išjungiamo. Gerbiami kolegos, klausti minutė. Visiems vienodai. Atsakykite.

K. MAŽEIKI (LVŽSF). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Turbūt jums, kaip ir man, rūpi po Alytaus gaisro situacija, ir jūs, žinau, dalyvavote tame išvažiuojamajame komiteto posėdyje. Galiu tik pasakyti, jeigu kalbame apie šią situaciją, tai tie 5 ar 7 mln., kurie buvo sumokėti ekstremaliai situacijai išspręsti, turėtų būti išieškoti pirmiausia iš to savininko, kuris tą problemą sukėlė, nes ta įmonė nesilaikė aplinkosaugos reikalavimų ir priešgaisrinių reikalavimų. Čia turbūt vienas klausimas.

Ar depozitas išspręstų problemą, turbūt reikia platesnės diskusijos, nes ryžtis ar nesiryžti, tai yra turbūt vėlgi – galime tik prieš rinkimus mes čia kalbėti. Bet realiai žiūrint, stambiagabaričių atliekų aikštelių yra kiekvienoje savivaldybėje. Tų aikštelių vienur yra pakankamai, kitur jų plėtra yra suplanuota ir vyksta. Ten gyventojai, jūs galite pats nuvažiuoti į stambiagabaričių atliekų aikšteles ir įsitikinti, gali pristatyti ne tik padangas, bet ir visas susidariusias stambiagabarites atliekas. Joms sutvarkyti reikia tik pačių žmonių valios jas sudėti ir surūšiuoti į tam tikrus konteinerius. Ir jos priimamos visiškai nemokamai.

Šiuo atveju manau, kad reikia šviesti žmones, savivaldybės turi tam įrankius, numatytas lėšas ir visa kita. O diskusija apie depozitą yra prasidėjusi. Kolegė V. Vingrienė taip pat yra tų diskusijų iniciatorė. Ir jeigu net patys gamintojai kalba, ir padangų perdirbėjai, ir gamintojų asociacijos sėda prie bendro stalo ir kuria tą europinį modelį, manau, kad mums išradinėti dviračio ir skirti papildomai lėšų ar kurti kokią nors atskirą sistemą nėra šiandien prioritetas klausimas. Palaukime, kol tos diskusijos pasibaigs.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

K. MAŽEIKI (LVŽSF). Virginija taip pat, matau, linksi galvą, kad tai yra tikrai aktyvi stadija ir turėsime tą rezultatą. O šiuo metu...

PIRMININKĖ. Dėkoju.

K. MAŽEIKI (LVŽSF). ...mes visi galime paskatinti žmones naudotis tomis galimybėmis, kuriuos yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Skardžius. Ruošiasi A. Dumbrava.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Norėčiau paklausti energetikos ministro. Vakar buvo paskelbta informacija viešai, kad SGD terminalą pasiekė naujas „Statoil“, dabar „Equinor“, suskystintų gamtinių dujų kroviny. Gerbiamas ministre, jūs viešai žadėjote nutraukti šią sutartį, tą bambagyslę, kuri per metus iš Lietuvos iščiulpia 30 mln. eurų. Perkame brangiai, parduodame už rinkos kainą. Tas kiekis jau seniai Lietuvai nebereikalingas. R. Masiulio laikų sudaryta sutartis galioja iki šiandien. Per penketą metų dar 2015 metais pradėjusi veikti sutartis Lietuvai kainavo maždaug SGD terminalo kainą, daugiau negu 150 mln. eurų tas skirtumas. Tai kada, gerbiamas ministre, kirpsime tą bambagyslę ir nebečiulpsime pinigų iš Lietuvos? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Yra dvi dalys. Viena dalis yra dujų, kurios perkamos iš „Equinor“ kompanijos būtent vadinamaisiais *sporiniais* kontraktais, tai yra rinkoje už tą kainą, kuri yra palankiausia, žemiausia rinkoje. Šiuo atveju dujų kaina tikrai yra konkurencinga.

Antroji dalis, kaip ir minėjote, yra privalomas dujų tiekimas, keturi kroviniai per metus. Kaip ir minėta anksčiau, kaip ir esame diskutavę, viena dalis iš terminalo kaštų mažinimo buvo tie sprendimai, kurie buvo priimti Seime praeitų metų pabaigoje. Tai davė kaštų mažinimo efektą. Čia yra antroji dalis, kaip ir minėjote, 30 mln. eurų potencialas. Aš buvau pavadęs ir taip pat kreipėsi į Norvegijos ministrą, taip pat buvau pavadęs Lietuvos įmonei, „Igنيčio“ įmonei, persiderėti šio susitarimo sąlygas, nes sutarties nutraukimas taip pat yra... tuo metu, kai buvo sudaryta sutartis, buvo numatytos ganėtinai didelės finansinės sankcijos. Kol kas iš „Igنيčio“ neturiu konkrečių derybų rezultatų. Na, šios derybos, panašu, nebuvo sėkmingos.

Toliau grįšime į ministerijos lygmenį, bet, kaip ir žinoma, tai yra įmonės kontraktas, ieškome visų kitų galimų svertų. Atsakant į jūsų klausimą, kada tai bus padaryta, mes siekiame, kad tai būtų padaryta bent jau iki metų pabaigos, šis klausimas būtų išspręstas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi A. Vinkus.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas susisiekiimo ministre, norėčiau paklausti. Šiandien mes svarstysime bendrąjį planą. Gerbiamas ministre, čia yra dvi alternatyvos, ar ne? Prašom pasakyti, šiandien jau po pietų bus priėmimas, ar bus kaip alternatyva, ar mes jau priimsime tą antrąjį planą, kur Rytų Lietuva lieka be nacionalinio koridoriaus, nekalbant apie kažkokius tarptautinius koridorius, tas traktas Kaunas–Sankt Peterburgas lieka kaip regioninis kelias? Ar čia tiesa, kad rytų pusė bus nuskriausta, ar mes čia ko nors nežinome? Šiandien iškilo tas klausimas ir truputį esame suglumę, nes šiaurė, vakarai ir pietūs yra labai gerai aprūpinti keliais ir matyti perspektyva, bet labai prastai į rytų pusę. Prašome atkreipti dėmesį į tai. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Ministre, ar turite komentarą? (*Balsai salėje*) Patikslinkite, gerbiamas Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Gerbiamas ministre, štai turiu tokį bendrąjį planą, na, perspektyvinį Lietuvos kelių išdėstymą. Du variantai yra. Tai mes kurį tvirtinsime – pirmą ar antrą? Pirmas variantas Rytų regionui yra žymiai geresnis negu antras, antrame plane – alternatyvoje jau nebėra nacionalinių kelių, lieka tik regioniniai. Sakykite, kodėl taip yra, kad šiaurė, pietūs ir vakarai yra gerai aprūpinti keliais ir perspektyva matyti, o į rytų pusę visai nieko nebelieka, tuščia faktiškai?

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Atsiprašau, kad reikėjo jums pakartoti. Na, man reikėtų susipažinti su tais brėžiniais arba schemomis ir tada galbūt jums atskirai pasakysiu, ką jūs čia turite omeny, gerai? Dabar nenorėčiau klaidinti nei jūsų, nei visuomenės, todėl turėčiau išsiaiškinti nuodugniau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Galime sutarti, kad ministras patikslins ir atsakys Seimo nariui išsiaiškinęs situaciją. Ačiū. Klausia A. Vinkus. Ruošiasi E. Pupinis.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas sveikatos ministre, iš tiesų mes džiaugiamės tuo, kad pandemija...

PIRMININKĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, prašome leisti ministrams klausyti.

A. VINKUS (LSDDF). ...kad pandemija gęsta ir matome šviesą tunelio gale, tačiau vis tiek esame neramūs dėl antros pandemijos bangos. Norėčiau jūsų paklausti. Kokį numatote to pasiruošimo planą, o planą turbūt jau dabar privalome kurti, kokias išvadas ir pamokas išmokome iš jau bepraeinančios bangos ir kokie pagrindiniai akcentai turėtų būti sudėlioti dėl valdžios ar įstaigų

ir dėl gyventojų veiksmų ir elgesio tvarkos? Ar numatomos kokios nors papildomos priemonės dėl slaugos ligoninių ir globos įstaigų apsaugos, nes šie židiniai labiausiai buvo pažeisti?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Bet prieš tai prašau pono P. Čimbaro, A. Dumbravos ir R. Šalaševičiūtės leisti ministrams dalyvauti Vyriausybės valandoje. Atsako sveikatos ministras. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Dar nesibaigus pirmajai bangai pradėjome ruošti tam, kas gali įvykti ateityje. Nežinome, ar iš tikrųjų bus ta antroji banga, ar bus kelios bangos, yra keletas dalykų, kurie vyksta iki šiol. Pirmiausia yra pasirengimas apsirūpinti asmens apsaugos priemonėmis, įstaigos dabar yra aprūpintos, dabar yra kaupiamas valstybės rezervas tam, kad mes tris mėnesius būtume maksimaliai pasiruošę intensyviai scenarijui. Įstaigos iki šiol vykdo pasirengimo plėtrą ir apsirūpinimą deguonies lovomis, dar iki šiol keliauja kai kuri įranga, kuri ir Europos lygiu buvo piršta. Apskritai valstybės rezervo tam tikri pasirengimai, etapai, sakykime, gryninami ir dėliojami, kad būtų nustatyta aiškiai, kiek pačios sveikatos priežiūros įstaigos turėtų būti kokiam laikotarpiui apsirūpinusios ir pasiruošusios, ką turi padaryti savivaldybės, ką valstybė savo rezerve turi sukaupti, yra sukauptos vaistų tam tikros atsargos. Žodžiu, tikrai yra daroma viskas, kad rudenį mes būtume pasiruošę, jeigu vis dėlto tektų išgyventi antrąją vadinamąją bangą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi G. Vaičekauskas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėčiau pratęsti tą temą ir norėčiau paklausti gerbiamo Ministro Pirmininko.

Skubos tvarka šiandien jau per parlamentą eina nutarimas dėl teritorijos bendrojo plano tvirtinimo. Na, nežinau, kodėl yra toks skubotumas, nes iš esmės pristatymai įvyko regionuose, tačiau gilesnės diskusijos taip ir nebuvo. Kur čia tas interesas?

Kaip pastebėjo kolega A. Dumbrava, ir dabar ministras ministrui aiškinasi, susisiekimui ministrui aiškinasi aplinkos ministras, kas susiję su tais keliais. Pagal antrąją alternatyvą, kuriai šiandien ruošiamasi pritarti, Rytų Aukštaitijoje nelieka net magistralinių kelių, kurie buvo pagal pirmąją alternatyvą. Vadinasi, Vilniaus kelias tampa regioninis, toliau kitas kelias, kuris eina pro... nuo Ukmergės, Sankt Peterburgo, Varšuvos, taip pat tampa regioniniu keliu. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų stabdyti tą procesą? Žmonės, savivaldybės turėtų geriau susipažinti ir pritarti arba nepritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, bet noriu patikslinti. Jokios skubos Seimas nėra priėmęs dėl šio įstatymo projekto. Jis eina nustatyta tvarka po to, kai komitetai išanalizavo ir pateikė išvadas. Premjere, prašom atsakyti.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama vicepirmininke. Jūs faktiškai atsakėte už mane. Galbūt dar aplinkos ministras galėtų papildyti, nes diskusijų ir forumų įvairiausių buvo pakankamai. Gal mane kolega K. Mažeika ir papildys.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, premjere. Tikrai taip, aš tikrai noriu patikinti ir pasakyti datą, nuo kada, tai yra nuo 2017 metų, diskusijos vyksta. Vyko daugybė forumų, net aštuoni buvo, kai ne tik Lietuvos, bet ir užsienio ekspertai dalyvavo, apie 30 asmenų. Kalbant apie savivaldybes ir apie tuos, ką jūs sakote, keliai ar vienokie, ar kitokie, mes jau dabar turime savivaldybėse perteklinių infrastruktūrų tiek, kad pagal tai, kiek tenka vienam žmogui ir jų išlaikymui, atsižvelgiant į tai ir buvo priimti sprendimai dalyvaujant savivaldybėms, taryboms, kurios toliau turi priimti sprendimus, kaip tą infrastruktūrą išlaikyti.

Turbūt yra logiški sprendimai, įvertinant ne tik 30 metų Lietuvos raidos patirtį, bet ir kaip vystosi kitos Europos Sąjungos šalys. Tos rekomendacijos buvo tikrai išdiskutuotos, buvo išdiskutuotos komitetuose, ir jūs turbūt dalyvavote ne vienoje diskusijoje, matėte.

Tikrai jokios skubos nėra, jokio slaptumo čia nėra. Jeigu mes neturėsime bendrojo plano ir tos vizijos, kaip Lietuva turėtų vystytis artimiausius dešimtmečius, tai turbūt ir būsime toje pačioje stadijoje, kiekvienas Seimo narys į savo apygardą bandys pritraukti pagal savo įtaką vieną ar kitą milijoną vienam ar kitam objektui. O galiausiai tie objektai apauga berželiais ir turime vaidą toki, koks buvo kažkada seniai. Taigi reikia priimti sprendimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Vaičekauskas. Ruošiasi A. Sysas. Jo nematau salėje. R. Budbergytė. Jos taip pat nematau. Tada klaus A. Armonaitė. (*Balsai salėje*) Bus laikas, pagal grafiką.

G. VAIČEKAUSKAS (*LSF*). Ačiū, pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiama vidaus reikalų ministrė, šis klausimas kilo prisiminus siaubingą Dembavos tragediją, kai valstybė nesugebėjo nustatyti pagrobto merginos vietos ir ji žuvo. Prieš kelias dienas Klaipėdoje mergina vėl buvo neva pagrobta, tačiau vėl labai ilgai užtruko paieška, nes buvo skambinta telefonu, kurio kortelė apmokėta iš anksto. Taigi, klausimas yra paprastas: ar ši valstybė gali rasti žmogų, jeigu jis turi telefoną ir telefonas yra išjungtas arba jo sąskaita apmokėta iš anksto? Ačiū.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū už klausimą. Valstybė privalo rasti žmogų kiekvienoje situacijoje, kurioje jis kreipiasi ir kai pagalbos jam reikia. Šiuo atveju policija ėmėsi visų reikalingų veiksmų ir surado žmogų, kuris buvo menamai pagrobtas. Yra atliekamas tyrimas ir bus išsiaiškintos visos aplinkybės.

Ar yra skirtumas tarp iš anksto apmokėtų sąskaitų ir plano, turimo telefone, – taip, yra, bet iš karto paskambinus iš to telefono buvo nustatyta vieta. Gal jinai tokia platesne prasme nepasako konkrečios gatvės ir taip toliau, bet policija nuvyko būtent ten, iš kur buvo gautas skambutis, kviečiantis pagalbos, ir buvo sureaguota laiku. Kad užtruko paieškos, taip, paieškos užtruko, bet... Taip, buvo priimti tokie policijos sprendimai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Armonaitė. Ruošiasi A. Šimas. Jo nesant – R. Šarknickas.

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Dėkoju. Klausimas premjerui. Norėčiau pasiteirauti apie Konstitucinį Teismą. Kaip vis dėlto vertinate, jog Seimas daugiau negu du mėnesius nepaskiria naujų Konstitucinio Teismo teisėjų ir net nebando, atrodo, niekas net ir neieško naujų teisėjų. Be to, viešojoje erdvėje pasigirdo, kad siekiama deleguoti valdančiosios daugumos politikus. Pavyzdžiui, nuskambėjo J. Bernatono pavardė. Kaip tai vertinate? Ar liberalioje demokratijoje, apskritai demokratijoje, jeigu nenorite girdėti to kito žodžio, yra normalu, kad Teismas neturi nuolatinį teisėjų, o dar ir politikai pretenduoja į tas pareigas?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama kolege. Tikrai nebijau žodžio liberalumas arba liberalai, dėl to nereikia labai baimintis ir jums. Kalbant apie paieškas, puikiai žinote, kas turi iniciatyvos teisę – tiek Respublikos Prezidentas, tiek Seimo Pirmininkas, tiek Aukščiausiojo Teismo pirmininkas. Šiuo atveju yra problema, kad neturime nuolatinio ir Aukščiausiojo Teismo pirmininko, vadinasi, laikinai einantis pareigas galės tai padaryti.

Dėl Prezidento ir Seimo Pirmininko tikrai negaliu komentuoti, jie, matyt, kai ras, o tikrai šalyje galima rasti iškilių teisininkų, ir pateiks. Vis dėlto Konstitucinio Teismo darbas nėra sustojęs, teisėjai vykdo pareigas, nagrinėja bylas. Bet, aišku, norėtusi, kad tie procesai būtų baigti.

Kalbant apie kandidatavimą, personalijas. Įstatyme labai aiškiai numatyta, kas gali tapti Konstitucinio Teismo teisėjais. Jeigu jūs kalbate apie gerbiamąjį J. Bernatoną, jis yra mokslinį vardą turintis teisininkas ir tikrai, kiek tenka bendrauti, pakankamai giliai išmanantis ir konstitucinę teisę. Jeigu Respublikos Prezidentas arba Seimo Pirmininkas ar Aukščiausiojo Teismo pirmininkas pasiūlys, matyt, jo kandidatūra čia, Seime, ir bus svarstoma. Bet *a priori* iš karto išbraukti, kad vienas ar kitas asmuo, atitinkantis reikalavimus, negali būti, matyt, irgi to nereikėtų daryti.

Aš tikiuosi, kad vis dėlto nepaskyrimas netrukdo sklandžiam darbui, o kandidatūros bus pasirinktos tokios, kad tikrai galėtų tinkamai nagrinėti tas problemas, tas bylas, kurios yra ypatingos Konstituciniame Teisme. Aišku, žvilgsniai krypta, matyt, pirmiausia turėtų krypti... Aš nesu teikėjas, bet kryptų į konstitucinės teisės, civilinės teisės žinovus. Matyt, prioritetas būtų žmonės, turintys autoritetą teisininkų bendruomenėje, pateikę reikšmingų mokslinių darbų ir taip toliau. Matyt, kiekviena iš tų mano paminėtų institucijų, kurios turi teikimo teisę, tais principais galbūt ir vadovaujasi. Galbūt ir kitokiais, man sunku pasakyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi R. Martinėlis.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Mano klausimas būtų švietimo, mokslo ir sporto ministrui. Dėl emocinio raštingumo nebuvimo pasekmės jau 30 metų vis neatsiranda Lietuvos švietime. Ir mes dažnai kalbame komisijoje šiuo klausimu. Agresija, pyktis, savižudybės, smurtas, patyčios išties dar dominuoja ne tik visoje Europoje, bet ir mūsų valstybėje. Procentiškai šiek tiek lenkiame kai kurias valstybes. Ar būtų galima tikėtis, kad emocinis raštingumas jau nuo rugsėjo

galėtų atsirasti mokyklose kaip integruotas į kitus dalykus? Žinoma, prieš tai turi būti, ko gero, paruošti ir mokytojai, auklėtojai, ir panašiai. Mes vėluojame daug metų ir jaučiame tą pasekmę būtent pastaruosius metus. Dėkoju.

A. MONKEVIČIUS. Ačiū jums už rūpestį ir šį klausimą. Manau, kad jūs esate teisingi ir tam tikrai turi būti skiriamas dėmesys. Yra nemažai iniciatyvų ir bandoma jau ir dabar emocinį raštingumą, kaip jūs pasakėte, integruoti į socialinių dalykų disciplinas. Bet šiuo metu mes bandome atnaujinti bendrojo ugdymo programų turinį, ir per likusius penketą mėnesių, kai labai kvalifikuotai dirba ir praktikai, ir mokslininkai, ir ekspertai, ir tarptautinių šalių patirtis naudojama, pertvarkyti bendrojo ugdymo programas ir jas jau pradėti išbandyti rudenį. Kaip tik jų koncepcija numato šešias tokias pagrindines kompetencijas, kurios prasideda nuo vertybių, pilietiškumo dalykų ir apima, ką jūs ir kalbate, emocinę kultūrą, kaip būtų galima ir praktiškai, ir teoriškai suprasti savo emocijas, kaip galima kurti santykius, ir labai padėtų spręsti daugelį problemų, apie kurias jūs kalbate, – ir patyčių, ir pagarbos, tolerancijos ir kitus klausimus. Aš manau, kad kol pradės visa apimtimi veikti naujosios bendrosios programos, tikrai skatinsime, kad jau ir dabar, nelaukdami, artimiausiu metu, pasinaudodami ir technologinėmis naujomis galimybėmis, būtų skatinami mokytojai, padedant jiems įgyti ir kompetencijas reikalingas, kartu su universitetais tai vyksta, bet, mano galva, tai turėtų vykti, kaip minėjau, sistemiskai, įdiegiant į visas bendrąsias programas kaip labai svarbų komponentą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi klausia pagal užsirašymo eilę ir nereikia čia rodyti emocijų. Nuosekliai dirbame pagal tai, kaip Statutas liepia elgtis per Vyriausybės valandą. Klausia R. Martinėlis. Ruošiasi J. Varkalys.

R. MARTINĖLIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau sveikatos apsaugos ministro paklausti dėl gydytojų atlyginimų. Trys – VDU gydytojams, pusantrą – slaugytojams ir vakar Sveikatos reikalų komitete Lietuvos gydytojų sąjungos prezidentas L. Labanauskas, profsąjungos, pasakė, kad tikrai 55 % pasieks rodiklį gydytojų ir slaugytojų darbo vietų. Tai tiesiog toks... Kadangi pusė nepasieks, ar buvo per mažai lėšų skirta ir ar jūs galvojate, kad galbūt įkainį, kadangi nepasiektų daugiau rajoninių ligoninių, tą įkainį diferencijuoti reikėtų skirtingai, nes tretinio lygio universitetinių ligoninių vis tiek už paslaugas gauna... kai kurie įkainiai yra didesni. Ar nemanote, kad galėtų būti diferenciacija įkainių, tada pasiektų rajonines ligonines, ir jeigu tikrai 55 %, jų prognozavimu, pasieks, tai irgi turbūt yra problema?

PIRMININKĖ. Ačiū, laikas.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Šiandien kaip tik pusę keturių yra suplanuotas pristatymas svetainės interaktyvaus žemėlapiu, kur ir kokios savivaldybės, kokios įstaigos, kokia yra dinamika atlyginimų. Aišku, neturėsime tų paskutinių duomenų, nes jie dar nėra tiesiog surinkti. Liepos mėnesį turėsime paskutinio didinimo rezultatus, kaip pavyko, bet tikrai labai aktyviai kviečiu žiūrėti tą žemėlapi, analizuoti, ypač savivaldybių merus ir tarybas, ir pradėti pagaliau matyti realią situaciją, kas darosi, nes rizikas vardinome ir anksčiau ir dėl to siūlėme sisteminius, struktūrinius sprendimus.

Aš galiu juos dar kartą pakartoti, kad įstaigos, kurios nebeturi pacientų srautų, nebesuteikia paslaugų, yra blogai administruojamos, prastai tvarkomos, ir negalės pasiekti tokių rodiklių. Sprendimas tikrai yra neužpilti pinigais tų, kurie nedirba ir turi mažus pacientų srautus, paliekant su tokiu pačiu, sakykime, apmokėjimu tuos, kurie per parą net negali atsistiekti dėl labai intensyvaus darbo. Aš manau, kad tai yra neteisingas sprendimas. Kitaip turi būti ši problema sprendžiama. Deja, dar kartą pakartosiu, sprendimai buvo vetuoti, pakartotinai teiktiems buvo nepriartata. Dabar matome rezultata, kurį, jeigu norime, susitelkę galime išspręsti. O jeigu nenorime, manau, kad išsispręs situacija savaime. Medikai, dabar skaidriai matydami, kur ir kokie yra atlyginimai, matyt, rinksis darbo vietą, kur tas atlygis yra normalus, tiesiog atitinkantis mediko lūkesčius ir jo išsilavinimą.

PIRMININKĖ. Klausia J. Varkalys. Ruošiasi M. Puidokas.

J. VARKALYS (LSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Klausimą norėčiau užduoti energetikos ministrui. Gerbiamas ministre, gyventojai džiaugiasi parama ir, be abejo, juridiniai asmenys, įrengiant saulės fotovoltines elektrines, bet nusivylę, kad elektros energijos pasaugojimas kai-

nuoja labai brangiai – 5 euro centus, o atsipirkimo laikas tokių įrenginių išeina daugiau kaip 10 iki 12 metų. Iš kur ši kaina atsiradusi ir gal būtų galima viešai paaiškinti jos kalkuliaciją, pateikti visuomenei, kad tokių klausimų nekiltų? Iš viso galbūt yra galimybė pamažinti šią pasaulio kainą ir taip dar labiau paskatinti žmones įsirengti fotovoltines elektrines ir formuoti energetines salas? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą, tikrai aktualus klausimas. Kaip ir minėjote, šiuo metu tikrai aktyviai Lietuvoje yra įrengiamos saulės elektrinės ant namų stogų. Kiekvieną savaitę turime maždaug po 125 naujus prijungtus vartotojus, šiandien jau yra daugiau negu 5 tūkst. 300 tokių prijungtų vartotojų.

Atsakydamas į jūsų klausimą dėl atsipirkimo laikotarpio patikslinčiau, kad jeigu vartotojas pasirenka tinkamos galios elektrinę, tai yra tiek, kiek jam reikia suvartoti per metus, atsipirkimo laikotarpis su parama yra maždaug 6–7 metai, ne daugiau. Jeigu yra apsiskaičiuojama ir per daug didelė galia, tuomet, be abejo, atsipirkimo laikotarpis yra ilgesnis.

Dėl vadinamojo pasaulio mokesčio arba, tiksliau tariant, tinklų mokesčio. Šį mokesčių nustato Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Jis sudarytas iš dviejų pagrindinių dalių: ESO tinklų mokesčio dalies ir „Litgrido“ – būtent perdavimo sistemos operatoriaus dalies. Mes esame ne kartą šį klausimą diskutavę ir su Reguliavimo taryba, kad šita kaina turėtų būti daugiau mažiau fiksuota, ji neturėtų būti didinama.

Vienas iš klausimų yra, ar turėtų būti įtraukiama į šią kainą perdavimo tinklų operatoriaus dalis. Mano, kaip ministro, pozicija yra, be abejo, kad ta dalis neturėtų būti, nes tai yra tik žemos įtampos tinklų dalis. Tokį siūlymą esame pateikę. Manau, šia apimtimi ta kaina ateityje tikrai neturėtų didėti. Galbūt, jeigu rasime sprendimus, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba tą kainą galėtų ir šiek tiek sumažinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Puidoko nėra. Taip pat nėra ir G. Steponavičiaus, bet iš Mišrios Seimo narių grupės yra aktyviausias žmogus – seniūnas A. Mazuronis. Prašom.

A. MAZURONIS (MSNG). Labai dėkui, gerbiama posėdžio pirmininke. Norėčiau paklausti premjerą. Gerbiamas premjere, jau tikriausiai pusę metų, kai Lietuva gyvena be ekonomikos ir inovacijų ministro. Tą dar būtų galima toleruoti gyvenant normaliu ekonominiu laikmečiu, bet gyvenant tokiu ekonomiškai stipriai įtemptu laikotarpiu tai yra prabanga, kurią vargu bau ar galime sau leisti.

Norėčiau jūsų paklausti, kadangi čia iniciatyvos teisė, priešingai, nei Konstitucinio Teismo teisėjus skiriant, vis dėlto priklauso jums, kaip sekasi tartis su prezidentūra dėl galimo kandidato į ministrus? Jeigu derybos vyksta gana sunkiai ir ateitį tų derybų prognozuotumėte miglotą, ar nemanote, kad galbūt iš viso reikėtų tą ministeriją naikinti, nes jau pusę metų ji veikia be ministro ir niekas jo nepasigenda, gal iš viso ji yra nereikalinga?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū aktyviausiam Mišrios grupės Seimo nariui ir seniūnui. Išties derybos vyksta, jos vyksta gana intensyviai ir nesakyčiau, kad tokia miglota ateitis. Yra ministras. Jūs neteisus, kad ministro nėra. Ministras yra Ž. Vaičiūnas. Aš džiaugiuosi, kad tiek mano, tiek Prezidento vertinimai šio ministro atžvilgiu yra tikrai ypač palankūs.

Ką jau Prezidentas viešai pasakė, taip, buvo šita kandidatūra svarstoma kaip galimas pokytis iš energetikos į ekonomikos ministrą, tačiau puikiai suprantame tiek aš, tiek, tikiuosi, ir Prezidentas Ž. Vaičiūno tam tikrą ambiciją. Tikrai per šiuos beveik ketverius metus Energetikos ministerija padarė tuos darbus, kuriuos valstybė privalėjo padaryti prieš kelis dešimtmečius. Pirmiausia aš kalbu apie ypač svarbių geopolitinių projektų, tokių kaip sinchronizavimas, kaip dujų jungtis su Lenkija, įgyvendinimą, pasirengimą ir tolesnius žingsnius. Natūralu, kad ministras nori baigti kadenciją toje srityje, kurioje tikrai parodė pačius geriausius rezultatus, todėl nesutiko tiesiog tokios rokiruotės daryti. Tai yra gerbtina ir suprantama, tačiau atitinka tuos lūkesčius, ką kėlėme tiek aš, tiek Prezidentas, šis ministras vadovauja ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijai.

Tačiau procesas tuo nesibaigia ir su Respublikos Prezidentu aptarėme dar bent tris kandidatūras. Jeigu rasime tikrai tinkamą žmogų ir, svarbiausia, tas žmogus taip pat norės imtis atsakomybės šiuo trumpu laikotarpiu, tai tokie sprendimai bus padaryti. Kalbant apie ministerijų sujungimus, tai taip, jeigu nebūtų ištekusi, matyt, ši situacija, pasaulyje situacija, sprendimai, kiek

yra ir Vyriausybės numatyti, šios ministerijos tikrai gali būti sėkmingai sujungtos ir tikrai tie rezultatai, tie tikslai, kuriuos keliame abiem ministerijoms, būtų puikiai pasiekti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi E. Gentvilas.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Norėčiau užduoti klausimą premjerui. Jūs ką tik labai gyrėte ministrą Ž. Vaičiūną, tačiau vakar Vyriausybės posėdyje tiek jūs, tiek užsienio reikalų ministras, tiek Prezidentas, tiek opozicija labai griežtai sukritikavo jo pateiktą Baltijos šalių susitarimą dėl nešvarios elektros pirkimo. Ar jūs iš tikrųjų manote, kad žmogus, kuris nepasiekė rezultato, kurio rezultatu mes nepatenkinti, gali toliau vesti šias derybas? Ar jūs tikite, kad jisai pasiekęs geresnį variantą ir įrodys savo klaidą, kad jis klydo pateikdamas vakar Vyriausybei tokį sprendimą? Ar jūs tik gelbėjate ministro mundurą, ar rūpinatės valstybės interesais ir ar neturėtumėte pats vesti šias derybas, kreiptis į Prezidentą, mus visus sutelkti, kad iš tikrųjų pasiektume rezultata, nes po mėnesio atominė jau pradės veikti?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ne, tai jūs irgi, gerbiamas kolega, interpretuojate, kalbėdamas apie kažkokius netinkamus susitarimus. Tiek Respublikos Prezidentas, tiek Vyriausybė yra tikrai puikiai supažindinta su derybų eiga ir palaiko Ž. Vaičiūną, tiek kalbant ir man bendraujant su mūsų kolegomis partneriais, tiek su Latvijos, tiek su Estijos ministru pirmininku, nuolatos ir ne vieną kartą įvairiais formatais, tiek į tą procesą įtraukiant ir Europos Komisiją, ir Lenkijos Respubliką, kadangi taip pat yra labai aiškūs interesai, kalbant apie sinchronizaciją. Reikia suprasti mūsų broliškos Latvijos poziciją, ji yra labai aiškiai išsakyta, tai yra ir jų politiniai sprendimai.

Derybos sėkmingos būna tada, kai randamas kompromisas, atitinkantis geriausius interesus – tiek Lietuvos, tiek ir kitų valstybių. Lietuva daro viską, darė viską, kad tas susitarimas būtų pasiektas, ir manau, kad jis bus pasiektas, o vertinimas, tai yra, atleiskite, jūsų vertinimas. Aš tik noriu pasakyti, kad ministras, energetikos ministras, kaip niekas kitas per tą laikotarpį padarė tai, kad mes tikrai žengtume esminius žingsnius, kalbant apie sinchronizaciją su kontinentine Europa. Tą reikėjo, gerbiamieji, padaryti prieš kelis dešimtmečius ir dabar nebūtų tos problemos, kurią jūs bandote permesti kitiems. Mes problemas sprendžiame, neužsiimame tokiu pigiu rinkimų politikavimu šiuo labai svarbiu klausimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi A. Nekrošius.

E. GENTVILAS (LSF). Klausimas gerbiamam ministrui J. Narkevičiui. Mano žiniomis ir viešosios informacijos duomenimis, praėjusį rudenį jūs Minske lankėtės, ir su V. Sutkumi, ir su uostininkų delegacija buvote, kiek suprantama, kiek girdėti atgarsių, aptarinėjote galimą naują Klaipėdos valstybinio jūrų uosto generalinio direktoriaus personaliją. Na ir dabar, šių metų balandžio pradžioje, konkursas įvyko, konkursą laimėjo A. Latakas. Praėjo beveik du mėnesiai, ponas A. Latakas vis dar nepaskiriamas generaliniu direktoriumi. Prašau atsakyti, kokios ten yra problemos, kodėl jis nėra skiriamas? Kas čia bendro šioje situacijoje su teisėsaugos pradėtais dalykais ir ar A. Latakas konkrečiai yra užpildęs klausimyną, kad gautų teisę naudotis slapta informacija? Nes yra tik ministerijos kreipimasis į Saugumo departamentą. Ar paties A. Latako veiksmai atlikti?

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū už klausimą. Ne pirmą kartą aš girdžiu, kad klausimo teigiamojoje dalyje yra pateikiama melaginga ir klaidinga informacija. Taigi, pirmas dalykas. Minske aš dalyvavau kaip ministerijos atstovas, ne su kuo nors, o su ministerijos delegacija. Be abejo, renginyje buvo įvairių dalyvių ir organizatorių, su jais renginio metu, be abejo, kiekvienas susitinka viena ar kita forma, bet ne individualia forma. Tai vienas dalykas. Papildysiu tik tai, kad į tą klausimą aš jau buvau atsakęs Seime Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto posėdžio metu ir čia pridurti nieko neturėčiau.

Be to, dėl Klaipėdos vadovo. Šis klausimas iš viso nebuvo minėtoje delegacijoje arba komandiruotėje aptarinėjamas. Bet jo eiga... Jūs esate teisus, kad vadovas dar nepaskirtas, nepaskirtas dėl dviejų priežasčių. Dėl to, kad dar neturime visų atsakymų iš atitinkamų institucijų, ir svarbiausia – dėl leidimo dirbti su išlaptinta informacija. Taip, ministerija iš karto po laimėtojų paskelbimo pateikė pagal nustatytą tvarką visoms institucijoms paklausimus. Iš daugumos, iš esmės iš visų gavome. Bet laukiame dar dėl leidimo dirbti su išlaptinta informacija. Nors, teisininkų aiškinimu, dėl šio skyrimo neturėjimas tos teisės negali būti priežastis neskirti, bet jis neskiriamas.

Antras dalykas. Mes kreipėmės papildomai, nors tai ir nebuvo būtina, į VTEK'ą su išaiškinimu, ar gali kilti dėl viešojoje erdvėje pasirodžiusios informacijos, ar gali kilti kažkoks viešųjų ir privačių interesų konfliktas. Pirmadienį, gavęs išaiškinimą, aš pirmą kartą susitikau su laimėtoju ir aiškinasi ta tema. Laukiu jo raštiško atsakymo, kuris šiandien ar rytoj turėtų būti, ar jam teks nusišalinti nuo kai kurių veiksmų, jeigu jis bus paskirtas Klaipėdos jūrų uosto vadovu. Taigi situacija yra tokia. Laukiame tų dviejų atsakymų, po to bus priimtas galutinis sprendimas. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Nekrošius. Ruošiasi Tėvynės sąjungos... Matau, J. Razmos nėra, R. Petrauskienės nėra, bet yra V. Juozapaitis.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke.

PIRMININKĖ. Tėvynės sąjunga.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Mano klausimas būtų sveikatos apsaugos ministrui. Iš esmės norėjau paklausti dėl medikų atlyginimų, tačiau R. Martinėlis to paklausė. Tai aš klausiu šiek tiek kitaip. Sulaukėme daug gyventojų skundų dėl gydymo įstaigose teikiamų paslaugų arba, tiksliau, jų ne-teikimo. Žmonės skundžiasi, kad jie nėra priimami pas savo šeimos gydytojus, kad gydo nuotoliniu būdu ir esant kažkokiai kritinei, rimtai situacijai jų fiziškai tiesiog nepriima. Teko kalbėtis su savo rajono gydymo įstaigų vadovais, jie pripažįsta, kad faktiškai paslaugų suteikimo kiekis sumažėjo vos ne 50 %. Norėčiau jūsų paklausti, kokios to priežastys, galbūt tai yra karantino kažkiek reikalavimai, galbūt gydymo įstaigų vadovų...

PIRMININKĖ. Kolega, laikas.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). ...galbūt savivaldybės arba gal ministerijos kontrolės kažkokie trūkumai? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų ir mes labai daug sulaukiame ir pacientų, ir laiškų, ir žinučių pačių įvairiausių būna. Būna kartais, aišku, ir nesupratimo, ir tokių, kur galima vertinti kaip pareigų neatlikimą. Tokie pavyzdžiai, kai žmogui neatliko piršto amputacijos, tai čia nėra planinės paslaugos. Jeigu kilo tokios ekstrinės chirurginės pagalbos būtinybė, tai šitos paslaugos niekada nebuvo sustabdytos ir žmogus turėjo laiku gauti pagalbą, nepriklausomai nuo to, buvo ar nebuvo karantinas.

Dabar dėl paslaugų atnaujinimo. Žinant, kad ta situacija yra labai sudėtinga, buvo priimtas sprendimas dėl įstaigų, kurios neatnaujins planinės, akcentuoju, kad tai yra planinė pagalba, ne ekstrinė, nes ji niekada nebuvo sustabdyta, jeigu bus neatnaujintos tos paslaugos iki birželio 8 dienos, bus nebemokama 1/12, o bus mokama už faktą, tai yra tik už suteiktas paslaugas. Aš labai tikiuosi, kad įstaigos, kurios to nepadarė, atnaujins savo veiklą, tos, kurios jau padarė, greičiau įsibėgės ir pradės teikti daugiau paslaugų. Yra tam tikri reikalavimai išlaikyti gydymo įstaigoms tam tikrą lovų rezervą tam, kad jeigu vis dėlto būtų pakartotini viruso protrūkiai, būtų galima pacientus greitai stacionarizuoti ir teikti jiems pagalbą. Dabar tas poreikis yra nykstantis ir peržiūresime, ar viso to rezervo bereikia, galbūt jo bus galima atsisakyti. Tai bus dar vienas žingsniukas palengvinant darbą.

Ir, aišku, yra reikalavimai, kurių tikrai nebus atsisakoma iki rudens – tai ir asmens apsaugos priemonių naudojimas, ir patalpų priežiūra, ir tam tikras pacientų srautų sutvarkymas. Bet aš manau, kad jeigu tai tvarkingai yra daroma, tikrai vadybiškai pasižiūrima, turėtų tikti ir patikti ir pacientams. Jeigu nereikia stumdytis prie kabineto durų, jeigu tada, kada esi užsiregistravęs, laiku priima, tai manau, kad ir pacientai turėtų būti patenkinti, jeigu visas procesas vykdomas tvarkingai. Bet tikrai reikia pripažinti, kad ne visos įstaigos tą daro. Todėl mes skelbiame duomenis, kaip įstaigos elgiasi, ir tikrai raginame steigėjus susirūpinti ir pareikalauti atsakomybės iš vadovų, jeigu įstaiga nepradedą veiklos arba ta veikla yra labai minimalios apimties.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Juozapaitis. Ruošiasi K. Glaveckas.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Klausimas gerbiamam premjerui. Tik iš anksto prašau nesišaiptyti ir nepasiųsti manęs į stažuotę, nes klausimas išties yra labai svarbus, susijęs su mūsų lietuvių kalbos, kaip valstybinės kalbos, statusu ir besikalančiais tokiais želmenimis, kuriuose justai, kad tas statusas gali prarasti savo svarbą. Aš turiu omenyje vieną protokoliniį Vyriausybės nutarimą, kuriuo buvo leista, atrodo, pasienyje ar kažkur pildant dokumentus vartoti tik užsienio kalbą, turėtų anglų kalbą.

Taip pat vienas iš tų požymių yra Studijų kokybės vertinimo centro (SKVC) dokumentai, kurie dabar jau pataisyti po mūsų Švietimo ir mokslo komiteto prašymo, kuriuose taip pat buvo įteisinta...

PIRMININKĖ. Dėkoju, laikas.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). ...tikrai anglų kalba. Koks jūsų asmeninis požiūris kaip Vyriausybės vadovo ir Seimo nario, be jokios abejonės? Ar mums tikrai reikia išgyventi, ar vis dėlto mes savo kalbą apginsime kaip vieną pagrindinių valstybės simbolių ir tikrai mums nereikės aiškintis savo palikuonims, kad neišsaugojome? Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Tikrai nemanau ir nematau čia kokių nors grėsmių. Jeigu kalbėtume ir pradėtume diskutuoti, tai, matyt, nėra jokio ginčo ar fakto dėl lietuvių kalbos kaip valstybinės kalbos vartojimo, jokių suvaržymų ar diskriminacinių požymių negali būti. Reikėtų kalbėti apie konkrečius sprendimus.

Jeigu jūs kalbate apie tam tikrą dokumentų ar formų pildymą užsieniečiams, kurie atvyksta į Lietuvos Respubliką ir, natūralu, valstybinės kalbos nemoka, reikalavimas pateikti viską tik valstybine kalba turbūt irgi turi įvairiausių argumentų. Mes kalbame apie migracijos procesus ir kitus, kai žmonės, net ir norėdami atvykti, legaliai atvykti, dirbti galbūt čia, kurti, gyventi galiausiai Lietuvoje, nelabai seniai Migracijos departamento tinklalapį atsivertę visą informaciją galėdavo gauti tik lietuvių kalba. Dėl tos galimybės užsieniečiams būtinus dokumentus arba pirminę informaciją gauti ar užpildyti kita kalba nematau čia tikrai jokios grėsmės mūsų lietuvių kalbos egzistencijai, išlikimui ir taip toliau.

Čia galbūt reikėtų kitais aspektais diskutuoti, kur yra didžiausios grėsmės, tai galėtume atskirai padaryti. Mes tikrai matome, kalbant apie vaikų raštingumą, apie svetimybų vartojimą lietuvių kalboje viešajame gyvenime, ypač jaunimo. Tai čia, matyt, yra didžiausia problema, o ne tai, kad vienas ar kitas užsieniečiai, neturėdamas galimybes, turės užpildyti formą ar dokumentą ne lietuvių kalba. Bet reikėtų konkrečiai tada žiūrėti, koks čia teisinis reguliavimas ir kokią sritį konkrečiai liečia.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia K. Glaveckas. Ruošiasi S. Tumėnas.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiamas finansų ministre, likote šiandien nepastebėtas, man net keista. Pagrindinis klausimas. Gerbiamas ministre, sakykite, kai mes visi įpuolėme į tą koronavirusą, tai po to iš karto, aišku, išokome ir į skolinimąsi. Dabar, atrodo, ateina tas laikas, kada iš to skolinimosi reikės išeiti per grąžinimą. Kitaip tariant, per koroną mes prisiskolinome daug pinigų, nu-smuko mūsų kelnės, o dabar reikės kaip nors tas kelnes atgal pakelti.

6 mlrd. eurų, kuriuos mes skolinomės, iš tikro yra neabejotinai teisingas žingsnis, mano supratimu. Nes visi skolinosi, o kuo mes blogesni? Bet iš tų pinigų dalis yra subsidinių pinigų, dalis yra kreditinių pinigų. Visi jie turės būti grąžinami, nepriklausomai nuo to, ar tiesiogiai, ar netiesiogiai. Bet dalis tų pinigų bus akivaizdžiai pravalgyta arba išleista ten, kur nebūtinai reikėjo išleisti, ir labai...

PIRMININKĖ. Klauskite.

K. GLAVECKAS (*LSF*). ...maža bus investicijų dalis. Labai svarbus klausimas, gerbiama pirmininke. Be investicijų mes neatsigausime. Sakykite, kokia dalis, kas iš investicijų, iš tų 6 mlrd., numatoma padalyti realiai ekonomikai ir visiems finansiniams instrumentams, kad kapitalo rinka pakiltų? Nes priešingai mes kitais metais sąlyginai turėsime dykumą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ministre, atsakykite.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Iš tiesų labai su daug kuo galiu sutikti. Kalbant apie ekonominę šoką, paklauskos ir pasiūlos šoką, kokį patyrė Lietuva, žinoma, kad tas ekonomikos skatinimas turi būti labai taiklus, jį būtų galima suskirstyti į tris dalis. Tai skubios pagalbos priemonės, kad būtų išsaugota kuo daugiau darbo vietų ir padėtų išsaugoti gyventojų pajamas, taip pat orientotis į pagalbą verslui, kad būtų išsaugotas likvidumas, tai yra tokia greitoji pagalba.

Kalbant apie vidaus paklauskos skatinimą, žinoma, kad didžiausią naudą duoda būtent investicijos. Tam taip pat yra numatytos labai reikšmingos sumos, spartinant įgyvendinimą projektų, kurie jau buvo numatyti, kurie yra pasiekę didelį parengtumą, tas vyksta.

Trečias dalykas. Manau, kad dėl tų galimybių, kurios Lietuvai atsiveria šiuo metu dėl geopolitinių poslinkių ir pokyčių tarptautinėje prekyboje, yra parengtas Ekonomikos DNR planas, jį taip pat artimiausiu metu po visų konsultacijų tvirtins Vyriausybė. Tai apima visas pagrindines sritis.

Kur neturėtume daryti klaidų? Manau, kad neturėtume daryti klaidų prisiimdami labai ilgalaikius įsipareigojimus, nes visiškai teisingai atkreipėte dėmesį, kad skolas reikia gražinti. Dėl to visos priemonės turi būti labai taiklios ir orientuotos į labiausiai pažeidžiamus visuomenės sluoksnius, į investicijas ir į pasinaudojimą galimybėmis, kurias suteikia dabartinė situacija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir paskutinis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Noriu kreiptis į švietimo ministrą gerbiamą A. Monkevičių. Gerbiamas ministre, ar galite pakomentuoti, kokia dabar yra situacija dėl Šiaulių ir Vilniaus universitetų jungimosi proceso, kuris jau išėjo visai į finišo tiesiąją? Vakar Švietimo ir mokslo komitete turėjo būti apie tai diskutuojama.

Ir antra. Kaip jūs vertinate tokias žinias, ar tai yra teisybė, kai paskaitai Švietimo ministerijos svetainėje, kad Vilniaus ir Šiaulių susijungimui skirta... Vilniaus universitetui – 31 mln., Šiaulių universitetui skirta 4,3 mln. Tai absoliučiai neatitinka tiesos, nes tie pinigai jau buvo numatyti prieš ketvertą metų visai kitiems dalykams. Norėčiau du atsakymus išgirsti iš jūsų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašom, ministre.

A. MONKEVIČIUS. Ačiū už klausimą. Mes Vyriausybėje priėmėme protokoliniį sprendimą, kuriuo yra patikslinta ir pasiūlyta sąmata, kas yra numatyta šiais metais, tai truputį per 5 mln. eurų, iš kurių 300 tūkst. yra darbo užmokesčiui, likusioji dalis yra minkštosioms ir infrastruktūros investicijoms iš Europos struktūrinių fondų. Ir po to, numatant pagrindines reikšmes, kas metus išdėstant jungimosi reikmėms, irgi apytikriai pasiūlyta suma pagal tai, kiek patys universitetai prognozavo. Tačiau iš anksto numatyti tų poreikių ir įtvirtinti perspektyvos į biudžetą neįmanoma, todėl ir pasiūlyta, kad kasmet gegužės mėnesį Vilniaus universiteto rektorius, kuris ir būtų šio jungtinio universiteto vadovas, poreikius patikslintų, pateiktų Seimui ir būtų numatyta metų biudžete.

Kaip Seimas ir siūlė, ir Vyriausybė tam pritarė, yra sutarta, kad liepos 1 dieną reorganizavimas turėtų įvykti, ir per keletą metų, etapais iki galo studentai, kurie studijuoja programose pabaigusiąs tas programas... Dėl kitų programų universitetai turi susitarti, jie yra iš esmės kaip ir susitarę, tačiau paskutiniu metu atsiuntė pasiūlymus, kurie yra šiek tiek kitokie, negu buvo siūlyti Vyriausybės protokoliniame nutarime. Būtent terminą yra siūloma vėlinti pusę metų ir numatomas šiek tiek didesnis lėšų poreikis. Aš manau, kad Vyriausybė kitą savaitę dar į tai atsižvelgsi operatyviai pateiks Seimui galutines savo išvadas ir pasiūlys spręsti šitą klausimą.

Dabar dėl lėšų. Taip, tai yra ilgalaikis procesas, kuris buvo suplanuotas jau anksčiau, matant Vilniaus universiteto ir Šiaulių universiteto jungtį kaip tokį darinį – Vilniaus universitetą ir turintį savo akademiją Šiauliuose. Bet matant visą Vilniaus universitetą, tarp jų labai daug projektų, kurie plėtojami jau kaip bendras universitetas, ir natūralu, kad didžioji dalis yra Vilniaus universiteto. Ir investicijos į infrastruktūrą, į jo plėtrą taip pat yra numatomos, matant šitą universitetą kaip jungtinį ir visą jo plėtrą palaikant, remiant, investuojant į ją. Tai yra ir Sveikatos mokslo centro plėtra, ir kai kurie kiti labai stambūs centrai, kuriuose yra sutelktas labai rimtas ir, sakyčiau, išskirtinis Lietuvos potencialas, kuris šiuo atveju tampa bendru Vilniaus universiteto ir prijungto Šiaulių universiteto potencialu. Taigi visos investicijos yra skaidriai, aiškiai išdėstytos, jos yra matomos, o ta dalimi, kiek liečia Šiaulius, tai irgi yra pavaizduota. Trumpai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, dėkojame Vyriausybės nariams. Baigėme Vyriausybės valandą. Ačiū klausiusiems. (*Balsai salėje*) Tie, kurie liko salėje, nori paspausti mygtukus, kad jie dar yra salėje. Taip, Vyriausybės valandą labai daug kolegų, kurie nenori paklausti, stebi savo kabinetuose. Klausio.

Užsiregistravo 19 Seimo narių, dar likusių salėje. Linkėdami visiems 1 valandos poilsio, sugrįžtame 14 valandą. Rytinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 415 STENOGRAMA

2020 m. birželio 4 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. NEKROŠIUS ir I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Gerbiami kolegos, skelbiu vakarinį posėdį pradėtu. (*Gongas*) Kviečiu visus registruotis. Užsiregistravo 77 Seimo nariai.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano valstybės teritorijos erdvinio vystymo krypčių ir teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų patvirtinimo“ projektas Nr. XIIIIP-4277(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano valstybės teritorijos erdvinio vystymo krypčių ir teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų patvirtinimo“ projektas Nr. XIIIIP-4277(2). Į tribūną kviečiu išvadų pranešėją K. Bacvinką.

Einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymas. Komiteto nuomonė?

K. BACVINKA (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti, nes tai yra norminio pobūdžio pavedimas Vyriausybei... ne norminio pobūdžio pavedimas Vyriausybei, o tik rekomendacija.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Taip pat yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento antroji pastaba.

K. BACVINKA (LVŽSF). Pritarti.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė – pritarti. Galime pritarti ir mes bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Visam 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Motyvai už – P. Saudargas. Nėra. K. Mažeika – motyvai už. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Iš tiesų kilo nemažai diskusijų ir aistrų. Iš tiesų keista, kad kai kurie Seimo nariai galvoja, kad tas projektas skubotas, neparengtas ar dar kaip nors. Noriu priminti, kad nuo 2017 metų buvo suorganizuoti aštuoni forumai. Kiekviename iš jų dalyvavo nuo 200 iki 300 žmonių. Buvo diskutuota įvairiausiomis formomis dar 220 kartų. Iš jų 96 susitikimai vyko institucijose prie apskritojo stalo, 30 susitikimų – su pavaldžiomis institucijomis, aštuonios tarpvalstybinės konsultacijos. Buvo apvažiuotos visos savivaldybių regioninės plėtros tarybos, kai kurios net po kelis kartus.

Taigi iš viso iš visuomenės ir įvairių organizacijų, bendruomenių, savivaldybių yra gauta apie 1 tūkst. 500 pasiūlymų, jie buvo įvertinti ir atitinkamai įtraukti į Lietuvos Respublikos bendrojo plano rengimą. Konceptijos alternatyvos 20 kartų buvo pristatytos skirtinguose Seimo komitetuose. Aplinkos apsaugos komitete buvo keletas svarstymų. Iš tiesų paskutinis buvo šį trečiadienį.

Noriu paraginti kolegas įvertinti bendrą darbą, tikrai buvo ištraukę ir daug Seimo narių, jie tikrai aktyviai žiūrėjo. Buvo dar keli klausimai ir šiandien per Vyriausybės valandą dėl kelių, dėl mobilumo. Kolegos, kalbant apie mobilumo problemą, kuri sprendžiama, ir kokia vizija turėtų būti ateityje, tai kalbama ne tik apie kelius, kurie turėtų būti asfaltuojami ir žvyrkeliai verčiami asfaltu arba kai kurie platinami ar siaurinami. Kalbama kompleksiskai, tai yra tiek geležinkelio transportas, tiek autostrados, tiek greitkeliai ir taip toliau. Turbūt yra svarbu kai kurias arterijas padaryti geriau prieinamas, pavyzdžiui, iš Kauno į Vilnių nuvažiuoti per...

PIRMININKAS. Laikas.

K. MAŽEIKIJA (*LVŽSF*). ...30 minučių, nei išasfaltuoti papildomus kelius, žvyrkelius arba užtaisyti duobes. Regionų tolygus vystymasis nėra konkurencingas ir mes orientuojamės į tarptautinį konkurencingumą, didindami tarp miestų partnerystę ir būtent mobilumą. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai prieš – E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, tokiam nutarimui dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano tikrai negaliu pritarti ir dėl kelių priešasčiau.

Pirmiausia čia jau buvo kalbėta apie pristatymus. Taip, kažkokie pristatymai buvo, bet buvo pristatomos dvi alternatyvos ir iš tikrųjų niekas nė vienu atveju nepasakė, kad bus pasirinkta antroji alternatyva.

Savaime suprantama, turbūt kai kurie centrai išsisprendė savo problemas. Buvo klausimų dėl Šiaulių, Panevėžio, tai iš tikrųjų jie abu *užganėdinti*, abu tampa centrais. Marijampolė tampa svarbesniu centru, tačiau ką kalbėti apie kitas vietas. Mes anksčiau kalbėjome ir mūsų pasididžiavimas buvo tolygus Lietuvos vystymasis su daugeliu regionų centrų. Dabar mes faktiškai einame prie to, kad atsiranda jau ne dvi Lietuvos, o trys Lietuvos. Tai yra metropolijos, kurios gerai gyvena, toliau likę keli regionų centrai vidutiniškai ir, aišku, skurstantys pakraščiai.

Ypač skaudu dėl Rytų Aukštaitijos, kur bent jau pagal pirmąją alternatyvą buvo numatyti nors nacionalinės reikšmės keliai. Beje, ir nuo Vilniaus iki Utenos, iki Aukštaitijos ir toliau nuo Kauno kelias, kuris anksčiau būdavo vadinamas kaip svarbus traktas Varšava – Sankt Peterburgas, tampa tik regioninės reikšmės keliais.

Ir šiandien net pats nustebau, kai susisiekiimo ministras pamatė šią schemą. Jam bandė aiškinti kitas aplinkas, ministras, ką tai reiškia. Susisiekiimo ministras nustebęs, kad tie keliai tampa ne nacionalinės reikšmės, o regioninės reikšmės keliais.

Tada niekas nepasiaiškino, kaip čia bus su Europos Sąjungos lėšų finansavimu, kaip bus, kai Vilnius taps pagal NUTS variantus, pagal Europos Sąjungos teritorinių statistinių vienetų nomenklatūrą taps vieno regiono centru, bet jis bus išbrauktas pagal tą europinį finansavimą. Iš tikrųjų daug neatsakytų klausimų...

PIRMININKAS. Laikas!

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). ...ir siūlau nebalsuoti už šį nutarimą, skubos tvarka stumiamą per Seimą iki rinkimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – J. Jarutis. Prašom.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Galima būtų sutikti dėl daugelio dalykų su kolega Edmundu, kad nėra visiškai atliepta galbūt regioninė politika, tačiau bet kokiu atveju dabar paskutiniu momentu sakyti, kad tik dabar mes pamatėme ir susipažinome, manau, yra neatsakinga.

Treji metai procesas vykęs, kaip ministras pristatė, iš tikrųjų daugybė susitikimų, pasitarimų. Natūralu, kad visų 1,5 tūkst. pasiūlymų neįmanoma perkelti į rengiamą įstatymą. Mes tą žinome kiekvienas iš savo komitetų. Yra daugybė visokiausių pasiūlymų, vienus reikia priimti, kitus priimti iš dalies arba atmesti.

Taip pat šiuo laikotarpiu ir visais laikais turbūt kiekviena valstybė gyvena planuodama savo veiklą į priekį. Šis Lietuvos Respublikos bendrasis planas yra iki 2050 metų. Aš manau, kad Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendiniai taip pat turi įtakos ir rajoninių bendrųjų planų sprendiniams. Tai nėra įkalta amžinai, visada galima koreguoti, bet, manau, bet kokiu atveju priimti ne visai tobulą, bet įstatymą, kad jis veiktų ir galėtume toliau žygiuoti. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Norėčiau gerbiamam kolegai J. Jaručiui pasakyti, kad čia ne įstatymą priimame. Jūs atkreipkite dėmesį. O tarp įstatymo ir nutarimo yra praraja.

Labai taikliai pastebėjo Teisės departamentas, kad nutarimais pasiūlyti skirstyti Vyriausybei europines lėšas nepriimtina. Galima tik įstatymais tuos dalykus daryti. Nutarimais negalima lygiai taip pat ir šitaip valdyti, kaip čia yra daroma.

Komitetas atsako, kad čia ir nėra siekiama paskirstyti, o yra tik rekomendacija Vyriausybei. Tai jeigu čia yra tik rekomendacija, nieko tokio rimto, tai gal rimtai ir nesvarstome. Tai ir siūlau, susilaikykime, čia vis tiek nerimtas dalykas.

PIRMININKAS. A. Skardžius – už.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Pasvėręs už ir prieš, nepaisydamas 300 svarstymų, 1,5 tūkst. pataisų, vis dėlto nutariau pasisakyti už. Galbūt buvęs ministras K. Masiulis, atsiprašau, K. Navickas, buvęs aplinkos ministras, kuris kandidatuoja konservatorių sąrašė, paliko ne vieną Trojos arklį. Kai ką mums teko prakrapštyti ir labai įdomu, tik Seime paskutinę minutę praėjusią savaitę teko išimti tokias nuostatas, kurios apskritai nedaro garbės žaliųjų judėjimui, tai yra CO₂ laidojimas buvo paliktas įstatyme, šiame konstituciniame savo turiniu. Tai yra bendrasis planas, taigi visi įstatymai turės būti į jį orientuoti.

Toliau. Atliekų deginimo įmonėms – dėmesys nulinis. Tai vėlgi didžiulė infrastruktūra, atliekų tvarkymo grandinės dalis, kuri absoliučiai buvo neapibrėžta, nors gauti europiniai pinigai, dėl to pripažinti nacionalinės svarbos objektai kaip atliekų tvarkymo grandinės dalis, o jie buvo tiešiog kaip savarankiški energetiniai objektai, kogeneracinės jėgainės.

Toliau. Ko nepavyko absoliučiai reglamentuoti šiame įstatyme, tai „Geotermos“ nemokamos energijos, kur visame pamaryje nuo Šilutės iki Latvijos sienos 40 laipsnių energija, bet ne, ji nereikalinga Lietuvai, nes yra noras deginti dujas, deginti atliekas, deginti biokurą, o ta 40 laipsnių energija niekam nereikalinga. Tačiau pasvėręs viską aš balsuosiu už, bet tikrai yra daug trūkumų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (*MSNG*). Akivaizdu, kad šitas nutarimas nori pastatyti regionų vystymąsi visai kitais principais. Būtent tas variantas, kuris būtų užtikrinęs tolygų regionų vystymąsi, yra atmestas. Kaip aš suprantu, yra blogai, jeigu pas mus tas tolygumas būtų išsaugotas, nes, pasirodo, tai pažeistų konkurencingumo principą. Gerbiamieji Seimo nariai, kurie per rinkimus mušėtės į krūtinę ir rinkėjams sakėte, aš užtikrinsiu tą tolygumą ir panaikinsiu tą diskriminaciją, šiandien Vidurio ir Vakarų Lietuvoje BVP vienam gyventojui sudaro 65 % ES vidurkio, sostinės regionas BVP vienam gyventojui – 112 ES vidurkio. Štai tos Lietuvos. Dabar jūs norite tą atskirtį dar labiau pagreitinėti įsteigdami kažkokias mistines penkių partnerystės grupes, kai nėra net minimos kitos 46 savivaldybės. Gerbiamas Seimo narys, kuris kalba išrinktas Kupiškio rajone, ką jis pasakys kupiškėnams, kad Kupiškio rajonas nepaminėtas, ką pasakys Seimo narys Anykščių rajone ar Panevėžio rajone, jų nėra. Taigi, gerbiamieji, jūs neklaidinkite vieną kartą Seimo narių. Aiškiai būtent ministerijos specialistų buvo nurodyta, kad dešimties regionų pagrindinių urbanistinių centrų teritorinis paskirstymas šalyje palyginti tolygus, todėl galimos prielaidos sąlyginai vienodam regioninių paslaugų pasiekiamumui. Tai net esant tam esamam skirtumui net specialistai akcentavo, kad tas pirmas variantas išsaugoti tas dešimt apskričių ir dešimties apskričių pagrindu formuoti regioninę politiką – tai ir yra tolygumo užtikrinimas. Ministras pasakė, tolygus regionų...

PIRMININKAS. Laikas.

P. URBŠYS (*MSNG*). ...vystymasis nėra konkurencingas. Ką tai reiškia? Reiškia tai, kad dalis regionų yra laidojama. Amžinąjį atilsį.

PIRMININKAS. Motyvai už – G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Labai ačiū. Išgirdome čia labai daug demagogijos, ypač iš tų Seimo narių, kurie pasižiūrėjo tik į schemas, bet neskaitė viso dokumento. Visame dokumente yra kiekvienas rajonas pažymėtas, aprašytas mažiausiai du kartus. Noriu atkreipti dėmesį, kad Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas nenumato administracinės pertvarkos, kaip buvo dešimt administracinių regionų, taip ir lieka. Konceptijoje numatoma formuoti ne penkis regionus, o penkias nacionaliniu lygmeniu veikiančias partnerystės grupes, kurias sudaro ne dešimt, kaip buvo iki šiol, o 14 regioninių centrų. Visos savivaldybės plane paminėtos, kaip ir minėjau, mažiausiai du kartus. Prioritetinės partnerystės veikloje sukuriama sinergija teikiant tarptautinio, nacionalinio ar regioninio lygmens paslaugas, kurios padės efektyviai naudoti viešuosius finansus, administracinius ir žmogiškuosius resursus, ir išvengsime viešųjų funkcijų dubliavimo, kaip yra iki šiol. Kaip pavyzdį, kas tai galėtų būti, kas neskaitė šito plano, galiu pasakyti, kad partnerystė spręs tokias problemas kaip viešojo transporto organizavimas kaimyninėse savivaldybėse. Taigi, paslaugos ateityje bus tik efektyvesnės ir artės prie žmonių.

Dar kas įdėta? Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto buvo pasiūlymas ir jam pritarta, kad 30 % Europos Sąjungos lėšų, kurios pasiekės Lietuvą, bus investuojama regioninių tarybų sprendimais. Regionai spręš, kurioje savivaldybėje bus statomi nauji stadionai, baseinai, paslaugų ir kultūros centrai ir visa kita.

Pabrėžiu, kad regionai kaip buvo, taip ir liks. Tai yra papildoma galimybė gauti nacionalinių, europinių lėšų šitų regionų, visos Lietuvos plėtra. Ir nemaišykime, kur yra regioninė plėtra ir kur yra urbanistinė plėtra. Šituos du žodžius mes labai maišome ir tiesiog nežinome, kuo jie skiriasi.

Taigi, kviečiu balsuoti už. Trejus metus dirbta prie šio projekto ir tikrai yra neblogas.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Mieli kolegos, man truptų liūdna, kad turiu oponuoti būdamas valdančioje daugumoje, tačiau tikrai manęs netenkina. Ką sakė ponias Guoda, aš su viskuo sutinku, bet manęs netenkina, ką kalbėjo ponas E. Pupinis apie susisiekimo sistemos vystymo kryptis. Labai gera buvo pirmą alternatyvą, kur buvo respublikinės reikšmės nors vienas kelias nuo Kauno iki Daugpilio, iki Sankt Peterburgo. Dabar gi nuo Kauno iki Zarasų – regioninės reikšmės kelias, nuo Vilniaus iki Utenos – krūvą pinigų sudedame, tampa regioninės reikšmės keliu.

Nustebino ir ministro reakcija – jisai net nežinojo apie šias alternatyvas. Ko gero, šitos visos priemonės ir buvo sudarytos, kai ponas R. Masiulis buvo susisiekimo ministru. Dabartinis ministras tikrai apie tai nežinojo, nes aš mačiau, kaip jis žiūrėjo į tą planą, jis stebėjosi viskuo.

Tikrai, pirmoje alternatyvoje buvo labai gražiai surašyta susisiekimo sistemos. Visa Lietuvos teritorija būtų gana tolygiai paremta vidutinio efektyvumo mobilumo paslaugų paketais. O antra alternatyva paremta partneryste, partneryste tarp Vilniaus ir Kauno, partneryste tarp Panevėžio ir Šiaulių bei Klaipėdos ir Palangos. Šitos trys partnerystės patemps visą Lietuvą, vadinasi, visą susisiekimo sistemą.

Mielieji, tikrai nenoriu, kad Zarasai ar Utena, ar Visaginas, ar Molėtai liktų kažkokiu užkampiu, ir tikrai negaliu pritarti šitam nutarimui vien dėl susisiekimo paketo. Nežinau, galbūt ateityje kas nors keisis. Tikėkimės, kad keisis, kaip sakė kolega J. Jarutis, tada turėtume žiūrėti. Bet aš manau, kad jisai yra skubotas, nes susisiekimo ministras apie šį susisiekimo sistemos vystymą tikrai nežinojo, todėl nebalsuosiu už ir kviečiu taip pat nepalaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Visi motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, kviečiu balsuoti dėl šio Seimo nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 101, balsavo 100 Seimo narių: už – 63, prieš – 8, susilaikė 29. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo. P. Urbšys – per centrinį mikrofoną. Prašau.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, kai kas mano, kad regioninė plėtra nėra tas pats kas urbanistinė plėtra. Skaitau tų pačių specialistų parengtą argumentaciją dėl urbanistikos planų: „Įvairių lygmenų urbanistinius centrus sieja susisiekimo, ekonominiai ir laisvo darbo jėgos judėjimo, socialinės ir kitų paslaugų sistemos, kultūros sklaidos ne tik vertikalūs, bet ir horizontalūs ryšiai, formuojami kur kas stipresni ryšiai tarp partnerystės urbanistinių centrų.“ Tai ką, šitos sritys neapima regiono vystymosi? Tai ką, urbanistinis planas yra aukščiau ar žemiau, ar tarp dangaus ir žemės? Be abejo, urbanistinis planas irgi prisideda prie regioninės plėtos. Jeigu tą dalyką atskiriame, tai tada, vadinasi, kažkas nebesuvokia, ką priima.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, trumpinkite pasisakymus. Dėkoju. E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, na, tiesiog stebina valstiečiai, važiuodami vėlu per regionus. Užtęko jau to, kad sumažintos institucijos, tūkstančiai žmonių perkelta iš regionų į Vilnių.

Pažiūrėkite statistiką, dabar jau jūs pradodate naikinti iš esmės, tai yra pasirenkate metropolijas, tačiau daug tūkstančių žmonių liks užribyje, nes jie net susisiekimo keliais nebus aprūpinti. Čia kalbėjome apie Alytaus kelią, kur tampa ne nacionalinis, o regioninis, Utenos kelią. Ką jūs darote? Ir tai vyks iki 2050 metų. Manau, Lietuva jus įvertins tinkamai.

PIRMININKAS. Paskutinis kalba K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Kolegos, noriu padėkoti visiems, kurie įvertino trejų metų darbą. Noriu padėkoti ministerijų vadovams, viceministrams, specialistams, ekspertams, užsienio ekspertams, visiems žmonėms, kurie buvo neabejingi ir aktyviai rašė pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos bendrojo plano. Ir tai yra koncepcija, kuri leis Lietuvai tapti konkurencingai. Neturi būti konkurencijos tarp Zarasų, Utenos, Marijampolės, Vilkaviškio ir kitų mažų miestelių ar savivaldybių. Lietuva turi kartu konkuruoti su Ryga, su Latvija, su Lenkija, su Varšuva ir su kitais miestais, kurie ir sudaro didžiąją konkurenciją.

Turime dokumentą, kuris leis mums susitelkti ir į Lietuvą žiūrėti ne per savo apygardos ar savo namų prizmę, bet kalbėti apskritai apie Lietuvos pozicijas ir konkurencingumą. Labai visiems ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš, kaip posėdžio pirmininkas, nutraukiu diskusijas. Visos frakcijos jau kalbėjo šiuo klausimu po balsavimo.

14.21 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4081(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkėje – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4081(2). Kviečiu į tribūną L. Staniuvienę, ji pristatys mums Švietimo ir mokslo komiteto išvadą.

Atsiprašau, turime eiti pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra keletas pasiūlymų. Pirmasis yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Dėl 1 straipsnio pritarta.

PIRMININKAS. Pasiūlė savo redakciją, papildydami „mokyklos nuostatų (įstatų) nustatyta tvarka“. Teisingai?

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta.

Toliau antrasis siūlymas – taip pat Seimo kanceliarijos Teisės departamento. Komiteto nuomonė?

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta.

Toliau trečiasis yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, dar vienas. Komiteto nuomonė.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Galime ir mes pritarti šiai nuomonei bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Galiausiai yra analogiškas Teisės departamento pasiūlymui, tai yra Seimo narių A. Papirtienės, L. Jonaičio ir L. Staniuvienės siūlymas.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Mokykloje veikia ir kitos mokyklos savivaldos institucijos.

PIRMININKAS. Kadangi mes jau prieš tai balsavome dėl Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymo, o tai yra analogiškas siūlymas, dėl to nebalsuosime, nes taip pat pritariame.

Galime pritarti visam straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Nuomonė už – E. Pupinis. Ačiū, Levute.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų džiaugiuosi, kad buvo pritarta siūlymams, tik dabar nusistebėjau, kodėl A. Papirtienė užsirašė prieš, nes jos siūlymui yra pritarta. Manau, kad turime teisę leisti moksleiviams demokratiškai veikti toje pačioje mokymo įstaigoje ir turėjome sudaryti visose mokyklose vienodas sąlygas.

Moksleiviai galėtų kurti savo moksleivių tarybą, sudaryti tam tikrą organizacijos valdymo struktūrą, deleguoti savo asmenis, normaliai išrinktus, demokratiškai, į mokyklų tarybas, taip pat ir tėvai... Manychiau, kad vis dėlto tie demokratiniai procesai, kurie pagrįsti tam tikromis tėvų, tiek mokytojų struktūromis, pilnakraujiškai turi dalyvauti ir turi būti įteisinta ne tik mokyklos įstatuose, bet turi būti ir įstatyme. To norėjo ir Moksleivių sąjunga, kuri atstovauja visai Lietuvos moksleivijai.

Pritariu šiam įstatymo projektui ir manau, kad tikrai einame demokratėjimo keliu ir tos struktūros niekam netrukdys. Kaip ir minėjau, gerbiamosios A. Papirtienės pasiūlymui buvo pritarta, kad jeigu ir įrašome į įstatymą, įstatuose turėtų būti nurodyta, kad tos struktūros egzistuoja ir jos įstatais taip pat remiasi. Siūlau pritariti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Gerbiama Seimo narė A. Papirtienė – nuomonė prieš.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, ir dabar, ką minėjo gerbiamas Seimo narys, įstatymas tikrai nedraudžia mokiniams dalyvauti savivaldoje, visiškai niekaip neriboja. Nors ir buvo pritarta mano ir kolegų pasiūlymui, kuris imperatyvų reikalavimą dėl įvairių mokyklos savivaldos institucijų veikimo mokyklose sušvelnina, tačiau ir dabar tebesilaikau nuomonės, kad šis Švietimo įstatymo 60 straipsnio pakeitimas tikrai nebuvo reikalingas, toks įstatymas nėra reikalingas. Jis yra perteklinis ir jokios naujos kokybės nesukuria, kadangi pakeista 60 straipsnio 6 dalis teatkaruoja jau įstatyme esančią 2 dalį, kurioje nustatoma, kad mokyklos savivaldos institucijų įvairovę, o tai ir įeina vadinamosios ir kitos mokyklos savivaldos institucijos, taigi mokyklos savivaldos institucijų įvairovę, jų kompetenciją ir sudarymo principus įteisina mokyklos įstatai. Tai čia 2 dalis.

Ir 6 dalis dabar skamba taip: „Mokyklose veikia ir kitos mokyklos savivaldos institucijos (mokytojų, mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų) mokyklos įstatų (nuostatų) nustatyta tvarka.“ Tad abiejose dalyse pasakyta visiškai tas pats. Daugiau jokių naujų pakeitimų nėra, todėl įstatymo pakeitimas perteklinis ir nereikalingas ir aš už tokį teisės aktą negaliu balsuoti už, o jūs spřęskite, ar atiduosite savo balsą už įstatymo pakeitimą, kuriuo niekas nepakeičiama.

PIRMININKAS. Motyvai už – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Aušra, aš manau, kad jis daug keičia, ir pagrindinis pakeitimas, kad tai yra pirma demokratinė forma, kurioje dalyvauja nepilnamečiai asmenys, tai yra moksleivių savivalda, moksleivijos taryba. Ir aš čia norėčiau pasveikinti Lietuvos moksleivių sąjungą su idėjos realizacija, kad kiekvienoje Lietuvos mokykloje atsiras pirmas demokratinis organas, kuriame dalyvaus moksleiviai. Labai smagu, kad tai bus šimtaprocentinis jo įgyvendinimas, ne kaip prieš tai, ar tai buvo iniciatyvesnių direktorių inspiruotas jaunimas, kuris susiburdavė, ar būdavo tiesiog vietiniai lyderiai. Man atrodo, žvelgiant į perspektyvą, kai mes visada skundžiamės, kad jaunimas neateina į rinkimus, nebalsuoja, nedalyvauja gyvenime, štai yra konkretus įstatymo projektas, kuris atves jaunimą prie sprendimo teisės visų pirma už save mokykloje, kaip realizuoti kai kuriuos dalykus, o ateityje ir už savo miestų, bendruomenių ir valstybės gyvenimą. Kviečiu pritariti.

PIRMININKAS. Toliau K. Masiulis. Prašom. Nuomonė už.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, stengsiuos trumpai, nes faktiškai jau pagrindinės mintys pasakytos. Iš tikro labai svarbu jaunuomenę pratinti dalyvauti demokratijoje ir mokytis valdymo savo artimos aplinkos, sau svarbiausių dalykų, kurie vyksta mokykloje, dalyvauti šiame valdyme ir turėti tam tikras teises ir savo interesą net apginti, jį deklaruoti. Visa tai faktiškai tas įstatymas leidžia, įgalina ir pasako, kad kiekvienoje mokykloje tokios formos turi atsirasti. Tikrai ne visur jos bus efektyvios iš karto ir ne visur sėkmingai vyks, bet tikrai mes einame geru keliu. Aš labai entuziastingai pritariu.

PIRMININKAS. V. Juozapaitis – motyvai už.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Išties noriu paraginti kolegas balsuoti už šį įstatymo projektą. Jau vienas iš stipriausių turbūt argumentų, kad mūsų jaunoji karta, šiuo atveju Lietuvos moksleivių sąjunga, imasi tokios iniciatyvos ir tikrai, žiūrėdama į mus, viliasi, kad jų balsas bus išgirstas. O tai yra labai stiprus motyvas. Žmonės nori dalyvauti savivaldoje, kita vertus, raidė arba tas žodis „veikia“ nėra imperatyviai nurodantis, bet vis dėlto įpareigojantis tokias tarybas turėti mokykloje. Kaip ir kitoje vietoje tame pačiame įstatyme yra nurodyta, kad žmonės, ar mokytojai, ar kiti darbuotojai, turi ne tik teisę, bet ir pareigą veikti mokykloje ir būti organizuoti, nes ne vien tik kažkokios sudarytos administracijos arba inicijuotos organizacijos ar dariniai turi teisę gyvuoti.

Taigi išgirskime Moksleivių sąjungos prašymą, šauksmą, nes jų yra rytdiena, mes gal jau pasitraukime. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 84, prieš – 1, susilaikė 20. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Repliką po balsavimo – R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos iš kairės, iš tikrųjų jūsų nelabai ir suprantu. Prieš keletą savaitių ir prieš keletą mėnesių kalbėjote apie profesines sąjungas, kad jos privalo būti, reikia remti, palaikyti ir panašiai, ir panašiai. Dabar analogiškas projektas, kad tas atsirastų mokyklose, ir vienas kitam prieštaraujate. Man tiesiog keista, kad vienais atvejais jūs už, kitais atvejais jūs esate prieš. Tai susitarkite, kad visose institucijose turi būti atstovaujanti institucijos kaip profesinės sąjungos, ir baikite draskyti į skirtingas dalis.

PIRMININKAS. A. Papirtienė. Prašom.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Dar kartą kartoju visiems, kas tikrai neišmano bendrojo ugdymo ir kaip mokyklose viskas veikia. Mokinių tarybos ir mokinių savivalda daug metų veikė ir dabar. Jokie įstatymai to netrukdydė, leido ir tikrai nereikėjo čia tų pakeitimų. Šito įstatymo pirminis variantas buvo noras privaloma tvarka padaryti. Kadangi privaloma tvarka neišėjo padaryti, buvo bandoma kaip nors pataisyti, sušvelninti, kad apskritai tas įstatymas būtų priimtas. Bet jis iš viso nieko nepakeitė, nieko. Jūs įsigilinkite prieš komentuodami apie profsąjungas ir mokinius.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nutraukiu diskusiją, nes šiek tiek vėluojame su darbotvarke.

14.32 val.

Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3868(2) (priėmimas)

Skelbiu kitą projektą – Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3868(2). Kviečiu A. Širinskienę į tribūną. Einame pastraipsniui.

Dėl 1–6 straipsnių pasiūlymų nėra. Galime jiems visiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 7 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Tai tik techninio pobūdžio pasiūlymas – tiesiog 2 punkte po skaičiaus 2 uždėti skliaustą.

PIRMININKAS. Galime pritarti šiai komiteto nuomonei bendru sutarimu? Galime pritarti. Toliau nuo 8 iki 11 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 12 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Buvo taip pat techninio pobūdžio siūlymas, jam komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Ar mes galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Nuo 13 iki 26 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

27 straipsnis. Yra Seimo narės I. Haase siūlymas. Jau atsiėmė. (*Balsas salėje*) Supratau, neapsvarstyta svarstymo metu. Gerai. Tada nuo 27 straipsnio iki paskutinio pasiūlymų nėra, iki 49 straipsnio daugiau pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Nėra užsirašiusių. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 87, prieš – 1, susilaikė 9. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.35 val.

Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2264 36, 44, 70, 75 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 70¹ straipsniu ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIP-3869(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkėje – Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2264 36, 44, 70, 75 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 70¹ straipsniu ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIP-3869(2). Į tribūną kviečiu R. Andrikį. Einame pastraipsniui.

Dėl 1, 2 bei 3 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Galima jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Ir komiteto nuomonė?

R. ANDRIKIS (LSDDF). Pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime komiteto nuomonei pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Toliau. Dėl 5 ir 6 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar jiems galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 84, prieš – 1, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.36 val.

Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 39, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3870(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkėje – Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3870(2). Taip pat kviečiu į tribūną R. Andrikį. Ai, nėra pasiūlymų. Žiūrėkite, yra vienas... Iki 23 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė, balsuojame dėl viso.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 90 Seimo narių: už – 83, prieš – 1, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.38 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3871(2) (priėmimas)

Toliau – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3871(2). Yra du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Galima jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 79, prieš – 1, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.39 val.

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 4, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3872(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkėje – Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3872(2). Yra iš viso penki straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Motyvai dėl viso? Niekas neužsirašė. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 79, prieš – 1, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.40 val.

Teismo ekspertizės įstatymo Nr. IX-1161 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2650(2)VK (priėmimas)

Toliau darbotvarkėje – Teismo ekspertizės įstatymo Nr. IX-1161 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2650(2). Kviečiu į tribūną R. Andrikį. Einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra gauti

Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymai. Komiteto nuomonė? Pritarti bendru sutarimu. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei pritarti? Ačiū, pritarta.

Toliau, dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 3 straipsnis. Yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvada.

R. ANDRIKIS (LSDDF). Pritarti.

PIRMININKAS. Komitetas pritaria. Ar mes galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Galime. Ačiū. Toliau nuo 4 iki 27 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Galime tiems straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 28 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

R. ANDRIKIS (LSDDF). Pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti komiteto nuomonei bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Toliau yra 29 straipsnis. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Visi straipsniai pažiūrėti. Dėl motyvų dėl viso niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: už – 82, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.42 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 10 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3777(2) (priėmimas)

Kitas klausimas – Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 10 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3777(2). Yra trys straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų dėl viso niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 80, prieš nėra, susilaikė 9. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.43 val.

Civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4854(2), Civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4855(2) (svarstymas)

Toliau darbotvarkėje – Civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4854(2) ir lydimasis – Civilinio proceso kodekso įstatymo projektas Nr. XIII-4855(2). Kas galėtų pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadas? Gal R. Andrikis? Prašom, dėl abiejų projektų.

R. ANDRIKIS (LSDDF). Komitetas svarstė gegužės 20 dieną. Dalyvavo 11, visi 11 – už.

PIRMININKAS. Taip pat dėl antrojo projekto.

R. ANDRIKIS (LSDDF). Dėl kito projekto tie patys 11 už. Pritarti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl pirmojo projekto pasiūlymų nėra. Dėl antrojo yra Seimo nario T. Tomilino. (*Balsai salėje*) Gerai, pabaikime dėl pirmojo. Diskutuoti niekas neužsirašė. Po svarstymo galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

Dėl antrojo yra Seimo nario T. Tomilino siūlymas. Prašau Seimo narį pristatyti. Tuoj įjungsiu. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, čia yra siūlymas paankstinti sistemų bendros sąveikos terminą iki 2021 m. vasario 1 d. Mes esame ganėtinai seniai nusprendę, kad tos sistemos pradės sąveikauti ir atidėti sistemų suderinimo terminą iki 2022 metų yra visiškai netikslinga. Mes esame preliminariai kalbėję su teisingumo ministru, kad 2021 m. vasario 1 d. yra puiki data. Prieš tai buvo mintis paankstinti iki šių metų gruodžio 1 dienos, bet, atsižvelgiant į Teisingumo

ministerijos pastabas, kad galbūt ir iki to laiko tos sistemos nepradės tarpusavyje veikti suderintai, buvo pasiūlyta tokia kompromisinė data – vasario 1 diena.

Aš nelabai suprantu, kodėl komitetas nepritarė tam pasiūlymui, nes tokį sutarimą su Teisingumo ministerija mes kaip ir turėjome. Šiuo atveju siūlau pritari pataisai ir numatyti dar pusės metų terminą, kol visi registrai ir „Sodra“, ir Mokesčių inspekcija pradės tarpusavyje bendrauti, ir apsaugoti žmogų dėl jo pajamų neišieškojimo. Mes seniai esame pritarę tai nuostatai ir labai gaila, kad institucijos dar nesugebėjo pasiruošti. Daugiau negu pusės metų terminas yra pakankamas, kad sistema suveiktų.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar atsiras 10 balsų, palaikančių šį pasiūlymą? Matau, kad yra. Kviečiu R. Andrikį, kuris pristatytų komiteto nuomonę dėl šio siūlymo. Kviečiu į tribūną. Komiteto nuomonė.

R. ANDRIKIS (LSDDF). Komitetas nepritarė 11 balsų.

PIRMININKAS. Dėkoju.

R. ANDRIKIS (LSDDF). Argumentai tokie, kad komitetas atsižvelgė į tai, kokios sudėtingos procedūros laukia, todėl nutarė, kad pagreitinimas, termino paankstinimas neįmanomas šiuo metu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl motyvų dėl šio pasiūlymo niekas neužsirašė. Siūlau balsuoti dėl T. Tomilino pasiūlymo.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 28, prieš – 15, susilaikė 49. Pasiūlymui nepritarė.

Dėl viso ar yra užsirašiusių kalbėti? Nėra. Gal galime bendru sutarimu po svarstymo pritari? Ačiū. Galima pritari po svarstymo.

14.49 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32¹, 33, 35¹, 53 straipsnių ir devintojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2834(2) (pateikimas)

Toliau – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 kai kurių straipsnių ir devintojo skirsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2834(2). Pateikimas. Kviečiu pranešėją R. Tamašuniene. Prašom, Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, projekto tikslas – užtikrinti gyventojams teisę daryti įtaką savivaldybėse vykstantiems procesams ir didinti gyventojų aktyvumą sprendžiant viešuosius vietos reikalus.

Pokyčiai, apie pokyčius, kurie numatomi. Pirmiausia nustatyti reikalavimus gyventojų informavimui, kad gyventojams aktuali informacija būtų prieinama, kad tam tikros gyventojų grupės, kurias savivaldybių sprendimai paveiks tiesiogiai, turi būti informuojamos savivaldybės iniciatyva. Taip pat informaciją gyventojams savivaldybė pateikia ne mažiau kaip dviem būdais. Vienas iš jų, be abejo, dabar jau įprastinis tapęs būdas, tai savivaldybės interneto svetainėje.

Taip siekiame nustatyti bendruosius konsultavimosi su vietos gyventojais reikalavimus, tokius esminius dalykus kaip forma, laikas, vieta, trukmė, taip pat dėl grįžtamojo ryšio užtikrinimo, kai turi būti vertinama pateikta gyventojų nuomonė. Nustatyti e. būdu atliekamą vietos gyventojų apklausą, bet kartu paliekant galimybę negalintiems pareikšti savo nuomonės elektroniniais ryšiais pareikšti nuomonę apklausos dalyvių lapuose. Nustatyti, kad seniūnas, prieš teikdamas savivaldybės administracijos direktoriui seniūnijos metinės veiklos plano įgyvendinimo ataskaitą, su jos projektu supažindintų ir gyventojus, kad būtų apsvarstyta išplėstinėje seniūnaičių sueigoje ir tuomet būtų pristatyta savivaldybės administracijos direktoriui.

Taip pat nustatyti, kad seniūnaitis naujuose seniūnaičių rinkimuose išrenkamas likus ne daugiau kaip metams iki savivaldybės tarybų rinkimų, artimiausiuose seniūnaičių rinkimuose toje seniūnijoje seniūnaitis nerenkamas ir tokio seniūnaičio kadencija trunka iki kitų seniūnaičių rinkimų, bet vis tiek ne ilgiau kaip ketverius metus.

Ir dar tokie dalykai kaip nepriekaištingos reputacijos reikalavimai. Manome, kad juos būtina turi atitikti komisijų pirmininkai ir komitetų pirmininkai. Taip pat etikos ir antikoruacijos komisijos pirmininkai skiriami iš komisijos narių – savivaldybės tarybos narių, sudarant šias komi-

sijas būtų laikomasi proporcingų tarybos daugumos ir opozicijos atstovavimo principų. Ir iš esmės įgyvendiname vietos chartijos reikalavimus, kad gyventojai būtų labiau įtraukiami į vietos savivaldą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pranešėja, iš tikrųjų visai gal ir neblogas projektas, aš pats labai vertinu seniūnaičių institutą ir, man atrodo, jį reikia visaip, kaip įmanoma, stiprinti. Tai jaučiu ir matau Senamiestyje – labai svarbu, kad bendruomenė būtų suburta ir tinkamai atstovaujama.

Bet problema ta, kad gyventojai dažnai žiūri į tą seniūnaitį ir patys savęs ir jo klausia, kokios čia tavo galios, ką tu iš tikrųjų gali realiai padaryti, ar mes turime kokį nors biudžetą tiems sprendimams, kurie galbūt galėtų būti įgyvendinti bendruomenės naudai? Ar svarstėte apie kokį nors biudžeto numatymą ir skyrimą, kad galbūt seniūnaitis galėtų disponuoti, kaip nors sureikšmindami jo veiklą ir naudą bendruomenei, kad jis galėtų disponuoti kažkuo ir kartu su bendruomene skirti kažkokį finansavimo projektą?

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū už klausimą. Pradėkime nuo to, kad Lietuvoje yra vienos pakopos savivalda, tai yra taryba. Seniūnas yra administracijos valstybės tarnautojas, dirbantis seniūnijoje, o seniūnaičio yra tokia visuomeninė pareiga. Kad jie turėtų atskirą biudžetą ar juos įskaitytume kaip struktūrą, mums reikėtų keisti Konstituciją ir numatyti dviejų lygių savivaldą, labiau įtraukti seniūnaičius, kad jie turėtų balsavimo teisę, pavyzdžiui, tvirtinant seniūnijos metų programą. Bet ar yra instrumentų, kaip padidinti seniūnaičių autoritetą, kaip pabrėžti jų dalyvavimą sprendimuose? Mano vertinimu, tokiu instrumentų yra.

Pirmiausia savivaldybės taryba, tvirtindama atskirus seniūnijų biudžetus, įgalina seniūnaičius savo sueigoje spręsti, ką jie šiais metais su turimu biudžetu darys. Ar tvarkys aplinką, ar labiau spręs socialines problemas, gal skirs kultūrinei veiklai. Tai tokios rekomendacijos, tokios tvarkos savivaldoje jau daug kur sėkmingai veikia, turime gerosios patirties, ir seniūnaičio autoritetas vis labiau auga. Juo labiau kad seniūnaičio sueiga deleguoja savo atstovus į seniūno atrankos konkursą, ir yra sudaroma Valstybės tarnybos departamento jungtinė komisija, kur seniūnaitis dalyvauja atrankoje vertinant kandidatus užimti seniūno postą.

Bet šiuo metu atskirai, sakykime, seniūnaičiams suteikti biudžetą... Tai yra savivaldos tarybos sprendimai, jie tokie galimi, pavyzdžiui, apmokėti telefoną, kokias nors važiavimo išlaidas, bet kitokių instrumentų, kol yra vieno lygio pakopa, šiuo metu kitaip nelabai ir įmanoma.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, jūs teikiate įstatymo projektą, kuris tarsi ir palengvina susiburti iniciatyvinėms grupėms, inicijuojant tam tikras apklausas, sutrumpina tą laiką, bet mano klausimas yra... Atsimenate, mes rudens sesijoje keitėme įstatymus, susijusius su apklausa, su Kauno miesto ir Kauno rajono, sakysim, pretenzijomis perimti tam tikrą dalį savivaldybės. Kaip koreliuos anos pataisos su šitomis, nes šitos buvo jūsų rengtos kaip ir iš anksčiau, bet atsirado vėliau?

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū už klausimą. Šiaip tai čia dvi atskiros dainos. Kalbant apie teritorijos ir savivaldybių ribų perkėlimą, yra taikoma viena apklausos procedūra, kuri ir buvo pristatyta ir kurios kriterijai patvirtinti Vyriausybės nutarimu, kaip tai turėtų vykti. Čia yra gyventojams svarbūs klausimai, pavyzdžiui, komunalinio mokesčio didėjimas arba kokios nors mokyklos uždarymas, arba kokių nors socialinių paslaugų tinklo pertvarka ir taip toliau, tai, kas jiems aktualu, kas juos paveiks, arba netgi lokalūs sprendimai, kurie paveikia tam tikrą kaimą ar miestelį, tuomet organizuojamos tokios apklausos, kaip žmonės vertina tokius valdžios sprendimus. Mes šiuo atveju kalbame būtent apie tą apklausų rūšį.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, grįždamas prie M. Majausko klausimo – vis dėlto turbūt neturėtume numatyti kažkurio žemiausio lygio savivaldos, bet galbūt būtų galima arba rekomendacijas kokias nors parašyti ar ką nors, kad visose savivaldybėse demokratiškai elgtųsi, nes iš tikrųjų kai kur tos tarybos tikrai prasmės neturi. Bet aš noriu užduoti kitą klausimą –

apie seniūnus, apskritai seniūnijų nėra kai kur. Koks jūsų požiūris, šiandien ir įstatymo projektas eis, ar vis dėlto visur turėtų būti suskirstymas seniūnijomis, ar jūs irgi žiūrite, kaip pasirinks savivalda? Ačiū.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Vis dėlto aš esu šalininkė suteikti daugiau teisių savivaldai spręsti, ko reikia savivaldai. Matome, kad Lietuvoje ne visos savivaldybės turi seniūnijas, bet, kita vertus, tarkime, kai miestas, tas pats Alytus, yra gana kompaktiškas, tai dažniausiai gyventojai ir pasirenka centrinę būstinę tvarkyti savo klausimus. Jie neieško kur nors tos seniūnijos kažkokiam nutolusiame pastatėlyje ir dažniausiai vis tiek iš karto ateina į savivaldybių administraciją.

Kalbant apie tuo pačius žmogiškuosius resursus, taip pat, man atrodo, savivaldybės tarybos vertina, kaip organizacine prasme mažiau panaudoti lėšų, valstybės lėšų administravimui ir visam aparatui, bet kalbant iš žmonių pozicijos, iš gyventojų pozicijos, be abejo, kai valdžia yra arčiau žmonių, visada yra gerai. Čia aš matyčiau, kad būtent seniūnaitis, geras, aktyvus seniūnaitis, išrinktas net toje savivaldybėje, kur nėra seniūnijų, atstovas, jo balsas turėtų būti labiau tarybai girdimas.

PIRMININKAS. Klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Aš atsisakau, ištraukė iš mano burnos kolega klausimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Tuomet klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, jau atsakė į klausimą, kurį norėjau...

PIRMININKAS. Tada A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Galėčiau irgi atsakyti, nes iš dalies atsakėte, bet paklausu, ministre, dėl Antikorupcijos komisijos, dėl Priežiūros komiteto ir kitų. Numatyta, aišku, kad atstovas turi būti pirmininkas, bet jeigu žiūrėsime, daugelyje savivaldybių taip pat visuose tuose komitetuose ir komisijose dauguma turi persvarą ir ką komisijos ar komiteto pirmininkas iniciuotų, vis tiek daugumos neturi, o komisijos ir komitetai turi tik patarimo funkciją. Aš nemanytumėte, kad vis dėlto tokiose komisijose, komitetuose turėtų... Kontrolės komitete ir Antikorupcijos komisijoje opozicija turėtų sudaryti daugumą, nes vis tiek tikrai rekomendacinio pobūdžio?

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Taip, kai kur, noriu pasakyti, savivaldybėse sudėtinga ir persverti opozicijai sudarant komitetus ir komisijas dominuojančią daugumą. Nustatydami tokius labai griežtus kriterijus, tikrai neišvengtume situacijų, kai tai tiesiog praktiškai būtų neįmanoma įgyvendinti.

Manau, vis dėlto savivaldos komisijų, svarbių komisijų, funkcijos ir pirmininko vieta, be abejo, turėtų būti opozicijos arba daugumai nepriklausančių tarybos narių vieta. Labai dažnai susiduriame su problema, mums rašo opozicijos atstovai, kai savivaldybės, pakeisdamos savo vidaus reglamentus, švelniai ignoruoja opozicijos teises. Rašome savo rekomendacijose, kad savivalda užtikrintų atstovavimą, kuris yra nustatytas Vietos savivaldos įstatyme, kalbant šiuo atveju apie Etikos ar Antikorupcijos komisijų pirmininkų skyrimą.

Bet yra ir tokių savivaldybių, kad netgi ir pirmininkas skirtas iš daugumos. Jie aiškina, kad neatitiko nepriekaištingos reputacijos opozicijos siūlomi atstovai arba kad jie laiku nepasiūlė pagal reglamentą savo kandidato. Bet tai Vyriausybės atstovų darbas vietos savivaldos tarybose. Bendromis jėgomis bandome sureguliuoti, kad būtų užtikrintos tiek daugumos, tiek opozicijos teisės.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančių nėra. Motyvai dėl viso. P. Urbšys – už.

P. URBŠYS (MSNG). Tikrai, klausant ministrės atsakymus, tam tikrų abejonių išliko, nes tikrai jaučiama tendencija link to, kad būtų didinamas aktyvumas aiškiau apibrėžiant, kas yra apklausas. Yra tam tikro nerimo, kad taip lengva ranka braukiama nuostata, kad savivaldybės institucijos diegia savivaldos principus švietimo, kultūros ir kitose įstaigose, remia asociacijų iniciatyvas, susijusias su savivaldybių viešųjų reikalų tvarkymu.

Taip pat šiek tiek kelia nerimą, kai siūloma išbraukti „Komiteto darbe patarimo balso teise reglamento nustatyta tvarka gali dalyvauti visuomenės atstovai, seniūnaičiai, išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti atstovai, ekspertai, valstybės tarnautojai ir kiti.“ Būtent šią nuostatą siūloma išbraukti. Kai kuriais atvejais dėl administracijos direktoriaus susiaurintos galimybės

opozicijai inicijuoti nepasitikėjimo juo procedūrą, nes siūloma, kad atsirastų 1/2 tarybos narių iniciatyva tam, kad būtų pradėta ši procedūra.

Bet kai kurios nuostatos iš tikrųjų yra sveikintinos. Man atrodo, svarstymo metu, šiaip ar taip, mes prieisime prie tam tikro konsensuso ir priimsime geriausią variantą.

PIRMININKAS. Visi motyvai išsakyti. Kadangi motyvų prieš nėra, gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Siūlo balsuoti. Gerai, gerbiami kolegos, balsuojame po pateikimo dėl šio projekto.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 84, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Papildomų niekas nesūlo. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.04 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4159 (pateikimas)

Toliau – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4159. Pranešėja – G. Burokienė. Prašau. Pateikimas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Įstatymo projektą inicijavo Seimo Antikorupcijos komisija kartu su Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetu. Įstatymo projektą parengti paskatino Specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktas Vietos savivaldos įstatymo 33 straipsnio 14 dalies nuostatų dėl seniūnaičių atšaukimo tvarkos antikorupcinis vertinimas.

Todėl keičiame minėtą straipsnį ir siūlome nustatyti, kad seniūnaitį atšaukia iš pareigų savivaldybės administracijos direktorius, jeigu nepasitikėjimą seniūnaitiu pareiškė ne mažiau kaip 20 % seniūnaitijos gyventojų, turinčių teisę rinkti seniūnaitį, atsisakant galimybės seniūnaičio atšaukimą inicijuoti pačiam seniūnui. Siūloma didinti atšaukimui reikalingų gyventojų skaičių, kad būtų užtikrinta, jog išrinktas seniūnaitis nebus keičiamas santykinai nedidelės gyventojų dalies pageidavimu, o tik esant rimtiems argumentams, jeigu jis netinkamai atstovaus bent penktadalio seniūnaitijos gyventojų interesams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar užsirašė kas paklausti? Pažiūrėsime. E. Gentvilas klausia pirmasis. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Guoda, sakykite, aš nesuprantu vieno dalyko. Jau dabar galiojančiame įstatyme yra 5 % atšaukimas. Bet kaip čia yra? Seniūnaitis yra visuomeninis darbuotojas. Visuomenės iniciatyva pasiskirsto ten seniūnaitijos ribomis, visuomenė išrenka. Ir jam yra taikomas rinkėjų atšaukimo mechanizmas. Nei Prezidentui, nei merui, nei Seimo nariui, nei tarybos nariui tai nėra taikoma. Kodėl mes kišamės į visuomeninių iniciatyvų pagrindu atsiradusio visuomenininko atšaukimą. Mano manymu, reikia naikinti patį 5 % barjerą ir pačią atšaukimo galimybę. Tai yra visuomenės reikalas, kad visuomeniniais pagrindais jų interesams atstovautų koks nors žmogus. O mes jam numatome formalų atšaukimo mechanizmą, svarbesnį, kokio neturi kiti rinkti oficialūs pareigūnai, net Konstitucijoje įtvirtinti. Ar nereiktų apskritai naikinti to atšaukimo mechanizmo?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Tikrai yra labai svarstyti jūsų idėja, ir manau, kad tikrai būtų galima pagalvoti dėl seniūnaičių atšaukimo, ar jie iš viso reikalingi ir ką apskritai seniūnaitis turėtų daryti, kokia proporcija žmonių turėtų rinkti. Nes dabar labai maža dalis žmonių renka, tik 5 %. Galbūt reiktų didesnės, kad jis tikrai būtų pajėgus atstovauti visuomenei.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, iš tiesų mano panašus buvo, nes iš tiesų labai mažai dalyvauja žmonių pasisakant, kas turėtų atstovauti tai vietai, tos vietovės gyventojams ir būti seniūnaitiu. Kaip aš sakau, seniūnaičiai yra gyventojų advokatai savivaldybės administracijoje prieš tą patį seniūną ar prieš kitus administracijos darbuotojus. Tai šiuo atveju labai įdomiai atrodo. Tarkime, 5 %, kaip jūs sakote, pasisako, tarsi jį išrenka, o atšaukimą organizuoja visai kiti, kurie galbūt net nedalyvavo prieš tai balsuojant arba dalyvavo ir pralaimėjo. Išsineša toks...

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Kazusas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Aš irgi pritarčiau, kad gal reikia permąstyti. Jūsų įstatymo projekto būtų proga permąstyti, ar išvis atšaukimas reikalingas. Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Gerai, būtinai atkreipsime dėmesį. Dėkoju už klausimą ir pasiūlymą.
PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš galvoju, kad kiekvienas įstatymas turi gimi iš kokios nors problemos, jei problema yra ar norime išspręsti kokius nors reikalus. Iš tikrųjų aš irgi norėčiau beveik panašiai paklausti: kokia čia problema? Nes yra atvirkštinis momentas su tais seniūnais, ne taip paprasta prisiprašyti aktyvesnį žmogų, kad jis apskritai dalyvautų tuose rinkimuose ir eitų tvarkyti reikalus. O jūs dabar norite pagąsdinti, galbūt priminti, kad galima atšaukti koku nors būdu. Ar iš tikrųjų buvo kokia nors problema? Kokia čia esmė? Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, aš jau minėjau, kad šį įstatymą pasiūlė, paskatino parengti Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikta išvada būtent dėl seniūnaitių atšaukimo tvarkos, antikorpucinis vertinimas. Tai nebuvo sugalvota mūsų komiteto, tai buvo kartu su Antikorpucijos komisija. Jeigu jūs minite, kad 5 % rinkti yra labai mažai, tai gal iš viso reiktų atsisakyti šios pareigybės.

PIRMININKAS. Klausia P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiama Guoda, aš norėjau paklausti, ar STT rekomendacijose yra dėl tų 20 % gyventojų?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Rekomendacijose siūlo peržiūrėti procentus. Tiesiog mes, kai turėjome bendrą posėdį, svarstėme, kiek tai galėtų būti. Ir čia yra mūsų pasiūlymas.

PIRMININKAS. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gerbiama Guoda, ar procentai didinami ar mažinami, ar jie iš viso duos efektą, kaip rašo tos tarnybos. Kitas dalykas, gal iš esmės reiktų pradėti nuo seniūnų, kai iš tikrųjų daug metų apie tai kalbama, kad dalyvautų vietos žmonės rinkdami seniūnus. Mes visi žinome, kad visoje Lietuvoje savivaldybės, vietos valdžios – faktiškai jos sustato seniūnaitius su keliais gyventojų balsais iš tos seniūnijos. Tai ką ir kalbėti iš tribūnos, ar iš viso reikalinga ta pareigybė, nes faktiškai jos visos yra politizuotos?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Kaip ir kolegai prieš tai atsakiau, kad yra svarstyta, jeigu yra toks mažas noras dalyvauti savivaldoje visuomeniniais pagrindais, galbūt šitos pareigybės reiktų ateityje atsisakyti.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančių nėra. Motyvai dėl viso. A. Vinkus – už.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamieji Seimo nariai, šiandien ponias G. Burokienė teikia visą pluoštą Vietos savivaldos įstatymo pakeitimų projektų. Į porą jų aš norėčiau reaguoti ir pasakyti savo nuomonę.

Dabar pateiktas projektas, kaip jau minėjo pranešėja, pateiktas atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos pastabas, kad dabartiniame įstatyme seniūnui suteikta teisė pareikšti nepasitikėjimą seniūnaitių, bet nenumatyti kriterijai ir pagrindai, kokiais atvejais seniūnaitis galėtų nepasitikėjimą pareikšti. Pritariu Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomonei, kad nepakankamai aiškus reglamentavimas gali būti išnaudojamas subjektyviems ir nepagrįstiems sprendimams. Taip pat pritariu nuostatom, kad seniūnaitį atšaukti iš pareigų galėtų ne seniūnas, o savivaldybės administracijos direktorius, kai nepasitikėjimą juo pareiškia vietoj dabartinės nuostatos ne mažiau kaip 5 % seniūnaitijos gyventojų, turinčių teisę rinkti seniūnaitį, o ne mažiau kaip 20 % seniūnijos gyventojų, turinčių teisę rinkti seniūnaitį. Manau, kad siūlomoms nuostatom yra realesnės už dabar galiojančias, konkretesnės ir pagrįstesnės. Balsuosiu už ir kviečiu jus taip pat balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, tikrai norėčiau, kad nesuprastumėte kaip kokį juokavimą. Noriu visiškai rimtai pakalbėti apie valstybes, kuriose egzistuoja gentys ir gentinė santvarka, na, tarkime, ir Afganistanas, ir Nigerija. Tai dabar įsivaizduokime, kad ten įstatymu nustatytų, kaip gentis turi išsirinkti savo vadą, taip pat nustatytų vado atšaukimo mechanizmą, kai tai yra pačios genties reikalas. Dabar, žiūrėdami į Lietuvos savivaldos įstatymų lygmenį, mes matome – meras, tarybos narys, seniūnas, čia mes nereglamentuojame tų dalykų, kaip, pavyzdžiui, atšaukti

merą, oficialios valdžios atstovą, savivaldybės tarybos narį arba seniūną, ir pradedame kišti nagus prie visuomenės iniciatyvos pasiskirti sau teritoriją, išsirinkti seniūnaitį. Mes nereglamentuojame, kad turi būti gana didelis procentas norint išrinkti, tačiau pradedame reglamentuoti, kaip jį atšaukti. Užuoat skatinę tas visuomenines iniciatyvas, mes jau esame įvedę šiuo metu 5 %, na, švelniname iki 20 %, sankcijas, tai yra atšaukimo mechanizmą. Seniūnaiti, gerbiamasis visuomenės atstove, jeigu tu nekukuosi, kaip kukuoja seniūnas arba meras, tuoj suorganizuosime 20 % seniūnaitijos gyventojų ir tave atšauks. Štai kas čia slypi! Gerbiamieji, aš tikrai teiksiu, dabar siūlau at mesti, bet ateityje vis tiek siūlysiu pataisą, kad negaliotų joks atšaukimo mechanizmas visuomenės atstovui seniūnaitiui, tuo labiau kad mes neturime atšaukimo mechanizmo seniūnui, tarybos nariui arba merui.

PIRMININKAS. Po pateikimo išsakyti visi motyvai. Kviečiu balsuoti dėl projekto.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 61, prieš – 8, susilaikė 15. Po pateikimo pritarta.

Siūdomi komitetai: pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomų...

P. Urbšys papildomą norėtų pasiūlyti?

P. URBŠYS (MSNG). Ne, reaguoti po balsavimo.

PIRMININKAS. Pabaigime tada. Papildomų niekas nesiūlo. Ir siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu.

Ir suteikiu žodį P. Urbšiui. Prašau.

P. URBŠYS (MSNG). Dėl gerbiamojo Eugenijaus nuogaštavimų, ar čia nebus galimybės susidoroti su seniūnaitiais. Iš tikrųjų dabartinėje įstatymo nuostatoje yra tai, kad seniūnas motyvuotu teikimu ar ne mažiau kaip 5 % seniūnaitijos gyventojų gali inicijuoti seniūnaitio patraukimą. Dabar būtent siūloma „seniūnas motyvuotu teikimu“ išbraukti, o gyventojų procentą padidinti iki 20 %, kartu įvedant tam tikrą saugiklį, kad nebūtų galima taip lengvai manipuliuoti seniūnaitijos gyventojais.

PIRMININKAS. Taip, replikos. J. Sabatauskas dar nori.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų aš tikiu (gerbiama komiteto pirmininkė dabar manęs negirdi, nes kalbasi su kitu žmogumi), tikiu, kad komitete vis dėlto bus rimtai pamaštyta, ar apskritai atšaukimas renkamo visuomenės atstovo, kuris už tai negauna jokio atlyginimo, turi būti. Iš viso demokratinėje valstybėje niekur atšaukimo mechanizmo nėra. Tai primena man tuos laikus, kurie buvo iki mūsų nepriklausomybės atkūrimo, iki 1990 metų. Tik sovietmečiu buvo galimybė atšaukti.

Manychiau, kad komitetas turi rimtą užduotį, dabar išklauses mūsų klausimų ir abejonių, pataisyti taip, kad atšaukimo apskritai nereikėtų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar nori reaguoti kolega B. Bradauskas.

B. BRADAUSKAS (LSDPF). Dėkoju, pirmininke. Iš tikrųjų atšaukimo mechanizmas nėra blogai, bet jeigu mes kalbame kaip Eugenijus apie gentis, tai galbūt suteikime galimybę savivaldybėms pačioms, taryboms nustatyti, ar joms reikalingas atšaukimo mechanizmas, ar nereikalingas. Tada išspręstume ginčą, kad jeigu savivaldybės mato, kad joms reikia šito mechanizmo, tegu pačios ir pasitvirtinta tas tvarkas. Dėkoju.

15.18 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4388, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4389 (pateikimas)

PIRMININKAS. Daugiau pasisakančių nėra.

Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4388. Kartu ir lydymasis. Pranešėjas V. Bukauskas kartu pristatys ir lydymąjį įstatymo projektą Nr. XIIIIP-4389. Prašau.

V. BUKAUSKAS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo projektas yra parengtas siekiant nustatyti aukštesnius nepriekaištingos reputacijos reikalavimus savivaldybės administracijos direktoriui ir savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui.

Savivaldybės administracijos direktorius arba pavaduotojas yra politinio asmeninio pasitikėjimo valstybės tarnybos tarnautojai. Vietos savivaldos įstatymu yra pavesta vykdomosios institucijos funkcija, tai yra pareiga įgyvendinti įstatymus, Vyriausybės nutarimus, savivaldybės tarybos sprendimus ir kitus teisės aktus. Minėtoms pareigybėms taip pat yra suteikiamos viešojo administravimo teisės ir pareigos. Taigi, įvertinus savivaldybės administracijos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo pareigybių įgaliojimus ir atsakomybes, pagrįsta ir reikalinga iš jų reikalauti aukštesnio nepriekaištingumo reputacijos standarto.

Taip pat noriu paminėti, kad teikiamas siūlymas sistemaiškai dera ir su Vietos savivaldos įstatyme jau esamu teisiniu reguliavimu, nustatančiu reikalavimus savivaldybių tarybų nariams, jau skiriant į pareigas savivaldybės taryboje. Pagal Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio 3 dalį ir 15 straipsnio 6¹ dalį savivaldybės tarybos nariai negali būti paskirti į komitetų ar komisijų pirmininkų pareigas, jeigu per trejus metus iki paskyrimo yra šiurkščiai pažeidę Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą. Toks įstatymo reglamentavimas nustatytas įvertinus komiteto ir komisijų pirmininkų atsakomybės apimtį priimant sprendimus.

Savivaldybių administracijos direktoriui ir savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui, kaip politinio asmeninio pasitikėjimo valstybės tarnautojams, taikomi bendrieji Valstybės tarnybos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyti nepriekaištingos reputacijos reikalavimai. Vietos savivaldos įstatyme nėra reglamentuoti nepriekaištingos reputacijos reikalavimai šioms valstybės tarnautojams. Vietos savivaldos įstatyme nėra nustatyta, kaip sprendžiamas savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės direktoriaus pavaduotojo atleidimo, jam neatitikus nepriekaištingos reputacijos reikalavimų, klausimas.

Noriu pasakyti, kad projekto iniciatoriai – Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nariai. Prašau pritarti po pateikimo

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia M. Majauskas. Atsisako. E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, turbūt skaitėte Teisės departamento išvadą. Ten parašyta, kad vis dėlto tai reguliuojama Valstybės tarnybos įstatymu, ir tai yra numatyta. Koks čia reikalas dvejinti su Vietos savivaldos įstatymu ir dar jame apibrėžti? Ačiū.

V. BUKAUSKAS (*MSNG*). Taip, aš esu susipažinęs su Teisės departamento išvada. Jūs paminėjote ir aš pristatydamas taip pat paminėjau, kad Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje yra numatyta būtent valstybės tarnybos nepriekaištingumas. Bet apie politinį pasitikėjimą nėra kalbama. Būtent į savivaldybės 29 straipsnį mes įkeliamo nuostatą, kas yra nepriekaištinga reputacija. Sulyginame.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų Valstybės tarnybos įstatymas šiek kitaip kalba apie politinio ir asmeninio pasitikėjimo valstybės tarnautojus. Jūsų siūlomas naujadaras Vietos savivaldos įstatyme tikrai kelia abejonių. Kokios priežastys paskatino siūlyti tokį kriterijų dėl nepriekaištingos reputacijos? Jūs bandote taisyti Valstybės tarnybos įstatymą, sakyčiau, ne visai vykusiai.

V. BUKAUSKAS (*MSNG*). Kolegos, aš noriu pasakyti, kad įstatymo pataisas teikia Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nariai. Priežastys yra būtent gauti piliečių nuogastavimai, kodėl valstybės tarnyboje priekaištingos reputacijos (pagal VETK išvadą) pareigūnas netenka pareigybės, o politinio pasitikėjimo – gali toliau vykdyti savo darbą arba tęsti įpareigojimus, nepaisant to, ar tai būtų vieną kartą pripažinta, ar du kartus, ar tris kartus. Kaip politinio pasitikėjimo. Aš manau, kad Valstybės tarnybos įstatymas turėtų būti vienodas tiek savivaldos lygmeniu, tiek valstybės tarnyboje. Turėtų būti lygiava.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis. Tačiau jo nėra. S. Šedbaras. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Valentinai, aš žiūriu į tekstą ir čia yra pasakyta (antra jūsų siūloma pataisa), kad administracijos direktorius pripažįstamas pažeidęs reikalavimus pagal Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą ir savivaldybės taryba artimiausiame posėdyje jį atleidžia. Bet čia yra politinė institucija, direktorius paprastai atstovauja daugumai, yra siūlomas ir akceptuojamas daugumos, jeigu taryba neatleidžia, ir viskas tuo baigiasi. Aš nežinau, ar galima

pasakyti, kad netenka pareigų? Turbūt irgi negalima, bet ar tai nebus deklaratyvi norma, kaip jums atrodo?

V. BUKAUSKAS (MSNG). Direktorius skyrimo tvarka yra nustatyta įstatyme, kaip ir minėjau. Bet atleidimo tvarka nėra numatyta. Šiuo atveju institucijos pripažintas, kitaip sakant, VTEK'o pareigūno, jeigu jo išvada yra pagrįsta, tai artimiausiame tarybos posėdyje taryba ir atleidžia, nes mero teikimu direktorius yra tvirtinamas tarybos. Ir mero teikimu turėtų būti ir dėl atleidimo tvirtinama.

PIRMININKAS. Klausia A. Bilotaitė.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas kolega, aš iš tikrųjų sveikinu tą išplėtimą tam, kad sustiprintume tą patį nepriekaištingos reputacijos reikalavimą. Bet klausimas jums kaip komitetui. Kažkaip labai keista, kad jūs nesiėmėte sistemiškai apskritai pasižiūrėti į visą nepriekaištingą reputaciją, kurios reikalaujama ir kitose pareigybėse. Gal reikėtų pasižiūrėti detaliau ir nesiimti kalbėti tik apie savivaldą, konkrečiai, kai čia kalbame apie administracijos vadovus, bet gal reikėtų pasižiūrėti ir kitose pareigybėse dirbančių žmonių nepriekaištingos reputacijos reikalavimus ir valstybės sektoriuje kitų pareigūnų? Kaip pakomentuotumėte? Ar komitetas planuoja?

V. BUKAUSKAS (MSNG). Ačiū kolegei už teisingą galbūt pastebėjimą. Jeigu po pateikimo bus pritarta, aš manau, kad bus galimybė teikti pasiūlymus, siūlymus dėl jūsų minėtų klausimų. Aš, kaip ir minėjau pristatyme, savivaldybės tarybos nariams užimant komitetų ar komisijų pirmininkų pozicijas, yra numatoma nepriekaištingumo reputacija. Jeigu bus po pateikimo pritarta, tai galbūt bus ir Seimo narių siūlymų.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Norėjau paklausti dėl nepriekaištingos pačios reputacijos ir žodžio „kompetencijos“. Tarkime, administracijos direktorius *nepraeina* su metine veiklos ataskaita. Ar nebus šio įstatymo išplėtimu pasinaudota taryboje ir jis bus atleidžiamas? Gali vienaip ar kitaip kas nors interpretuoti ir būtent pasinaudojęs šiuo įstatymo išplėtimu ims ir nulems kitaip. Sveikintinas, aišku, dalykas yra jūsų šio įstatymo pristatymas, bet išlieka klausimas bet.

V. BUKAUSKAS (MSNG). Ačiū kolegai už klausimą. Noriu pasakyti, kad apie direktoriaus atskaitas šiame įstatyme nėra kalbama. Tai turėtų būti numatyta savivaldybių vietos reglamente.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Motyvai dėl viso. A. Vinkus – nuomonė už, tačiau Antano nematau. Gal galime pritarti bendru sutarimu projektams, kartu ir lydima- jam? Siūlote balsuoti. Gerai, balsuojame. Už Vietos savivaldos įstatymą ir Valstybės tarnybos įstatymą kartu.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 68, prieš nėra, susilaikė 14. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas – pagrindinis, papildomo niekas nesiūlo. Siūlome svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.28 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4452 (pateikimas)

Toliau darbotvarkėje – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4452. Pranešėja – G. Burokienė. Prašom. O toliau posėdžiui pirmininkauja I. Šiaulienė. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Gerbiama kolegė, įstatymo įgyvendinimo analizė parodė, kad nors įstatymo leidėjo tikslas yra aiškiai užtikrinti, kad kontroliuojančių komitetų ir komisijų pirmininkų pareigas eitu opozicijos atstovas, kaip tai yra savaime suprantama brandžios demokratijos šalyse, praktikoje nuolat atsiranda bandymų įvairiais būdais apeiti šį įstatymo reikalavimą. Todėl, atsižvelgdami į tai, siūlome tokius pakeitimus:

Pirmas. Išbraukti nuostatą, kad Kontrolės komiteto, Etikos komisijos ir Antikorupcijos komisijos pirmininkai skiriami reglamento nustatyta tvarka. Manytina, kad šių pareigūnų skyrimo tvarką pakanka reglamentuoti įstatyme, todėl papildomos tvarkos tarybos reglamente nėra būtinos, o kaip rodo praktika, neretai jos iškreipia tikrą įstatymo leidėjo valią.

Ir antras. Įstatyme aiškiai nustatyti, kad jeigu kandidatas atitinka įstatymo reikalavimus, savivaldybės taryba turi jį paskirti į pareigas. Šiuo metu galioja įstatymo norma, kad Kontrolės komiteto pirmininką savivaldybės tarybos opozicijos rašytiniu siūlymu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių, iš komitetų narių skiria savivaldybės taryba.

Taip pat turi būti suprantama kaip imperatyvas paskirti įstatymo reikalavimus atitinkantį asmenį į pareigas, o ne tik svarstyti kandidatūrą. Toks imperatyvas nelaikytinas laisvo mandato pažeidimu, nes Konstitucinis Teismas dar 2009 m. gegužės 15 d. sprendime yra išaiškinęs Seimo nario laisvo mandato ribas, kurios pagal analogiją yra aktualios ir taikytinos ir kitiems atstovavimo valdžią įgyvendinantiems asmenims, tai yra savivaldybių tarybų nariams. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LDDF). Dėkojame. Jūsų nori klausti nemažai Seimo narių. Pirmininkas klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų man daugiausia rūpi Kontrolės komiteto pirmininko paskyrimas. Čia būna įvairių dalykų, teko girdėti, vienoje savivaldybėje, neįvardinsiu, specialiai buvo įregistruota valdančiosios daugumos opozicinė frakcija tam, kad būtų perrinktas jai tinkantis asmuo.

Taip pat ar atviras balsavimas nepadarys neigiamų dalykų, kuomet kai kurie gali balsuoti ne pagal sąžinę tokiu atveju, bet pagal tai, kaip nori jų vyriausias viršininkas, tai yra meras. Ar nemanote, kad yra tam tikrų pavojų, ypač kai bus galimybė keisti Kontrolės komiteto pirmininką, tarkime, pamačius, kad šį kartą nepavyko, dar pritrūko vieno žmogaus, tai mes papildysime opoziciją iš pozicijos keliais asmenimis? Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Mes kaip tik kaip komitetas po savivaldos rinkimų gavome labai daug skundų dėl šių komitetų formavimo. Todėl ir teikiame šiuos pasiūlymus, kad nebūtų taip, kaip jūs sakote, padaryta. Aišku, jeigu jūs matote, kad kur nors dar galima patobulinti, tai visą laiką labai dėkotume, jei išreikštumėte savo poziciją raštu.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Bandytime.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama kolege, man kyla kitokių nuogastavimų. Jūs čia rašote, kad bet kuriuo momentu opozicija gali pasiūlyti pakeisti vieną atstovą kitu, ar Kontrolės komiteto, ar Antikorupcijos komisijos, ar Etikos ir procedūrų. Iš tiesų savivaldybės taryboje dažnai būna toks gana judrus politinis aktyvumas, sakyčiau taip, ir tos koalicijos ir opozicijos dažnai keičiasi vietomis. Tarkime, vienai frakcijai pasikeitus, perėjus iš pozicijos į opoziciją ir atvirkščiai, gali inicijuoti pakeisti, nors tas asmuo, kuris yra Kontrolės komiteto pirmininkas ar kito komiteto, vis tiek tebėra opozicijos atstovas, jis nei įstatymus pažeidžia, dirba tvarkingai. Štai čia gali būti tarsi įrankis kuo nors šantažuoti žmones, kad jie darytų taip, kaip kam nors reikėtų. Ar čia neišeis lazda dviem galais? Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū už jūsų pasiūlymą. Mes tikrai ilgai diskutavome ir, manau, komitete dar grįšime prie šio klausimo. Manau, tikrai apsvarstysime. Jeigu tikrai matytume, kad, kaip jūs sakote, tai būtų kaip ir bizūnas kitam, manau, šitos nuostatos būtų galima atsisakyti.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Iš esmės tikrai pritariu dėl ką tik paklausto Juliaus klausimo jums. Tai yra tikrai didelė rizika dėl to dalyko. Jau atsakėte, kad grįšite prie šio klausimo. Iš tikrųjų reikia grįžti, nes tai yra didelė grėsmė dėl to dalyko. Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis. Salėje nematome. Tuomet A. Bilotaitė.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama komiteto pirmininke, aš pati prisimenu tuos momentus, kai mes pasiekėme, kad Antikorupcijos komisijos pirmininku turėtų būti privalomai opozicijos atstovas. Tada atsirado kitų problemų ir iššūkių, nes nepatogūs pozicijai pirmininkai iš opozicijos nebūdavo skiriami.

Kaip šitas momentas būtų sureguliuotas, kaip jūs vertinate tokias situacijas? Labai svarbu, kad kontroliuojančios pozicijos, tokios kaip Antikorupcijos komisija, būtų tikrai opozicijos.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Supratau klausimą. Dėkoju. Taip būtent mes ir bandome dabar. Atrodo, įstatyme viskas aišku, bet, kaip ir minėjau, po rinkimų buvo labai įvairių traktavimų ir to-

kių atvejų, kaip jūs sakote, pasitaikė ne vienas ir ne du. Tad bandome įstatyme ir įrašyti, kaip, pavyzdžiui, Seime pagal Statutą viskas aišku, kad opozicija teikia ir visi tvirtina, kad būtų lygiai taip pat ir tarybose, kad jeigu opozicija pateikė, tai nebūtų jokių slaptų balsavimų, būtų paprastas balsavimas ir būtų patvirtinta.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, iš tikrųjų pats taip pat esu buvęs ir Kontrolės komiteto pirmininku, žinau tas visas peripetijas praktiškai. Man tik tai, ką jūs siūlote, iš tiesų gal ir prasminga, nebūtina įvardyti atskiruose tarybų reglamentuose, tiesiog kuri kandidatūra pateikiama, ta ir turi būti tvirtinama, bet čia tas žodis „tvirtinama“. Jeigu nėra politinės valios, tai niekas neprivers ir patvirtinti. Man atrodo, geriau būtų sąvoka tokia, kaip ir frakcijos seniūną paskelbia posėdžio pradžioje ir jau jis yra frakcijos seniūnas. Taip ir su opozicija. Jeigu pagal įstatymą priklauso Etikos ir procedūrų komisija, Antikorupcijos komisija ar ten Kontrolės komitetas, tiesiog opozicija, kuri yra pasiskelbusi, paskelbia, kas bus tos komisijos ar komiteto pirmininku, nes tas „tvirtinimas“ – irgi toks sąlyginis žodis.

Ir dar vienas klausimas labai trumpai. Vis dėlto nevisagalis tas opozicijos narys, kad ir eidamas komiteto ar komisijos pirmininko pareigas, labiau yra santykis tarp daugumos ir mažumos, ir dažniausiai tas daugumos santykis nulemia, kad pirmininkas yra neįgalus.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). To negalime niekaip... Į antrą klausimą tikrai niekaip negaliu atsakyti. Jeigu tai įmanoma įstatymiškai reglamentuoti, teikite pasiūlymus, tikrai svarstysime. O dėl pirmos dalies, manau, jūsų pasiūlymas tikrai svarstytinas ir būtinai komitete tai apsvarstysime.

PIRMININKĖ. Klausia P. Urbšys. Gerbiamas Povilai, jūsų klausimas.

P. URBŠYS (MSNG). Atsiprašau. Gerbiama Guoda, dabar keletas savivaldybių niekaip nesugeba patvirtinti pirmininkų ir pagal įstatymą tai yra jau pretekstas įvesti tiesioginį valdymą. Ar jūs manote, kad jūsų siūlomos pataisos iš tikrųjų suteiks daugiau aiškumo ir padės išvengti to tiesioginio valdymo įvedimo?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Mes būtent, apsvarstę komitete, ir siūlome tokias pataisas, kad dingtų, kuo mažiau būtų klaustukų ir kuo aiškesnė būtų ta skyrimo procedūra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų Seimo narių, norėjusių paklausti, klausimus. Motyvai. Niekas nenori jų pareikšti. Prašau balsuoti dėl projekto Nr. XIIP-4452 po pateikimo.

Balsavo 77 Seimo nariai: už – 61, prieš nėra, susilaikė 16. Taigi įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomo nėra. Svarstymo data – rudens sesijoje.

15.39 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4128 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas taip pat susijęs su vietos savivalda – Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4128. Jį pateikia mums G. Kindurys. Prašom, kolega.

G. KINDURYS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Vietos savivaldos įstatyme yra nustatytos devynios savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto kompetencijos. Dvi iš jų yra, kad Kontrolės komitetas išklauso institucijų, įstaigų ir įmonių vadovus dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atlikto finansinio ir veiklos audito metu nustatytų trūkumų ar teisės aktų pažeidimo pašalinimo ir prireikus kreipiasi į savivaldybės administracijos direktorių, savivaldybės tarybą dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos reikalavimų įvykdymo. O dar kita yra nurodyta, kad komitetas nagrinėja iš asmenų gaunamus pranešimus ir pareiškimus apie savivaldybės administracijos įmonių, įstaigų ir vadovų veiklą ir teikia dėl jų siūlymus savivaldybės administracijai ir tarybai. Atsižvelgiant į tai, kad kontrolės komitetas gali kreiptis tik į savivaldybės administracijos direktorių ir į savivaldybės tarybą, pakeitimo projektu siūloma papildyti minėtas dvi komiteto kompetencijas teise kontrolės komiteto pirmininkui kreiptis į kompetentingas institucijas, prašant pateikti rei-

kalingą informaciją tai kompetencijai įgyvendinti, ir suteikti teisę, esant reikalui, persiųsti gautus prašymus nagrinėti kompetentingoms institucijoms. Papildžius komiteto kompetenciją minėtomis nuostatomis, būtų sudarytos papildomos galimybės labiau užtikrinti, kad savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atlikto audito metu nustatyti trūkumai ar teisės aktų pažeidimai būtų pašalinti bei užtikrintas kokybiškesnis iš asmenų gaunamų pranešimų ir pareiškimų nagrinėjimas. O tai lemtų ir kokybiškesnį Kontrolės komiteto darbą. Atkreipiu dėmesį, kad Teisės departamentas dėl šio projekto pastabų neturėjo.

PIRMININKĖ. Dėkojame, jūsų klausia A. Bilotaitė. Prašom.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Mano klausimas, kaip jūs apskritai vertinate savivaldybėse atliekamus auditus. Kaip žinome, tokia problema gali atsirasti, kad savivaldybės auditoriai, jie tokie... gal nesijaučia visu šimtu procentų nepriklausomi. Jūsų nuomone, ar čia yra viskas gerai, ar reikėtų daryti kažkokias korekcijas, kad tie patys auditai ir informacija, vertinimas būtų tikrai tikroviški, ne kažkokie pritempti prie valdančiosios daugumos norų.

G. KINDURYS (LVŽSF). Turbūt ne veltui prieš gerus metus buvo Seime sudaryta darbo grupė dėl savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų veiklos kokybės gerinimo. Galėčiau pasakyti tik tiek, kad tikrai teisybės jūsų žodžiuose yra, tačiau ir įstatymai patys neveikia, juos įgyvendina žmonės ir būtent mano šitas siūlymas yra labai sietinas, nes norima iš Kontrolės komiteto kokių nors darbo rezultatų. Jeigu komitetas gali tik persiųsti neįvykdytus darbus, neištaisytus pažeidimus savivaldybėje, tai jis yra toks formalus. Projekto mintis, kad galėtų ir kitoms institucijoms, jeigu savivaldybė nereaguoja, čia turbūt būtų kraštutinis. Iš kitos pusės, komitetas gautų papildomos informacijos ir turbūt tas kreipimasis į savivaldybę galėtų būti labiau motyvuotas, kad tikrai čia yra toks rimtas pažeidimas ir jį reikėtų ištaisyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame, kolega. Daugiau klausimų nėra. Pareikšti motyvų taip pat niekas nepageidauja. Prašom balsuoti dėl pateikto įstatymo projekto Nr. XIII-4128.

Balsavo 70 Seimo narių: už – 67, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. Pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Papildomo nėra. Svarstymo data – rudens sesija.

15.44 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4476 (pateikimas)

Kitas klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4476. Jį mums vėl pateikia G. Kindurys. Prašom.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū. Šiuo metu Vietos savivaldos įstatyme yra nustatyta, kad savivaldybės tarybos posėdžiuose svarstomi tik tie klausimai, dėl kurių savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka yra pateikti sprendimų projektai. Tai yra projektų teikimo tvarką nustatato kiekviena savivaldybė savo veiklos reglamente.

Nors savivaldybių tarybos savo reglamentuose yra nustačiusios, kad sprendimų projektai teikiami su aiškinamaisiais raštais, vis tiek pasitaiko atvejų, kai sprendimų projektai pateikiami be pagrįstų paaiškinimų arba aiškinamieji raštai pateikiami tik formaliai, tada savivaldybės gyventojams ir tarybos nariams kyla abejonių dėl šių projektų skaidrumo ar teisėtumo arba tiesiog trūksta elementaraus supratimo, kodėl toks projektas pateikiamas.

Todėl šiuo metu siūloma šiame įstatyme nustatyti visoms savivaldybėms vienodą teisinį reglamentavimą dėl sprendimų projektų teikimo, siekiant užtikrinti savivaldybės veiklos skaidrumą ar teisėtumą, tai yra siūloma nustatyti, kad savivaldybės tarybos sprendimų projektai turi būti pateikti kartu su projektą pagrindžiančia informacija.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, jūsų siūlymas, sakyčiau, logiškas ir pagrįstas, tačiau atkreipiu dėmesį, kad savivaldybės tarybose dažnai pasitaiko tokių atvejų, lyg ir panašiai kaip ir mūsų projektuose, parašo aiškinamajame rašte, kad sukelia tokios priežastys, pagrindai gali būti ir, sakysime, mistiniai, bet vis tiek.

Faktas tas, kad pagrindinė problema, mano manymu, yra kita. Dažniausiai posėdžiuose pirmo pateikimo metu išeina ir priėmimas. Tokie sprendimai dažnai sąlygojami kažkokių nuotaikų ar dar kokių nors politinių svyravimų, kurie sukelia visai nepagrįstus sprendimus. Gal reikėtų numatyti, kad būtų įvertinta, ir kokias pasekmes, socialines pasekmes, ekonomines ir kitas, gali sukelti šitoks projektas? Ačiū.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Labai panašiai ir Teisės departamentas, tik truputį iš kitos pusės, traktuoja dėl formuluočių. Su pasekmėmis turbūt sunku būtų apsispręsti ir įreminėti tai įstatyme, bet iš principo šitas noras patikslinti ir kyla iš to, kad tam tikrais labai paprastais atvejais, kurie liečia visus gyventojus, pavyzdžiui, tvirtinant atliekų tvarkymo paslaugos įkainį, eiliniam žmogui turbūt visiškai aišku, kad turėtų būti pateikti kokie nors skaičiavimai. Didžiausias nepasitenkinimas ir kyla tokiais elementariais, bet visus paliečiančiais klausimais.

Visiškai suprantama, kad daugelis sprendimų būna politiniai, tai dėl to turbūt aš čia nieko nesakyčiau, bet, ko gero, tame aiškinamajame rašte reikėtų rašyti, kad tai yra politinis sprendimas, ir baigtųsi diskusijos. Kai nebūna pagrįstas, tada problema atsiranda tolesnė. Kreipiasi gyventojas, tarkime, kodėl taip buvo, tada tarybos narys bando aiškintis, pasirodo, kad pateiktas nemotyvuotas, nepagrįstas, tada kreipiasi, pavyzdžiui, net iki Vyriausybės atstovo įstaigos. Atstovo, tarkime, juristas sako, kad tai neapibrėžta tiksliai įstatyme, o kadangi balsavo dauguma, tai sprendimas jiems buvo aiškus. Toks uždaras ratas. Manau, tą pagrįstumą įdėti į įstatymą tikrai būtų labai tikslinga.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega. Daugiau klausiančiųjų nėra. Motyvų taip pat niekas nepageidauja pareikšti. Prašom balsuoti. Ar bendru sutarimu? Prašom balsuoti.

Balsavo 66 Seimo nariai: už – 63, prieš nėra, susilaikė 3. Taigi įstatymo projektui Nr. XIII-4476 pritarta po pateikimo.

Pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomo nėra. Svarstymo data – taip pat rudens sesijoje.

15.50 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 24, 31, 33 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4847 (pateikimas)

Toliau kviečiame A. Strelčiūną mums pateikti Vietos savivaldos įstatymo 24, 31, 33 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-4847. Prašom.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, teikiu įstatymo pataisą. Iš esmės siūlau, kad pagal Vietos savivaldos įstatymą būtų privalomos seniūnijos, nes tik seniūnams suteiktos ypatingos galios, pavyzdžiui, dėl notarinių veiksmų, ir kad paslaugos gyventojams būtų teikiamos operatyviai ir greitai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, jau ne pirmą kartą apie tai diskutuojame ir toks įspūdis, kad Lietuvoje kitų savivaldybių nėra – tik Vilnius. Ką tik vienas reikalų ministrė stovėjo tribūnoje ir gana aiškiai atsakė į tokį klausimą, kad vis dėlto paliktume savivaldybės tarybai spręsti, pagaliau paliktume bendruomenei spręsti. Tuos klausimus, kur iš tikrųjų reikia seniūnijų, galima išspręsti inicijuojant gyventojų apklausą ir būtent savivaldybės tarybai, manyčiau, būtų gana sunku po to atsispirti.

Bet dabar užmirštate, kad tokios savivaldybės kaip Alytus, Klaipėda niekada nebuvo, jeigu ir buvo, tai labai trumpai, ir nepasiteisino. Nėra nei tradicijų, nei pagaliau žmonės prie to įpratę. Gal bandykite kitais būdais spręsti šią problemą, kuri galbūt susidaro Vilniuje, kur žmonės gal norėtų susigrąžinti tas seniūnijas? Ačiū.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū už užduotą klausimą. Galiu pasakyti kaip pavyzdį, kad anksčiau Klaipėdoje buvo įsteigta seniūnija. Kai buvo diskusija radijo laidoje, skambino labai daug gyventojų ir sakė, kad labai blogai, kad panaikinta. Todėl, aš įsivaizduoju, pavyzdžiui, sustiprinus seniūnaičių instituciją, seniūnas yra vienas iš pagrindinių žmonių. Be to, paslauga tikrai reikalinga arčiau. Aš galvočiau, kad tikrai reikėtų ryžtis šiam žingsniui.

PIRMININKĖ. Klausia A. Navickas.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo nary, dėkui už pristatymą. Profesorius A. Kulauskas kažkada yra pasakęs, kad mes taip ir neišsivaduojame iš vietvaldos sistemos, kuri niekaip netampa savivalda. Aš suprantu, kad šis įstatymas... Noriu paklausti, kiek seniūnų, privalomai tvirtinamų, šiuo atveju padėtų? Pritariu šiek kiek ponui J. Sabatauskui, kai jis sako, kad negali būti dirbtinai, bet, kita vertus, žinome tradiciją, kad jeigu kada nors nepradėsime, tai tradicija nesusiformuos, nes jis sako, kad kai kur nėra tradicijos. Norėčiau paklausti, kiek tai, sakysime, mus priartintų prie realios savivaldos?

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Galiu pasakyti, kad pačios bendruomenės stiprinimas ir prasi-dėtų nuo seniūnijos. Pavyzdžiui, galima paminėti patį Vilnių: norint patekti pas merą, reikia laukti gal metus, o pas seniūną gali kiekvieną dieną ir dar pristatyti netgi tokias paprastas problemas kaip kontenerių aikštelių statymas. Pavyzdžiui, seniūnas gali operatyviai spręsti tą klausimą, o žmogui yra likimo klausimas, ar prie namo 10 metrų atstumu bus konteineris, ar ne. Aš galvoju, čia kaip tik yra pačių bendruomenių paskatinimas.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Latvijoje, Estijoje savivaldybių yra kur kas daugiau negu Lietuvoje, nors tos valstybės yra mažesnės negu mūsų valstybė. Dabar jie ruošiasi kardinaliai mažinti savi-valdybių skaičių ir steigti seniūnijas, nes, na, vis dėlto aparatai, taip sakant, didėja ir panašiai. Mū-sų mieste Alytuje taip pat yra problema, nes žmonėms reikia laukti, reikia atskaitingo žmogaus, o savivaldybė, vadinasi... nieko tu negali tada apkaltinti ir panašiai, ir panašiai.

Aš tik norėjau paklausti pritardamas jūsų šitam teikimui, kiek biudžeto, preliminariai pa-skaičiuota, atsieitų lėšų, jeigu priimtume?

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Pagal viską šios funkcijos yra pavestos vyk-dyti kitiems pareigūnams, kad ir dabar galiojančiame įstatyme. Tai aš galvočiau šiek tiek gal ir bū-tų išlaidų, bet jeigu skaičiuotume ekonominę naudą gyventojams, kurie gaus paslaugą, tai tikrai bus naudingiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į klausiančiųjų klausimus. Motyvai. Už – P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, kai mes kalbėjome apie seniūnaitijas, tai aiškiai suvokėme, kad tai yra visuomeniniai dariniai ir savotiška galimybė žmonėms pažaisti demokra-tiją. Jeigu kalbame apie seniūnijas tai yra realus veikėjas, sakykim, savivaldos demokratijos plėt-roje ir suteikia žmonėms betarpiškai dalyvauti kuriant savivaldą, kuri yra arčiausiai jo. Nuostata, kad sustiprintume per seniūnijas, akivaizdu, nėra susilpninimas, o sustiprinimas. Kai kas gali pa-sakyti, o kodėl privaloma? Tai norėčiau priminti, kad šiandien seniūnaitijų steigimas yra privalo-mas, tai yra tai nepažeidžia paties principo. Aš sutinku, kad yra ir netobulas šitas projektas, bet sudarykime galimybę pasvarstyti jį, kaip sakoma, septynis kartus *atmieruoti*, o jeigu nukirpti, tai nukirpti, arba ne, gal palikti?

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, jau ne pir-mas kartas, kai mes svarstome panašų įstatymo projektą, kada siūloma įstatymu nustatyti seniū-nijų privalomumą, čia kalbama ne seniūnaitijų, bet seniūnijų. Tai šiuo atveju turiu pasakyti, kad vis dėlto laikaisi panašios pozicijos kaip vidaus reikalų ministrė, kad tai yra vietos savivaldos klausimas, ir palikime pačiai savivaldai, savivaldybės tarybai, savivaldybės bendruomenei spręsti tą klausimą. Iš tikrųjų šiandien buvo pateiktas įstatymo projektas, kur palengvinama įgyvendinti vieną ar kitą iniciatyvą, pavyzdžiui, ir tokią iniciatyvą – įsteigti seniūniją. Tai jeigu mes labiau įtrauktume visuomenę, bendruomenę tos savivaldybės, organizuodami apklausas, reiškiant įvai-rias iniciatyvas, tai mes tikriau žinotume žmonių nuomonę, bet nenuleistume iš viršaus, įstaty-mu, kad štai visose privalo būti seniūnijos. Yra savivaldybių, kur nėra seniūnijų. Alytaus mieste, pavyzdžiui, buvo įsteigta viena seniūnija, irgi iš apačios iniciatyva buvo, bet jinai nepasiteisino, jinai tarsi savaime numirė. Tai buvo daug metų atgal. Jeigu būtų tokia žmonių iniciatyva, tai savi-valdybės taryba, manau, kad pritartų, o be to, ar sumažėtų administracijos aparatas, aš labai tuo

abejoju, tikrai atsirastų papildomų reikalingų etatų seniūnijose, bet pačioje administracijoje savivaldybės, manau, liktų tiek pat. Todėl nepritariu tokiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašom balsuoti ir apsispręsti, ar visose savivaldybėse seniūnijų steigimas būtų privalomas, taip, kaip siūlo Seimo narys A. Strelčiūnas?

Balsavo 77 Seimo nariai: už – 51, prieš – 4, susilaikė 22. Taigi, po pateikimo siūlymui yra pritarta.

Komitetai: pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomo nėra. Svarstymo data – taip pat rudens sesijoje.

16.00 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4390 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4390, kurį mums pateikia R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gerbiami kolegos, teikiu Valstybinių pensijų įstatymo 4 straipsnio 6 dalies dviejų punktų – 4 ir 5 pakeitimo projektą. Šiuose punktuose yra nustatytos sąlygos apriboti antrojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimą daugiavaikiams motinai arba tėvui dėl jos arba jo išauginto vaiko, įvaikio nusikaltimų ar baudžiamųjų nusižengimų padarymo. Iš esmės į šiuos minėto straipsnio punktus yra perkeltos nuostatos iš Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų.

Šiuo Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymu yra numatyta, kad antrojo laipsnio valstybinės pensijos daugiavaikiams motinai arba tėvui neskiriamos, jeigu yra viena iš mano jau paminėtų ir nurodytų aplinkybių. Toks tėvo arba motinos, daugiavaikių tėvų arba motinų, teisės į antrojo laipsnio valstybinę pensiją ribojimas galimai yra teisingumo principo pažeidimas. Taikant minėtas nuostatas *de facto*, yra įgyvendinamas atsakomybės perkėlimas. Tėvai yra netiesiogiai baudžiami už savo vaikų arba įvaikių padarytus nusikaltimus ar baudžiamuosius nusižengimus. Tai prieštarauja tiek Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse, tiek Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse įteisintai nuostatai, kad asmuo atsako tik tuo atveju, jeigu jis yra pats kaltas. Net nepilnamečių vaikų tėvų civilinė atsakomybė taikoma tik esant jų kaltei.

Be to, tiek Civilinio kodekso viename, kitame – dviejuose straipsniuose yra numatyta, kad vaikai tėvų yra prižiūrimi iki pilnametystės arba emancipacijos. Tėvų pareigos vaikų atžvilgiu baigiasi vaikui sulaukus pilnametystės arba tapus veiksniams.

Klaidinga manyti, kad suaugusio žmogaus elgesys, sprendimai, nustatytų elgesio normų nesilaikymas, galimos nusikalstamos veikos turi tiesioginę ir neginčijamą priežastinę ryšį su jo auklėjimu vaikystėje ir todėl turi būti vertinamas kaip jo tėvų atsakomybė – pagrindas riboti antrojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimą daugiavaikiams motinai arba tėvui.

Žmogaus elgesį gali lemti ir socialinė aplinka, ir asmeninės savybės, gyvenimiška patirtis, todėl iš tikrųjų motinos, kai jos vaikas yra suaugęs, turi 40–50 metų, padaro nesunkius administracinius nusižengimus arba nesunkius nusikaltimus, teisės gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją ribojimas moterų, pagimdžiusių penkis ir daugiau vaikų, atžvilgiu yra neteisingas. Apskritai tai prieštarauja ir konstituciniam asmenų lygiateisiškumo principui.

Įstatymo projekto tikslas yra, atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, pakeisti teisinį reguliavimą, patikslinti valstybinės pensijos skyrimo daugiavaikiams motinai ar tėvui sąlygas ir pašalinti šiuo metu teisės aktuose nustatytą asmenų lygiateisiškumo principui prieštaraujantį daugiavaikių motinų teisės į antrojo laipsnio valstybinę pensiją ribojimą.

Noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad analogiškas projektas buvo įregistruotas dar 2014 metų pabaigoje, kai man būnant ministre teko dirbti prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sudarytoje komisijoje, kuri būtent ir priimdavo sprendimus dėl minėtos pensijos skyrimo. Iš tiesų visų komisijos narių nuostabai kartais būdavo graudu žiūrėti į tokius vaikų, pilnamečių, jau turinčių net anūkų, padarytus pažeidimus, kai mamos, pagimdžiusios ir užauginusios ne mažiau kaip iki aštuonerių metų vaikus, turėdamos pačios 70 ar dar daugiau metų, netekdavo teisės dėl tokio įstatymo ribojimo į minėtą valstybinę pensiją.

Todėl jeigu matėte ir žiūrėjote projektus, jie yra labai neženkliai pataisyti. Tiek 4, tiek 5 punktuose išbraukiant nuostatą „ar bent vienas jos/jo išaugintas vaikas/įvaikis nuteistas už sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymą, nesvarbu, ar teistumas išnykęs“. Tai yra paliekama ir visa kita esanti redakcija yra paliekama. Lygiai tas pats, kai yra nuostata dėl nesunkių ir apysunkių nusikaltimų padarymo išbraukiant „ar bent vienas jos/jo išaugintas vaikas/įvaikis“.

Prašyčiau projektui pritarti. Projektas aptartas, derintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Aš manau, kad iš tikrųjų čia ne mano vienos, yra kelių Seimo narių. Kaip matėte, jie savo apygardose arba darbe su rinkėjais išgirdo ne iš vieno prašymus būtent išspręsti šį daugiavaiškės motinoms skaudų klausimą. Prašyčiau projektui pritarti.

PIRMININKĖ. Jūsų nori klausti A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama komiteto pirmininke, jums, kaip teisininkei, nederėtų turbūt lyginti nusikaltimo, prasižengimo ir mokesčių mokėtojų pinigų dalinimo. Taigi valstybinė pensija yra už nuopelnus, už pasiekimus. Ne už nusikaltimą mes jai duodame. Ar tėveliui, ar mamytei. Kai jūs pradodate lyginti teisinius dalykus, kad čia gali būti prieštaravimas, tai čia jokio prieštaravimo nėra. Mes neduodame į kairę ir į dešinę valstybinių pensijų, nors Lietuva tuo pasižymi, kad turi labiausiai išplėstą valstybinių pensijų ratą.

Bet mano klausimas jums, kaip komiteto pirmininkei. Seimas jau yra priėmęs gal tris Seimo nutarimus dėl valstybinių pensijų sustabdymo, peržiūrėjimo, revizijos ir neskyrimo. Kodėl jūs nesivadovaujate Seimo nutarimais? Jie nepanaikinti.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Gerbiamas kolega, aš jūsų požiūrį į šio klausimo pateikimą, nagrinėjimą, sprendimų priėmimą puikiai žinau, nes praeitą kartą svarstant komitete, kai jūs vadovavote komitetui ir projektas buvo atmestas, buvo vėl tie patys motyvai.

Pirmiausia, aišku, kad, na, aš taip manau, įžvelgiate, kad moteris, kuri pagimdė penkis ar dešimt vaikų, tai nėra jos nuopelnai Lietuvai. Nuopelnas yra išauginti ir išauklėti tinkamai vaikus. Bet būtent iki 18 metų tuo tėvų pareiga vaikų atžvilgiu baigiasi. Todėl aš ir sakiau, kad kai vaikui ir anūkų yra, tada iš tikrųjų...

Dėl nutarimų dėl valstybinių pensijų jūs puikiai žinote, jeigu mes kalbame apie valstybines pensijas apskritai, kad reikalingas sisteminis požiūris ir turbūt reikėtų daug ką keisti. Aš nematau, kad tai, kas pas mus šiandien, mes peržiūrėjome ir jau yra rengiami tam tikri projektai ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija tikrai dirba prie valstybinių pensijų, aš nematau, kad tai turėtų būti trukdis spręsti ir pagerbti daugiavaikes motinas. Juo labiau kad Lietuvos demografinė situacija nėra iš pačių geriausių.

PIRMININKĖ. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Labai ačiū. Gerbiama pirmininke, jūs man pasakykite, ar teisingai supratau. Vadinasi, čia kalbama tik apie tėvus ir įtėvius, jeigu jie padaro sunkų ar apysunkį nusikaltimą, tuomet jie negauna antrojo laipsnio valstybinės pensijos, bet jau nekalbama apie vaikus, ar ne?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Visiškai teisingai ir jūs tada, kai vieno balso persvara komitete buvo nepritarta, jūs palaikėte, kad reikia tikrai įvertinti motinų nuopelnus. Jeigu pačios motinos ar tėvai yra padarę sunkius, apysunkius nusikaltimus, net, jeigu yra pasibaigęs teistumas, vis tiek teisės gauti neturi. Kaip ir prieš tai yra atskira straipsnio dalis, jeigu buvo motinystės teisės ribotos, jeigu buvo paimti vaikai, jeigu fiksuoti piktnaudžiavimo alkoholiu faktai ir taip toliau, tokios motinos teisės neturi. Tačiau suaugusių vaikų padaryti apysunkiai, sunkūs nusikaltimai neturėtų daryti įtakos motinai, kurios, tarkime, septyni ar aštuoni vaikai, septyni yra idealūs, ir tėvai savo vaikams... ir išsilavinimu, ir elgesiu visų gerbiami, na, vienam kažkas atsitiko. Tai motinos darbas ir pastangos neturi nueiti veltui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai po pateikimo. Už – R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Tai tikrai labai jautrus ir subtilus klausimas. Manau, kad niekam čia salėje nėra duota teisė teisti, jeigu įvyko to žmogaus sūnaus ar dukters, motinos neteisingas žingsnis, tai ne mes turime spręsti. Nemanau, kad yra... Aš manau, kad yra klystantys žmonės, bet nėra nei blogų, nei gerų žmonių, tiesiog gimsta klystantis žmogus. Šiuo atveju tai būtų socialinis teisingumas. Yra labai daug iškilų tėvų, kurie net nežinojo, kad jų užaugę vaikai padarys

neteisingą žingsnį, mes taip pat čia, salėje, niekas nesame apdraustas dėl savo vaikų galimo nusižengimo. Aš kviečiu palaikyti ir balsuoti už, nes iš tikrųjų tai yra socialinis teisingumas. Niekas nėra nuo to apdraustas.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau priminti kolegoms, kaip atsirado valstybinės pensijos, nes teko dalyvauti priimant šitą įstatymą. Aš suprantu žmones, kurie pirmą kadenciją, nežino visos istorijos. Man keista, kai teisininkai, kurie Seime dirbo ne vieną kadenciją, patys balsavo už Seimo nutarimus dėl valstybinių pensijų, viską padeda į stalčių ir viską pradeda iš naujo. Valstybinės pensijos, būtent antrojo laipsnio, mamoms, išauginusioms dešimt vaikų, atsirado prieš 20 metų, kadangi tuo laikotarpiu jų valstybinio socialinio draudimo pensijos buvo labai mažos, ir tada negalėdami padidinti suradome tokią schemą. Na, po to buvo aštuoni vaikai, septyni, šešių nebuvo, iš karto perėjome prie penkių, bet visada buvo tam tikros sąlygos, ką tėvai turėjo padaryti, nes tai yra mokesčių mokėtojų pinigai, tai nėra kažkas tokio, ką mes galime į kairę ir į dešinę dalinti. Bet šiandien, praėjus 30 metų, ir šitų mamų pensijos yra žymiai didesnės negu tos, kurios buvo prieš 30 metų, prieš 20, kai atsirado tas įstatymas. Mes užmirštame esminį dalyką, dėl ko jos atsiranda, ir tada pradedame vadovautis emocijomis. Tai yra mokesčių mokėtojų pinigai, ne A. Syso, ne ponios R. Šalaševičiūtės, nei kieno kito. Mes matome, kad pusmečiui reikia beveik 2,5 mln., metams beveik 5 mln. Aš suprantu, rinkimų metai, mes norime pamaloninti rinkėjus, čia jau tradicija, galite atsiversti pateikiamus įstatymus ir matysite, kad tai ciklinis dalykas. Bet juk nuosmukis. Mes tai žinome, kad biudžeto nebus tokio, kokio norime, iš skolintų lėšų irgi nebus, nes baigsis metai. Tai matykime viską, aš prašau Vyriausybės išvados. Žinau, kad pritarсите, todėl dėl tokių dalykų labai norėčiau ir Vyriausybės nuomonės.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašom balsuoti dėl Valstybinių pensijų įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Balsavo 66 Seimo nariai: už – 56, prieš – 3, susilaikė 7. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta.

Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nėra. Svarstymo data – birželio 23-ioji.

Per šoninį mikrofoną – R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Aš kolegai A. Sysui norėčiau pasakyti apie tų pensijų, kurias gauna daugiavaikės motinos, dydį. Kolega žino turbūt, kad valstybinės pensijos dydis yra 116 eurų. Tai yra daugiausia motinos, kurios neturi 15 metų darbo stažo ir jokių kitų pensijų negauta, išskyrus šalpos pensiją. Ir tai, jeigu gauna šalpos išmokas, valstybinės pensijos nebegauna. Turi teisę pasirinkti šalpą arba valstybinę pensiją. Vienu žodžiu, mamos, išauginusios šitiek vaikų, gauna ne daugiau kaip 116 eurų.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, keliaujame toliau. Dėl Vyriausybės išvados siūlymas yra. Prašau balsuoti ar bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prašau balsuoti dėl Vyriausybės išvados. Pritariantys – už, turinys kitą nuomonę – prieš arba susilaiko.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 35, prieš – 13, susilaikė 17. Taigi, Vyriausybės išvados bus prašoma.

Kitas darbotvarkės klausimas, projektas... Dar per centrinį mikrofoną – P. Urbšys. Prašau.

P. URBŠYS (*MSNG*). Norėčiau reaguoti į balsavimo rezultatus, nes iš tikrųjų tai nėra susiję su kokiomis nors papildomomis biudžetinėmis išlaidomis. Nejaugi tie Seimo nariai, kurie dabar balsavo už tai, kad reikia Vyriausybės išvadų, įsivaizduoja, kad daugiavaikėse šeimose auga potencialūs recidyvistai, kurie yra teisiama, ir jeigu mes priimsime nuostatą netaikyti tų apribojimų, tai, žinokite, biudžetas patirs didžiulių nuostolių. Absurdas!

PIRMININKĖ. A. Sysas. Prašom. A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū. Aš norėčiau pasakyti kolegai kaip buvusiam pareigūnui, kuris turėjo laikytis tvarkos ir įstatymų. Mūsų Statute aiškiai parašyta, kad jeigu įstatymas reikalauja papildomų lėšų, o tai parašyta aiškinamajame rašte, tai turi būti ir Vyriausybės išvada, ir biudžetas. Apie ką mes čia kalbame!?

PIRMININKĖ. *Repetitio est mater studiorum.* Kolegos, pabaigame diskusiją, keliaujame toliau. Motyvai išsakyti. Sprendimas priimtas.

Dar R. Šalaševičiūtė. Prašau.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Aš tik dabar išgirdau. Labai apgailestauju, kad nekalbėjau apie pinigus. Algirdas buvo pasakęs, kad čia reikėtų 5 mln., va dabar man pasakė. Iš tikrųjų ne, praeitą kartą buvo skaičiuota, reikėjo, jų skaičiavimais, tai buvo prieš šešerius metus, 2,3 mln. Tačiau kiekvienais metais mažėja pensijų prašytojų. Jeigu lygintume valstybinių pensijų motinoms praeitus metus ir 2019 metus, net 400 sumažėjo.

Kalbėjome su ministru. Darytina prielaida, kadangi suskaičiuoti neįmanoma, kiek yra nu-teistų, teistų vaikų, nėra tokios statistikos, kaip ir neaišku, kodėl kai kurios mamos, nes potencia-liai nuo 2011 metų, kada, kaip Algirdas sakė, 2014 metais buvo sumažintas pensijai gauti vaikų, pagimdytų ir išaugintų, skaičius iki penkių, tai 8 tūkst. mamų, kurios galėjo kreiptis, nesikreipė. Todėl ne 5 mln., gali reikėti 1 mln. su trupučiu, jeigu visos mamos kreipsis.

PIRMININKĖ. Kolegos, bus Vyriausybės išvada ir bus... (*Šurmulys salėje*) Dar vienas žodis.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke.

PIRMININKĖ. Rankas iš kišenių!

A. SYSAS (*LSDPF*). Aš citavau jūsų aiškinamąjį raštą: įsigaliojus nuo liepos 1 dienos, poreikis – 2,3. Tik neužmirškite, kad ši taisyklė galios ir mamoms, išauginusioms ir daugiau vaikų, ne tik penkis. Kai suskaičiuosime, tada pasakysime, kiek viščiukų bus rudenį.

16.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Lietuvos mokslininko, švietėjo Jurgio Ambrozėjaus Pabrėžos metais“ projektas Nr. XIII-3912 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Gerai, kolegos, keliaujame toliau. Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Lietuvos mokslininko, švietėjo Jurgio Ambrozėjaus Pabrėžos metais“ projektas Nr. XIII-3912. Pateikia A. Gumuliauskas. Prašom.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Mūsų Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijoje yra tokia tradicija, kad mes, prieš pateikdami teisės akto projektą, diskutuojame ir po to tie, kas dalyvauja posėdyje, tampa to pasiūlymo, to projekto signatarais. Kaip matote, čia yra pavardžių iš įvairių frakcijų. Aš manau, kad mes diskusijoje priėjome bendrą sutarimą paskelbti 2021 metus J. A. Pabrėžos metais. Aš tiek trumpai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiamas komisijos pirmininke, akivaizdu, kad aš pritarsiu šiam projektui, nes esu vienas iš teikėjų. Akivaizdu, kad džiaugsis, tai bus šventė ne tik Žemaitijai, bet ir visai Lietuvai, kuri minės iškiliojo žemaičio, švietėjo, pedagogo, mokslininko J. A. Pabrėžos metus. Tačiau aš norėčiau jūsų pasiteirauti ko kitko. Nors sėdime greta, kaimynai, ne viską spėjame aptarti.

Mūsų komisijos žingsnis buvo, kad pagaliau įrašome, paskelbę metus, tokį sakinį: „Numatyti lėšų valstybės biudžete Vyriausybės patvirtintai programai įgyvendinti.“ Tačiau konkrečių skaičių biudžete nebūna. Aiškinama, kad reikia iš konkrečios ministerijos asignavimų, iš savivaldybės biudžeto. Ar jūs galite pasakyti nors keletą konkrečių skaičių, kiek buvo skirta, pavyzdžiui, Steigiamojo Seimo metams ar Tautodailės metams? Pavyzdžiui, tautodailininkai skundžiasi, kad jie jokio finansavimo negauna savo renginiams. Ar turite nors porą pavyzdžių, kad galėtumėte pasakyti, kiek konkrečiai buvo skirta tam metų projektui įgyvendinti? Nes mes priimame sprendimą...

PIRMININKĖ. Kolega, laikas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). ...tikime, kad jis įgyvendintas, bet iš tikrųjų kartais taip nebūna.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Matote, tokiems metams finansuoti biudžete skiriama atskira eilutė ir po to dalinama, kiek tų metų yra paskelbta. Aš nepamenu, kiek yra pinigų, bet aš labai gerai pamenu, kai Kovo 11 dieną šventėme Nepriklausomybės 30-metį, buvo skirta beveik pusė milijono ir tikrai tie pinigai buvo įsisavinti. Dabar Steigiamasis Seimas vyko karantino sąlygomis ir todėl, be abejonės, mes negalėjome įsisavinti visų pinigų, kurie turėjo būti tikslingai skiriami viešiesiems renginiams, nes jų paprasčiausiai negalėjome organizuoti. Aš manau, kad tie, kurie

negauna pinigų, sudarant programą, nesikreipia į Kultūros ministeriją, ir galbūt čia tokio ryšio nėra tarp vietos kultūrininkų ir Kultūros ministerijos.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, gerai, kad jūsų komisija renka tokias žymias asmenybes ir skiria pagerbti jiems net visus metus. Dabar, matau, jūs siūlysite ne vieną, o tris pavardes. Norėčiau paklausti, koks yra atskaitos taškas, pasirenkant tas asmenybes? Ar, pavyzdžiui, dabar pretenduotų tokie žymūs rašytojai kaip A. Baranauskas, J. Biliūnas ar A. Vienuolis-Žukauskas. Kai kurias pavardes mes jau paminėjome – J. Tumas-Vaižgantas jau buvo, praėjo, viskas gerai. Bet iš tikrųjų, kokie kriterijai, kuo jūs vadovaujate parinkdami šiuos žmones tiems pagerbimo metams?

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Gerbiamas Sergejau, yra mūsų komisijos paruošti jubiliejinių metų skelbimo nuostatai, už kuriuos ir jūs balsavote. Mes tą padarėme 2017 metais ir ten yra visi kriterijai surašyti. Tik tai aš noriu pasakyti, kad nė vieno metų, gal išskyrus kelias išimtis, komisija neskelbė. Mes gauname iniciatyvą iš vietos, rašo iniciatyvūs kultūrininkai mūsų komisijai ir mes pasižiūrime, jeigu jų pasiūlymas atitinka visus nuostatuose keliamus reikalavimus, be abejonės, po diskusijos, kaip aš minėjau, tada skelbiame metus. Tvarka yra, ji yra vieša, galima mūsų komisijos tinklalapyje rasti.

PIRMININKĖ. Klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Mielas bičiuli, kolega, jūs pirmame pristatyme šito šviesiausio žmogaus... Iš tikrųjų labai teisingai elgiatės ir jūs, ir mūsų komisija, šviesdami Lietuvą, kuri nenuveina vien tik tai, mūsų jaunimas vien kompiuterinio įsisavinimo keliu, o žino, kas buvo tie šviesuoliai, todėl aš visiškai pritariu. Ir iš esmės net nedrįstu klausti dėl tokio šviesaus žmogaus, kurį... J. A. Pabrėžos palikimo. Bet mane pritenkė ką tik. Jūs pasakėte kitą dalyką, kuris iš esmės signatarų bendruomenei yra pritenkiantis. Kas jums pasakė, kad mes minėjome visapusiškai Lietuvos valstybės Kovo 11-osios 30-metį? Jis buvo, kiek aš supratau, atidėtas ir ieškojome progos po pandemijos tai padaryti visapusiškai. Iš dalies buvo paminėta, bet 30 metų Lietuvos valstybei nėra paminėti, ir tai yra mano, šios valstybės signataro, nuomonė. Ačiū.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Aš galiu sutikti su jūsų priekaištu tik irgi iš dalies, nes pagrindinis renginys įvyko dar iki pandemijos ir tai buvo pagrindiniai pinigai, skirti būtent tam reikalui. Taip, negalėjome surengti moksleivių olimpiados Kovo 11-osios salėje, tą atidėjome. Ir kai kuriuos renginius mes atidėjome dėl pandemijos, nes iškart po Kovo 11-osios buvo paskelbta pandemija, bet vadinamieji pagrindiniai renginiai įvyko ir jie buvo finansuojami.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visų klausiančių klausimus. Motyvai už – A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (*LSDDF*). Gerbiamieji Seimo nariai, kaip minėjo pranešėjas gerbiamas kolega A. Gumuliauskas, 2021 metais bus minimos mokslininko, botaniko, pedagogo, lietuvių kultūrinio sąjūdžio dalyvio, žemaičių raštijos veikėjo ir mokslo terminų kūrėjo, bibliofilo, kunigo pranciškono J. A. Pabrėžos 250 gimimo metinės. Kunigas Jurgis Ambroziejus paliko ryškų pėdsaką Lietuvos moksle, išleido pirmąjį lietuvišką geografijos vadovėlį, sukūrė ir pagrindė botanikos mokslo terminiją, sukūrė Žemaičių kalbos gramatiką ir rašto sistemą, normino žemaičių tarmes ir kūrė bendrinę rašomąją žemaičių kalbą, leido dvasinės literatūros ir pamokslų rinkinius.

Noriu pasakyti, kad kunigas, gimęs dabartiniame Skuodo rajone, mokėsi Vilniaus universitete kurį laiką, vėliau įstojo į pranciškonų vienuolyną ir vykdė pastoracinį puikų darbą, kaip rašo metraščiuose. Kretingos krašto žmonės ypač gerbia, ir ne tik Kretingos krašto žmonės, bet ištisus metus senose kapinėse, kur jis palaidotas, yra jo nuostabi koplyčia, kur žiemą, rudenį, vasarą, pavasarį gėlių puokštės, dega žvakės. Jis žmonių širdyse ir sielose, ir mąstyme laikomas šventuoju, gydė žmones, aukojo save kitų žmonių gerovei. Todėl 250-ųjų gimimo metinių proga tai būtų neeilinės istorinės asmenybės didžiulis pagerbimas.

Kviečiu visus balsuoti už, kad paskelbtume šiuos metus Jurgio Ambroziejaus Pabrėžos metais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, kaip papildoma – Valsybės istorinės atminties komisija. Svarstymo data – birželio 23 diena.

16.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Jono Karolio Chodkevičiaus metais“ projektas Nr. XIIIIP-4441 (pateikimas)

Kitas Seimo nutarimas, kurį taip pat mums pristatys A. Gumuliauskas, yra „Dėl 2021 metų paskelbimo Jono Karolio Chodkevičiaus metais“. Projektas Nr. XIIIIP-4441. Prašom.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). J. K. Chodkevičius yra iš tikrųjų labai žymus XVI–XVII amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės veikėjas, jis buvo Lietuvos didysis etmonas, Žemaičių seniūnas, Vilniaus vaivada. Geriausiai mes jį žinome kaip karvedį, kuris 1605 metais laimėjo Salaspilio mūšį prieš švedus. Šitas žmogus yra tikrai daug nusipelnęs Lietuvos istorijai, krikščionybės plėtrai. Kaip matome, beveik visi komisijos nariai pasirašėme po šiuo nutarimo projektu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausti nėra norinčių. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju. Taip pat pagrindiniu komitetu siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Valstybės istorinės atminties komisija. Svarstymo data – birželio 23 diena.

Ir paskutinis nutarimas. Ne, deja, ne paskutinis. Šiandien Arūno benefisas.

16.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Vytauto Mačernio metais“ projektas Nr. XIIIIP-4680 (pateikimas)

Kitas projektas – Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Vytauto Mačernio metais“ projektas Nr. XIIIIP-4680. Prašom, kolega.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš noriu pasakyti, kad tai jaunas poetas, kuris 2021 metais turėtų švęsti 100 metų sukakties jubiliejų. Jis šiame pasaulyje praleido tik 23 metus, iš kurių aštuonerius rašė eiles. Rašė eiles, kurios išliko mūsų poezijos istorijoje, mūsų kultūros istorijoje, todėl mūsų komisija vėl vienbalsiai teikia šį nutarimo projektą paskelbti 2021 metus Vytauto Mačernio metais. Beje, ta pati iniciatyva atėjo į komisiją iš regionų, nes V. Mačernis faktiškai visą gyvenimą sukosi apie Žemaičių Kalvarijos žemes.

PIRMININKĖ. Klausiančiųjų taip pat nėra. Kolegos, galime bendru sutarimu pritarti Seimo nutarimui? Dėkoju.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, kaip papildoma – Valstybės istorinės atminties komisija. Svarstymo data – birželio 23 diena.

16.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2021 m. sausio 13 d. paskelbimo nedarbo diena“ projektas Nr. XIIIIP-4681 (pateikimas)

Ir Seimo nutarimo „Dėl 2021 m. sausio 13 d. paskelbimo nedarbo diena“ projektas Nr. XIIIIP-4681. Prašau.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš norėčiau pasakyti, kad 2021 metais sukanka lygiai 30 metų nuo tragiškų Sausio 13-osios įvykių, kurie vyko 1991 metais. Todėl dar vis Seime tebevykstant diskusijai, kad reikėtų padaryti Atmintinų dienų įstatymo pataisą ir įteisinti Sausio 13-ąją kaip nedarbo dieną, aš turiu pasakyti, kad ta diskusija užsitęsė per ilgai ir Seime yra daug šalininkų, kurie Sausio 13-ąją paskelbtų nedarbo diena vietoj kitos, dabar egzistuojančios nedarbo dienos, šventės. Kadangi ta diskusija yra labai ilga, mes nusprendėme, kad galbūt galima tik nutarimu įteisinti pradžioje 2021 metais Sausio 13-ąją nedarbo diena, būtų žengtas pirmas žingsnis. Suprantu, kad susilaukėme priekaištų iš Seimo Teisės departamento, kodėl mes nedarome pataisų Darbo kodekse ir būtent Atmintinų dienų įstatyme. Tačiau kol kas šiandien aš nematau kito kelio, kaip deramai pažymėti Sausio 13-osios 30-metį. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamas profesoriau, iš tiesų iniciatyva verta dėmesio, tą dieną žmonės masiškai dalyvauja renginiuose. Dabar viruso akivaizdoje diskusijos prasidėjo, kad gal

reikia keturias su puse dienos dirbti. Ir tikrai netikiu tais pasakymais, turiu statistiką, kad Lietuva turi daugiausia arba priklauso prie daugiausia švenčių dienų turinčių valstybių. Bet iš tiesų jūs teisingai pastebėjote, na, neišeis nedarbo diena paskelbti Seimo nutarimu Sausio 13-osios. Aš manau, jeigu būtų registruojama Darbo kodekso pataisa, greičiausiai mes rastume sutarimą. Aš klausiu jūsų, ar tikrai jūs gerai apsvarstėte ir nematote galimybių tokiu keliu eiti?

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamas Stasy, ačiū už klausimą. Iš tikrųjų nėra kitos galimybės, paprasčiausiai nėra bendro sutarimo. Aš manau, priėmus šį nutarimą, gal kardinaliai priešingų nuomonių Seimo nariai vis dėlto prieis kokį nors sutarimą. Dažniausiai priekaištaujama, kad bus vėl eilinis smūgis ekonomikai. Aš labai atsakingai noriu pareikšti, kad jeigu ne Sausio 13-oji, ar apskritai mes šiandien turėtume tą savo ekonomiką. Aš nematau net kokio nors analogo XX amžiaus pabaigoje mūsų istorinėje atmintyje. Šiai datai aš net nematau analogo, tai yra mūsų pergalės diena ir mes turime šiandien nepriklausomą valstybę ir nepriklausomą ekonomiką. Tokiems skeptikams aš galiu pasakyti štai ką. Ir tikrai, gerbiamas Stasy, aš nematau kitos išeities.

PIRMININKĖ. Klausia I. Haase.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas profesoriau. Iš tiesų pasiūlymas yra tikrai geras, bet ar jį teisiškai yra teisingas, čia yra klausimas, nes Teisės departamentas, kaip jūs ir minėjote, pateikė pastabas. Kadangi jūs siūlote įtvirtinti laisvą, kad būtų nedarbo diena, tai vis tiek yra susiję su Darbo kodeksu, su teisiniu reguliavimu...

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Taip, taip.

I. HAASE (TS-LKDF). ...kuris numatytas. Ir tas keblumas bus tuo aspektu, kad darbdaviai, nesant Darbo kodekse nustatytos datos, kad tai yra nedarbo diena, tiesiog negalės žmonių, savo darbuotojų, išleisti, kad tai būtų nedarbo diena. Ar jūs nemanote, kad vis dėlto reikėtų atsižvelgti į Teisės departamento pastabas ir tą teisinį reguliavimą sutvarkyti taip, kad tikrai deramai mes galėtume švęsti Laisvės gynėjų dieną? Iš tiesų jau net sausio 12 dieną Lietuvos šaulių sąjunga švenčia tą dieną išvakarėse, ir Sausio 13-ąją, kaip sakė Stasys, visi tikrai susirenkame ir švenčiame tą dieną, deramai pagerbdami laisvės gynėjus. Bet visgi turi būti mūsų teisinėje valstybėje teisinis reguliavimas, sutvarkyta taip, kad niekam nekiltų jokių rizikų ir keblumų taikant.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Tikrai nesu teisininkas, esu istorikas, bet, kaip matote, mano ir kolegos E. Jovaišos pasiūlytas projektas jau duoda tam tikrą impulsą. Teisininkai, kiek žinau, ir jūs, ir ponas Stasys, teisininkai jau susimąstė. Vadinasi, mes savo nutarimu padarėme teigiamą įtaką ir teisės specialistams Seime, jie galbūt iš tikrųjų, jeigu mes priimsime šitą nutarimą, žengs tą vadinamąjį teisinį žingsnį ir padarys Darbo kodekso pataisą. Mes savo nutarimu norime vis dėlto padaryti teigiamą impulsą.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, aš trumpai. Ar šventinė diena apskritai privalo būti nedarbo diena, ar galima švęsti ir paprastą dieną, tiesiog numačius renginius ten vidurdienį, vakare gal koncertus, sukviečiant buvusius dalyvius ir panašiai?

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Supratau. Gerbiamas Sergejau, tai ne šventinė, o atmintina diena. Mes tų atmintinų dienų iš tikrųjų turime daug ir ta atmintina diena buvo ir Sausio 13 diena. Taigi niekas netrukdo. Bet kadangi 2021 metais mes vis dėlto švęsime 30-metį mūsų pergalės, tai ypatinga data, todėl mes ir ėmėmės šito žingsnio.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų klausiančių klausimus. Dėl motyvų už – P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikrųjų su tais, kurie nuogaštuoja, ar čia nebus prasilenkta su teise, tai sunku nesutikti. Bet irgi sunku nesutikti su iniciatoriais argumentais dėl impulso, kad vis dėlto mes atkreiptume dėmesį į šitą mūsų pergalės dieną ir pagalvotume, ar tikrai nereikia inicijuoti atitinkamų teisės aktų projektų, kurie įteisintų tos pergalės dienos atitinkamą statusą. Todėl aš į šį nutarimą žiūriu daugiau kaip į tam tikrą galimybę mums sugrįžti, įsigilinti į labai svarbios datos minėjimą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, prašom balsuoti dėl teikiamo nutarimo. Prašom balsuoti.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 67, prieš nėra, susilaikė 6. Taigi po pateikimo Seimo nutarimo projektui Nr. XIIIIP-4681 yra pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildoma – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Svarstymo data – birželio 30 diena.

16.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo kardinolo Vincento Sladkevičiaus metais“ projektas Nr. XIIIIP-4453(2) (pateikimas)

Kitas projektas – Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo kardinolo Vincento Sladkevičiaus metais“ projektas Nr. XIIIIP-4453(2). Pateikia V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šių metų rugpjūčio 20 dieną kardinolui V. Sladkevičiui sukaktų 100 metų, kai jis gimė, tačiau sukanka tik po jo mirties. Ši asmenybė turbūt visiems gerai žinoma, yra labai nusipelnusi Lietuvai. Jis buvo turbūt vienas iš lietuvių kovos už laisvę simbolių sovietiniu laikotarpiu. Jis niekada nepasidavė sovietinei sistemai, atkakliai laikėsi savo principų, buvo išstremtas į Biržų rajoną, Nemunėlio Radviliškį, po to į Pabiržę. Kad jis turėjo didžiulį pasitikėjimą ir autoritetą Lietuvoje, liudija ir tai, kad 1991 m. sausio 13 d. Kovo 11-osios Lietuvos Nepriklausomybės Aktas buvo patikėtas saugoti būtent jam. Siūlau pagerbti šį žmogų ir kitus metus paskelbti kardinolo Vincento Sladkevičiaus metais. Dar labiau jaučiu pareigą, kadangi jis mane pakrikštijo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų jums pasisekė, gerbiamas kolega, ne tik todėl, kad jus pakrikštijo šis šventas žmogus, bet ir todėl, kad jūs turite privilegiją teikti šį pasiūlymą. Visi šiandien pasiūlymai yra labai svarbūs, bet šitas ypatingas, juo labiau kad mes truputį pražiopsojome. Yra simboliška, Jonas Paulius II ir kardinolas V. Sladkevičius, kurį Jonas Paulius II ir paskyrė, gimė tais pačiais metais, ir mes šiek tiek pavėluosime jį pagerbdami, tačiau tai yra nuostabu, ką jūs siūlote.

O mano klausimas yra toks. Mes dažnai paskelbiame įvairius metus, ir labai prasmingus, tačiau ar jums neatrodo, kad trūksta intelektualinių, visuomeninių ir valstybės iniciatyvų tam, kad tie paskelbti metai tinkamai, deramai nuskambėtų? Aš nekalbu apie koronos kliūtis, kurios šie met sutrukdė tinkamai atšvęsti Jono Pauliaus II šimtmetį, tačiau, tarkime, 2020 metai buvo mūsų pačių paskelbti Ateitininkų metais. Aš nežinau, ar jūs pajutote, kad būtų ateitininkų indėlis į Lietuvos, sakykime, rezistenciją, antinacinę, antibolševikinę rezistenciją kaip nors atspindėtas? Aš šito pasigendau. Ir ar jūs nebijote, kad ir čia su šituo šventu žmogumi taip gali atsitikti? Aš abiem rankomis balsuoju už, bet labai norėčiau, kad visuomenei, jaunuomenei būtų kokiomis nors formomis priminta, kad tai iš tiesų yra prasminga. Ačiū.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Aš tikiu, kad kardinolo V. Sladkevičius atminimas, tie metai, tikrai bus pažymėti tinkamai. Aišku, priklauso nuo visų mūsų ir nuo kitų nevyriausybinų organizacijų, nuo Bažnyčios. Tikiuosi, kad tikrai bus tinkamai padaryta.

Apie ateitininkus. Beje, mano mama buvo ateitininkė tarpukario Lietuvoje, irgi priklausė ateitininkų organizacijai, buvo labai aktyvi narė.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiama kolegė V. Abramikienė sako, ar nepražiopsojome. Gal ir taip, bet, pasakyčiau, ar ne todėl, kad Kaišiadorių rajone jam yra sukurta nuostabi rožinio teritorija ir ten jis buvo pagerbtas. Šiuo metu mes pristatydami jį šiems metams atiduodame tą teisingumą, kurį turėjome, kaip kolegė V. Abramikienė sakė anksčiau tą padaryti. Tai buvo vienas iš kukliausių, vienas iš padoriausių žmonių. Ir šiandien skamba mintyse mums visiems žodžiai, kuriuos prie atiduotos Arkikatedros jis pasakė: „Mokėkime augti ir laukti.“ Ačiū.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Bėlieka tik pritarti jums.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Istorinės atminties komisija. Svarstymo data – birželio 23 diena.

16.48 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4424 (pateikimas)

Kitas projektas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4424, jį pateikia R. Šalaševičiūtė. Prašom, kolege.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gerbiami kolegos, teikiu projektą, kad į atmintinų dienų sąrašą būtų įrašyta Senelių diena. Teikiu kartu su kolegėmis I. Degutiene ir A. Norkiene.

Užsienio šalių praktika rodo, kad daugumoje valstybių yra Senelių diena – tai ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, Didžiojoje Britanijoje, Prancūzijoje, Kanadoje, Brazilijoje, Italijoje, Ispanijoje, Portugalijoje. Lenkija turi atskirai *babcés* ir *dieduko* dienas atmintinas. Estija turi, lygiai kaip ir mano teikiamame projekte yra siūloma rugsėjo pirmą sekmadienį senelių atmintiną dieną turėti tokią, Estijoje yra antras rugsėjo sekmadienis.

Iš tikrųjų turbūt niekas nepaneigs, kad senelių ir anūkų ryšys yra ypatingas, net kitoks nei tėvų ir vaikų. Kartais yra sakoma, kad seneliai labiau myli anūkus negu vaikus, ir savo ruožtu kai kada anūkai tikrai labai gerbia ir myli savo senelius. Moksliniais tyrimais yra įrodyta, jog senelių ir anūkų bendravimas mažina depresijos simptomus, senelių įsitraukimas į anūkų ugdymą pagal statistiką padidina vaikų galimybes labiau išgyventi kritinius laikotarpius, ilgina pačių senelių gyvenimą. Specialistai pabrėžia, kad senelių ir anūkų santykiai vertinami kaip vieni iš svarbiausių tarp žmonių užsimezgančių santykių, todėl jie turi būti kaip galima labiau skatinami ir branginami.

Įstatymo projekto tikslas yra pagerbti senelius siekiant stiprinti glaudų ryšį tarp atskirų kartų, puoselėti šeimos tradicijas, ypač kartų tradicijas, kurios Lietuvoje tikrai yra senos ir gerbiamos.

Turbūt atsimenate, kad 2018 metais priėmėme net tris įstatymus, kuriais numatėme galimybę seneliams prižiūrėti anūkus jų ligos metu. Skirtingi projektai buvo. Šiandien priimdami Ligos ir motinystės įstatymą vėl atkreipėme dėmesį į senelius ir sudarėme sąlygas jiems gauti papildomas išmokas. Aš manau, kad tai ir suponuoja tą pagarbą, kurią mes rodome ir galime parodyti pritardami tam, kad į Atmintinų dienų sąrašą būtų įrašyta senelių diena. Man atrodo, kad labai puikiai mes matėme... Mūsų projektas, beje, parengtas ir įregistruotas sausio 14 dieną, dabar yra pats tas laikas, aš pradėjau sakyti, kad matėme, kad ekstremaliosios situacijos ir karantino metu dauguma senelių padėjo tėvams prižiūrėti vaikus ir prižiūrėti anūkus. Iš tiesų tai rodo, kad seneliai tikrai turi būti gerbiami ir jiems sudaromos sąlygos suprasti, kad mes – ir vaikai, ir anūkai, mes visi juos vertiname.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsirado per šoninį mikrofoną norinčių. Gal jūs norėjote užsiregistruoti, kad galėtumėte paklausti, ar norite replikuoti? (*Balsai salėje*) Taip. Vytatai, prašom per šoninį mikrofoną.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš ne per šoninį mikrofoną, pirmininke, aš per priekinį mikrofoną šiandien. Kadangi esu suinteresuotas, keturis kartus būdamas seneliu, aš nusišalinu nuo šio klausimo svarstymo. (*Balsai, juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Supratome. Gerbiami kolegos, klausia P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (MSNG). Tikrai, kaip ir jūs minėjote, labai svarbus ryšys tarp kartų. Bet kur jūs minėjote pavyzdžius, kad per koronaviruso pandemiją seneliai prižiūrėjo anūkus, tai nelabai geras pavyzdys, nes kaip tik buvo noras išsaugoti senelius, kad išvengtų tokių kontaktų. Bet norėjau paklausti, ką daryti tiems asmenims, kurie yra jau garbaus amžiaus, bet jų vaikai dar... niekaip nesulaukia anūkų, ar jie turės teisę pretenduoti į tą senelio dieną, ar ne?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Žinote, jeigu jie neturi savo vaikų, tai teisiškai būtent tas projektas, kuris skiriamas, jiems kaip ir būtų nelabai priskirtinas. Bet aš nemanau, kad senelių diena bus pažymima ir švenčiama tik su savo anūkais, vaikais, manau, kad savivaldybės yra išmoningos ir iš tų visų daugumos renginių galės dalyvauti renginiuose, skirtuose seneliams pagerbti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, prašom pasakyti: yra mamų diena, yra tėčių diena, šiuo atveju yra tikrai senelių diena, o močiutės kaip?

R. ŠALASĖVIČIŪTĖ (LSDDF). Aš sakiau, kad iš pasaulinės praktikos yra tik viena valstybė – Lenkija, bet jinai gana įdomiai turi – Senelio diena yra sausio 21 diena, o Močiučių diena yra sausio 22 diena. Vadinasi, dvi dienas iš eilės pagerbia močiutes ir senelius. Kažkaip įstatymo projekte negalėjau rašyti *babytės* ar *babos* tarmiškai, vienur taip vadinasi, tai tiesiog pas mus literatūriškai seneliai apima ir močiutę, ir senelį.

PIRMININKĖ. S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, girdžiu, kad jau kolegos pradėjo organizuoti beveik lingvistinę, kalbinę diskusiją, kas yra senelis, tai noriu pasakyti, kad senelis nebūtinai turi būti tas asmuo, kuris turi anūką. Kartais ir seną žmogų seneliu vadina – seneli, senele. Tai noriu pasakyti, kad šis terminas yra savotiška dviprasmybė.

O rimtai, gerbiama pranešėja, noriu priminti, kad dar yra Pagyvenusių žmonių diena. Ar, jūsų nuomone, nepakaktų, kad tą dieną švęstų ir jūsų minimi seneliai? Ar dar reikia atskirų švenčių?

R. ŠALASĖVIČIŪTĖ (LSDDF). Iš tikrųjų visų pirma jūsų įžanga buvo įdomi. Aš noriu pasakyti, kad Žemaitijoje, jeigu turi anūką, tai esi *bočius* arba *bočelė*. Iš karto viskas aišku, kaip ten su tais *bočiais* ir su anūkais turimais. Tačiau šita seneliams skirta diena yra būtent, aš irgi čia dar pažymėjau atskirai, pagerbti šeimos rate savo senelius, kartu pabūti su tėvais, su anūkais. Iš tikrųjų tai daugiau šeimos šventė, mes gi turime Motinos dieną, turime Tėvo dieną, bet turime vaikų, kurie nešvenčia Mamos ir Tėvo dienų, jie auga su seneliais, tai dar galimybė ir šioje dalyje pagerbti senelius, kurie prilygsta motinai arba tėvui.

PIRMININKĖ. Dėkojame, kolege, jūs atsakėte į visų norinčių klausti klausimus. Motyvai. Už – A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Galima pajuokauti, aš turiu keturis anūkus, irgi negalėčiau balsuoti, bet jeigu taip rimtai pažiūrėtume, vis dėlto mūsų visuomenė yra senstanti ir šita, sakykim, atmintina diena bus tikrai aktuali didžiajai mūsų gyventojų daliai, todėl aš manau, kad čia visiškai logiška mintis. Be abejonės, šita atmintina diena tikrai ne ardys, bet prisidės prie šeimos instituto stiprinimo. Taigi aš čia visiškai ne juokais, bet tikrai siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ir motyvai prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Daugiau ne prieš, bet tam tikra abejonė, nes vis tiek senelis ar senele, tai yra tėvelis ir mama. Jeigu tie, kurie nesugeba pasveikinti jų Tėvo ir Motinos dieną... Mes įvedame dar trečią dieną, jeigu kas pamiršote, dar yra Senelio diena. Ar nenuvertiname paties to santykio, tuo labiau kad mūsų tikrai yra labai gilios tradicijos Kalėdų, Velykų, kai susirenka visos šeimos. Lenkija, aš sutinku, bet kai kurios valstybės, kurios buvo paminėtos, vargiai ar turi Motinos ir Tėvo dieną. (*Balsai salėje*) Jeigu kalbame apie Pagyvenusių žmonių dieną, tai išvis... Aišku, pavadinimas – Pagyvenusių, gal senjorų diena būtų, nes seneliai pas mus vis dėlto asocijuojasi ir su amžiumi. Be abejo, ir tuo labiau kad turiu du sūnus, suaugę, turi šeimas, bet kol kas aš neturiu anūką, tai savotiškai tikrai neturiu interesų konflikto ir balsuosiu už šitą dieną tam, kad mes galėtume vienaip ar kitaip išsiaiškinti, kas gi yra tas tikras senelis.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašom balsuoti dėl siūlomo projekto – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo. Projektas Nr. XIII P-4424.

Balsavo 59 Seimo nariai: už – 52, prieš – 2, susilaikė 5. Projektui pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – birželio 23 diena.

Kito Seimo nutarimo projekto pateikimas. Dar per šoninį mikrofoną V. Juozapaitis. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Labai atsiprašau, Švietimo ir mokslo komitete yra dauguma senelių, mes negalėsime svarstyti šito klausimo, nes teks visiems nusišalinti. Gal yra koks jaunesnis komitetas.

PIRMININKĖ. Jūs svarstysite ne dėl savęs, o dėl kitų senelių.

17.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl 1990–1991 metų Nepriklausomybės gynėjo vardo“ projektas Nr. XIII P-4760 (pateikimas)

Seimo nutarimo „Dėl 1990–1991 metų Nepriklausomybės gynėjo vardo“ projektas Nr. XIII P-4760. P. Urbšys. Prašom pateikti.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, tikrai norėčiau priminti, kad šitie metai yra jubiliejiniai mūsų valstybėje – tai mūsų nepriklausomybės atkūrimo 30-mečio metai. Gal geriau vėliau negu niekada įvertinti tuos žmones, kurie prisidėjo prie nepriklausomybės įtvirtinimo. Daugiau negu keistai atrodo, kad iki šios dienos nėra apibrėžtas nepriklausomybės gynėjo vardas.

Mes visi esame nepriklausomybės gynėjų liudininkai ir dauguma iš mūsų, ko gero, dalyvavome tame taikiame pilietiniame pasipriešinime. Kai dabar bando surūšiuoti, kurie čia yra tikrieji ar netikrieji nepriklausomybės gynėjai, tai nueina į tokius šunkelius, kad šiandien mes neturime aiškaus vardo apibrėžimo. Tai šitas nutarimas yra orientuotas į tai, kad būtų apibrėžta, kas yra nepriklausomybės gynėjas.

Tai, pirma, tas, kuris davė priesaiką ir priklausė Lietuvos gynėjų struktūroms. Asmuo, dalyvavęs organizuotose struktūrose, tai yra ar Šaulių sąjungoje, ar kitose struktūrose, kurios nepriklausė krašto apsaugai. Trečia grupė asmenų, kurie nepriklausė organizuotoms grupėms, bet dalyvavo ginant nepriklausomybę. Aš turiu omenyje tuos asmenis, kurie saugojo parlamentą, televizijos bokštą ar kitus valstybei reikšmingus pastatus. Ir kita grupė – tai asmenys, turintys valstybinius apdovanojimus už nepriklausomybės gynimą.

Šis nutarimas nesuteikia statuso. Jis tik apibrėžia vardą. O toliau atskirais įstatymais tos organizacijos apibrėš ir socialinio statuso problemas. Tokia šito nutarimo esmė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kolega Povilai, iš tiesų, matyt, ir jūs matėte Teisės departamento pastabą, ir mums kyla klausimas. Dabar yra toks vardas ir statusas. Aš visiškai sutinku su tuo, ką jūs pasakėte. Ar negalvojote šitą įstatymą koreguojant plėsti sąvoką? Tai būtų aukštesnis lygis ir apibendrintas. Nereikėtų koreguoti atskirų įstatymų. Ar negalvojote apie tai?

P. URBŠYS (*MSNG*). Dėl įstatymo. Nežinau, gal aš klystu, bet, kiek žiūrėjau, tai tas įstatymas labai įdomiai apibrėžia. Jis yra tarp nukentėjusiųjų. Išivaizduokite, ką tai reiškia: tu esi nepriklausomybės gynėjas, jeigu tu esi nukentėjęs. Bet jeigu tavęs tankas nepervažiavo ar tavęs kulka nekliudė, tai tavo statusas lieka toks neaiškus. Todėl aš ir sakau, šiuo atveju įstatymas labiau apibrėžia socialinį statusą. Čia yra labiau deklaratyvus nutarimas, 30-mečio proga valstybė pasako, kas yra tas nepriklausomybės gynėjas. Toliau pagal atskirus įstatymus yra apibrėžiamas socialinis statusas, o šis nutarimas leidžia ir pagal asociacijų įstatus apibrėžti būtent tą vardą tiems, kurie iš tikrųjų dalyvavo ginant nepriklausomybę. Aš sakyčiau, čia yra toks kompromisinis variantas, nes įstatymo kelias vedė prie dabartinės situacijos, kad praėjus 30 metų niekaip negalime įvardinti, kas yra nepriklausomybės gynėjas.

PIRMININKĖ. Klausia R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamasis pranešėju, idėja tikrai graži ir sena, daug diskusijų sulaukusi įvairiuose formatuose, tačiau mane domina įgyvendinimo niuansai, nes, kaip aš suprantu, tai liečia iš esmės visus žmones, kurie vienu ar kitu periodu gynė parlamentą, televizijos bokštą ir kitus objektus, ir nebūtinai Vilniuje.

Sakykite, kaip jūs atrinksite tuos žmones? Ar tada jie automatiškai visi tampa valstybės gynėjais, ar reikės kokio nors paliudijimo, dokumentavimo? Man atrodo, čia labai pavojingas dalykas suskirstyti žmones. Galbūt ne visi turi nuotraukos įrodymą, kad jie buvo, bet jie buvo. Jie galės tada pretenduoti į tokį statusą ar neturės? Kaip tas praktinis įgyvendinimas? Man atrodo, kad šimtai ir tūkstančiai žmonių, kurie gynė laisvę, jie visi, mes juos laikome gynėjais, tačiau kai tik prasideda apie statusą, galbūt vėliau apie socialinių garantijų klausimą, ar nebus išįžeidusių ir nuskriaustų?

P. URBŠYS (*MSNG*). Aš nemanau, kad bus išįžeidusių ir nuskriaustų, nes dabar yra pagrindas išįžeisti, nes, kaip minėjau, niekaip nėra apibrėžta. Niekaip neapibrėžta, kas yra nepriklausomybės gynėjai. Ir jūs supraskite viena, kad tais metais, kai buvo paskelbta nepriklausomybė, kai mes organizavomės į tą gynimą, kaip mus įvardino ta priešiška pusė? Banditiškos formuotės arba suklaidinti asmenys. Man atrodo, čia tik atveria galimybę, kaip aš ir minėjau, nesuskaidyti visuomenės, bet parodyti pagarbą.

Pavyzdžiui, tuose nuostatuose, kur yra: tie asmenys, kurie nepriklausė organizuotoms struktūroms, bet 1990 metų kovo 11 d. ir 1991 m. rugpjūčio 21 d. gynė svarbius valstybinius objektus

sovietų kariuomenės agresijos metu, jei tai dokumentais įrodoma. Jeigu mes kalbame apie pokario ginkluotą rezistenciją, kaip gauna būtent tą statusą, kuris net suteikia valstybines išmokas? Reikia gauti paliudijimą dviejų, kurie dalyvavo ginkluotame pasipriešinime, ir tai jau įtvirtinta įstatymu. Man atrodo, šiuo atveju, kadangi tikrai nekalbama apie socialines garantijas, to supriešinimo tikrai pavyks išvengti. Bet jeigu kas, mes reaguotume, nes mes dar turėtume pasvarstyti šį nutarimą.

PIRMININKĖ. Klausia G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Mano klausimas būtų, ar išties šį įstatymo projektą aptarėte, galbūt diskutavote su visuomeninėmis organizacijomis, tokiomis kaip Sausio 13-osios brolija, ir kokia buvo jų nuomonė, nes turbūt labiausiai juos palies tas įstatymas, tiek Šaulių sąjungos narius, tiek šios brolijos narius. Kokia būtų jų nuomonė? Ar turite informacijos?

P. URBŠYS (*MSNG*). Iš tikro čia ankstesnių kadencijų metu buvo bandymas būtent nepriklausomybės gynėju apibrėžti savo kaip statusą ir, man atrodo, per Seimo narį J. Oleką buvo inicijuota pataisa, kuri aiškiau apibrėžtų, bet čia būtent Nukentėjusiųjų įstatyme. Ir tą organizavo, sakykime, visuomeninė asociacija, kuri pasivadino Sausio 13-osios vardu. Bet, kaip minėjau, nepriklausomybės gynyboje dalyvavo asmenys, kurie priklausė organizuotoms struktūroms. Po kiek laiko jie būtent perėmė iniciatyvą ir dabar yra įstatymo projektas, kuris susijęs su tais, kurie priklauso organizuotoms grupėms, struktūroms. Mes šį įstatymo projektą esame svarstę ir tikrai jis pasieks posėdžių salę, bet tie kiti visuomenininkai, kurie nepriklauso organizuotoms struktūroms, tarsi palieka paraštėje.

Mes ir norėjome priimti tokį nutarimą, kuris pagerbtų ir tuos, kurie, kaip pasakius, dalyvavo nepriklausomybės gynyboje, bet jie negali pretenduoti į socialinį statusą, o tuos, kurie gali pretenduoti į socialinį statusą, tai mes šituo įstatymu patvirtinsime. Todėl tame nutarime yra išskirtos tos grupės.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (*LSDDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, norėjau paklausti, kokia organizacija ar įstaiga vykdys registraciją ir aiškinsis, kas yra gynėjas ir kas yra apsimetėlis, nes šiuo metu labai daug kas norės būti nepriklausomybės gynėju?

P. URBŠYS (*MSNG*). Na, iš tikro visada būna, kad gynėjų ne mažėja, o daugėja su amžiumi. Bet saugiklis yra toks, kaip aš minėjau, čia išvardintos tos grupės asmenų, tai kai kurios grupės reglamentuos tą statuso nustatymą, jos jau apibrėš statusą su socialinėmis pasekmėmis pagal savo įstatymus, o kitos yra asociacijos. Čia nebus galima taip, kad žmogus pasiskelbė – aš esu nepriklausomybės gynėjas. Aš galiu sakyti, aš dalyvavau parlamento gynyboje sausio mėnesį, aš atsiakiau Sausio 13-osios medalio, bet jeigu aš čia išėsiu ir sakysiu – aš nepriklausomybės gynėjas, tai šiuo atveju man vis tiek reikės paliudyti dokumentu ar liudininku, kurie paliudytų, ar aš tikrai toks buvau. Šiuo atveju tikrai aš netikiu, kad atsiras apsišaukėlių organizacijų. Tuo labiau kad tie žmonės, patikėkite manimi, nepriklausomybės gynėjai yra labai aktyvūs ir pilietiški, tai neišvaizduoju, kad gali atsirasti apsišaukėlių ir bandyti prisidengti nebūtais nepriklausomybės gynėjų vardais.

PIRMININKĖ. Klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Dėkui jums, mielas Povilai, už šią gerą iniciatyvą. Aš norėčiau paklausti. Kaip aš supratau iš jūsų teikimo, tie žmonės, kurie buvo prisiekę, pavyzdžiui, savanoriai Seimo rūmuose, kaip aš atsimenu, tai šitie žmonės neįeina į šitą jūsų labai gerą iniciatyvą? Jei jūs galėtumėte kaip nors patikslinti, nes reikėtų gal suprasti vidinę logiką. Ačiū.

P. URBŠYS (*MSNG*). Vidinė... Yra nuoroda, kad čia yra nutarimas, kad mes kaip Seimas įvardiname, kas yra asmenys, kurie turi nepriklausomybės gynėjo vardą. Tai ten yra kariai, kurie 1990 m. kovo 11 d.–1991 m. rugpjūčio 21 d. priklausė krašto apsaugos struktūroms, asmenys, dalyvavę organizuotose struktūrose, jie neįėjo į krašto apsaugą, bet buvo, pavyzdžiui, nors aš nebuvau šaulių narys, bet parlamente aš buvau priskirtas prie Panevėžio šaulių sąjungos būrio, ir asmenys, kurie dalyvavo gynyboje. Sutikite, mes čia, parlamente, tikrai nebūtume jautęsi saugiai ir galų gale tikrai būtų įvykęs Aukščiausiosios Tarybos šturmas, jeigu nebūtų buvę išorėje žmonių. Šitie žmonės dabar pakimba, jeigu jie nebuvo nukentėję fiziškai, jie pakimba, jie tarsi turi įrodyti, kad jie buvo nepriklausomybės gynėjai, bet vardo... Mes, valstybė, jiems nepasakome, kad

jūs turite tą vardą. Ir savanoriai. Savanoriai įeina į karius, kurie 1990 metais, kaip aš minėjau, įėjo į krašto apsaugos struktūrą, įeina.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Išgirdau atsakymus, tai dėkui, nereikia, neklausiu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūs atsakėte į visų norinčių paklausti... Motyvai. A. Gumuliauskas – už. Prašom.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Aš tik norėčiau patikslinti Povilą. Klausymai vyko nuo 2018 metų, jie buvo surengti net ketveri, po to buvo sudaryta komisijos darbo grupė, kuri dirbo pusę metų. Ją sudarė Krašto apsaugos ministerijos atstovai, nevyriausybinių organizacijų atstovai, taip pat mūsų Seimo nariai. Dėl tų, kurie davė priesaiką ir kurie tikrai gynė mūsų šalį nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. rugpjūčio 21 d., tai yra iki pučo pabaigos, jau yra parengtas įstatymo projektas, kurį mūsų komisija svarstys kitą trečiadienį. Aš tikiuosi, kad mes prieisime prie bendros išvados ir pateiksime kaip projektą. Tai čia kas klausia.

Dabar kolegė G. Skaistė paminėjo šaulius, šauliai į tą įstatymą įeis. O Sausio 13-osios brolija, draugija yra šiek tiek kiti dalykai. Aš manau, kad šitam nutarimo projektui tikrai buvo skirtas pakankamas dėmesys. Mes ir komisijoje diskutavome šiuo klausimu ir priėjome prie bendros išvados. Taigi jis yra pakankamai apsvaistytas, apsvaistytas su suinteresuotomis pusėmis, tai būtent su organizacijomis tų žmonių, kuriuos šitas nutarimas tiesiogiai palies. Aš kviečiu visus balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, prašau balsuoti dėl teikiamo Seimo nutarimo.

Balsavo 66 Seimo nariai ir visi 66 pritarė Seimo nutarimo projektui Nr. XIII P-4760.

Komitetai: kaip pagrindinis – Žmogaus teisių komitetas ir papildoma – Istorinės atminties komisija. Svarstymas rudens sesijoje. (*Balsai salėje*)

Per šoninį mikrofoną – V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš norėčiau pasisakyti dėl to klausimo, kuris turėtų būti kitas, užbaigiantis šios dienos darbotvarkę. Kolega V. Simulikas nori pateikti Lygių galimybių tarnybos nuostatas. Peržiūrėjusi projektą aš pamačiau, kad tos teisės, kurias siūloma įtvirtinti, neatitinka dabar galiojančio Lygių galimybių įstatymo. Tikriausiai kolega paskubėjo ir įrašė nuostatas, kurias siūlo naujajame projekte, tačiau tas projektas dar yra svarstymo stadijoje, ir mes nežinome, koks įstatymas bus priimtas Seime, ar visos tos teisės, kai kurios iš jų gal ir abejotinos, išliks būsime įstatyme.

Todėl šitas teikimas šiandien primena vežimo statymą prieš arklį ir yra ne tik nesavalaikis, nelogiškas, bet ir teisiniu požiūriu nekorektiškas. Mes negalime patvirtinti nuostatų pagal dar negaliojančią įstatymą, suprantate? Jeigu kolega palauktų, kol Seimas priims naują Lygių galimybių įstatymo redakciją, tai toks teikimas būtų logiškas.

Dėl ko aš dabar kreipiuosi? Aš siūlyčiau kolegai tiesiog neteikti šiandien to, ką jis ketino teikti, priešingu atveju būsiu priversta prašyti pertraukos frakcijos vardu. Suprantate, jūs negalite teikti nuostatų, kurios neatitinka galiojančio įstatymo, o šitas nuostatas galėsite teikti tada, kai įsigalios naujai priimtas įstatymas, jeigu toks bus priimtas.

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, man atrodo, kad pateikimas gali vykti, o visa tai, ką jūs formuluojate dabar, būtent po pateikimo, jeigu būtų pritarta, būtų galima išnarplioti, nes iš esmės keičia ne įstatymą, o tikrai Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pavadinimą.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ne, ne pavadinimą. Jūs turbūt neskaitėte projekto. Pirmas yra mano patirties visoje erdvėje atvejis, kai įgyvendinamasis teisės aktas yra teikiamas anksčiau negu priimamas pats teisės aktas. Taip negali būti tiesiog iš principo. Galbūt visiškai pasikeis to įstatymo turinys, o mes jau būsime po pateikimo pritarę įstatymo nuostatų neatitinkančiam projektui. Aš tiesiog siūlau šiandien jo neteikti ir nereikės prašyti pertraukos.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, yra siūlymas, jis buvo pateiktas. Kas pritariate, kad neteiktų, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. (*Balsai salėje*) Išspręsimė šį klausimą ir grįšime. Nekelkite panikos. Kas palaiko jūsų siūlymą, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę – prieš arba susilaiko.

Balsavo 61 Seimo narys: už – 24, prieš – 17, susilaikė 20. Kaip ir būtų nepritarta. Bet ar jūs čia frakcijos vardu? (*Balsai salėje*) Jūs prašėte iš viso nesvarstyti, mes apsisprendėme. (*Balsai salėje*) Kolegos, kartojame balsavimą. Frakcijos vardu prašoma pertraukos iki kito posėdžio. (*Balsai salėje*) Taip, formaliai teisūs, aš nespėjau paskelbti klausimo, buvo suteiktas žodis, Vilija išsakė savo siūlymą. Kadangi pradėjome procedūrą, balsuokime dėl pertraukos iki kito posėdžio. Povilai, ramiai, grįšime.

Balsavo 63 Seimo nariai: už pertrauką – 31, prieš – 15, susilaikė 17. Pertrauka iki kito posėdžio. Per šoninį mikrofoną – A. Gumuliauskas dėl praėjusio klausimo, aš suprantu.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš norėčiau šiek tiek patikslinti. Ten Povilo pateiktas nutarimo projektas. Pagrindinis komitetas – Žmogaus teisių komitetas, kuris tikrai nelabai kuo dėtas. Todėl aš siūlyčiau Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, nes vis dėlto vyko agresija ir panašiai, kaip pagrindinį.

PIRMININKĖ. Ar sutinkame su siūlymu? P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji, dabar mes norime įvertinti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą būtent į nutarimo svarstymą, kuris daugiau susijęs su istorine atmintimi. Man atrodo, yra Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija, pasitikėkite ja. Mes galime dar tų komitetų prijungti, kaip jūs manote, gerbiamas pirmininke?

PIRMININKĖ. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Prašom, pirmininke.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Aš prašyčiau palikti mus kaip pagrindinį ir tikrai mes niekur neįsivelsime, padarysime savo darbą labai greitai.

PIRMININKĖ. Jūs nepageidaujate?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Pageidaujame.

PIRMININKĖ. Pageidaujate?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. O Žmogaus teisių komiteto pirmininkas? (*Balsai salėje*) Nereikia, nepageidaujate.

Gerbiami kolegos, ar galime, grįždami prie darbotvarkės 2-21 klausimo, projekto Nr. XIII-4760, pagrindiniu komitetu skirti ne Žmogaus teisių komitetą, o Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą? Papildoma lieka Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Bendru sutarimu? Dėkojame. (*Balsai salėje*) A. Mazuronis reikalauja balsuoti. Balsuokite. Kas už Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę – prieš arba susilaikote.

Taigi balsavo 61: už – 46, prieš – 4, susilaikė 11. Tikrai patvirtinome, kad dėl projekto Nr. XIII-4760 pagrindiniu komitetu yra skiriamas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

17.25 val.

Seimo savaitės (2020-06-08–2020-06-12) – 2020 m. birželio 9 d. (antradienio) ir 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kviečiame Seimo Pirmininką mums pateikti savaitės, prasidėsiančios birželio 8 diena, posėdžių darbotvarkes.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, birželio 9 ir 11 dienomis vyks plenariniai posėdžiai. Darbotvarkės šiandien buvo svarstytos seniūnų sueigoje ir iš esmės tos darbotvarkės yra likusios tokios, kokios buvo pateiktos Seniūnų sueigoje. O pokytis antradienio posėdyje yra tas, kad ministro A. Verygos pateikiami projektai iš šiandienos persikelia į antradienį. Toliau, ne toliau, bet prasidės nuo apsvarstytų įstatymų priėmimo. Toliau – komitetuose apsvarstytų klausimų svarstymas Seimo posėdyje, vakariniame posėdyje – Nacionalinės sveikatos tarybos metinis pranešimas ir vėliau jau Vyriausybės pateikiami projektai.

11 dieną, tai yra ketvirtadienį, rytiniame posėdyje – taip pat įstatymų priėmimai, Vyriausybės valanda nuotoliniu būdu ir vakariniame posėdyje – komitetuose apsvarstytų klausimų svarstymas bei Seimo narių ir Vyriausybės inicijuojamų naujų projektų pateikimas. Laukiu klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkojame, jūsų nori klausti V. Vingrienė. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkojame, gerbiama pirmininke. Aš labai dėkoju už Mokesčių už aplinkos teršimą įstatymo įtraukimą į darbotvarkę, jis tikrai jau seniai turėtų būti svarstomas ir labai

svarbus, bet norėjau paklausti, kitas labai aktualus klausimas yra dėl degintųjų atliekų kiekių ir deginimui skirtų atliekų importo. Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1555 seniai turi Aplinkos apsaugos komiteto išvadą, gal vertėtų jį įtraukti, nes jau dabar faktiškai veikia dvi papildomos kogeneracinės jėgainės, turi leidimus tai veiklai ir mes neturėtume... turėtume priimti tikrai reikiamus sprendimus, kad netaptume atliekų deginimo sąvartynu.

V. PRANCKIETIS. Tai jūsų klausimas, ar yra? Dabar nėra. O ar bus įtrauktas? Taip, bus įtrauktas.

PIRMININKĖ. Klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Norėjau paklausti, kada bus įtrauktas toks svarbus Lietuvai įstatymas kaip valstybės strateginis valdymas?

V. PRANCKIETIS. Gal turėsite pasiūlymą, ne klausimą, kada reikėtų įtraukti tokį įstatymą?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Tai aš klausiu, kada jūs jį įtrauksite?

V. PRANCKIETIS. Ar jūs siūlote įtraukti į kurią nors iš?.. Kada?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš siūlau kitą ketvirtadienį įtraukti.

V. PRANCKIETIS. Kitą ketvirtadienį siūlote įtraukti, gerai, užsirašysime ir įtrauksime į darbotvarkę.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Kolegos, neužstokite.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Gerbiamas Pirmininke, ar būtų galima paprašyti jūsų įtraukti pateiktą pateikimą, kuris perėjo, rodos, prieš kokius du, tris mėnesius, bijau sumeluoti, dėl šiukšlių mokesčio įstatymo, projektas Nr. XIIIIP-3244?

V. PRANCKIETIS. Ar komitetai yra svarstę?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš nesu tikras šiuo klausimu, nes labai labai ilgai...

V. PRANCKIETIS. Gerai, tai mes patikrinsime, ar yra svarstyti, ir jeigu svarstyti, tai galėsime įtraukti. Kaip matote, posėdžiai baigiasi gana anksti, 17 valandą su trupučiuuku, ir šiandien taip pat, kaip matote, pusė šešių.

PIRMININKĖ. Ir E. Zingeris klausia.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Gerbiamas Pirmininke. Europos reikalų komitete mes svarstome šiuo metu ir, matyt, greitai pateiksime Europos Sąjungos indėlio įveikiant koronavirusą metmenis, apžvelgę visus faktus, kiek Europa yra prisidėjusi, įskaitant ir būsimą „Recovery Fund“ prie pandemijos įveikimo. Aš tik norėčiau priminti, kad mūsų komitetas, kai nubalsuos dėl šio įstatymo, kuris jau buvo pristatytas Seimo salėje, mes prašysime jūsų iki mėnesio pabaigos jį įtraukti.

Antras dalykas, būtų gerai, jeigu jūs pasidalytumėte savo žiniomis ir nuojautomis, kada mes šioje salėje užbaigsime šią nuostabią pavasario sesiją. Ačiū.

V. PRANCKIETIS. Praėjusį ketvirtadienį tas klausimas taip pat buvo užduotas ir atsakysiu taip pat, kaip ir praėjusį ketvirtadienį. Konstitucija numato, kad birželio pabaiga būtų ir sesijos pabaiga. Mes taip planuojame, todėl kviečiame ir opozicines frakcijas teikti siūlymus dėl darbotvarkės, tuos klausimus, kuriuos, mano, reikia išspręsti šioje sesijoje tam, kad nereikėtų specialiai dėl atskiros darbotvarkės pratęsti sesijos.

PIRMININKĖ. Dėkojame, Pirmininke. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju.

Mūsų darbotvarkės klausimai baigti ir lieka Seimo narių pareiškimai. Kviečiu V. Baką.

17.30 val.

Seimo narių pareiškimai

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiamas Seimo Pirmininke, šiandien Seimo Pirmininkas atsisakė tenkinti kai kurių kolegų, čia esančių, užgaidą atimti iš manęs leidimą dirbti su išlaptinta informacija. Tačiau nepagrįsti kai kurių politinių veikėjų puolimai žemina mano garbę, todėl aš siūlau, vadovaudamasis Poligrafo įstatymu, poligrafa.

Seimo Pirmininkas V. Pranckietis nesivelia į *makles*, kurias kurpia politinę daugumą turintys veikėjai. Pabrėžiu bet kuriam iš jūsų: jeigu sprendimas būtų kitoks, tai būtų universali susidorojimo priemonė su bet kuriuo iš jūsų, užtektų kelių žmonių kreipimosi į Seimo Pirmininką. Aš tikrai sveikinu poną Seimo Pirmininką, kad jis nesukūrė tokio antidemokratinio precedento. Jis priėmė logišką sprendimą ir remiasi tik kompetentingų institucijų informacija.

Tačiau Seimo Pirmininkas taip pat pranešė, kad Valstybės saugumo departamente šiuo metu vykdomas tyrimas dėl galimai neteisėtos VSD įslaptintos informacijos atskleidimo. Neturiu ko slėpti, savo pareigas atlikau sąžiningai, buvau ir esu viešojo intereso pusėje, mano sprendimų ginti viešąjį interesą nesaisto svarstymai, ar tai naudinga, ar žalinga vienai ar kitai politinei jėgai. Esu pasirengęs pasitikrinti poligrafo viešai.

Primenu, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narių A. Šimo, D. Gaižausko, J. Jaručio, G. Kirkilo, A. Gumuliausko, M. Mackevičiaus prašymas atimti iš manęs leidimą dirbti su įslaptinta informacija yra grindžiamas tuo, kad esą atskleidžiau tai, ko negalėjau atskleisti. Matydamas būtinajį reikalingumą ir viešąjį interesą, neleidau numarinti pranešėjo informacijos apie galimą neteisėtai įslaptintos žvalgybinės informacijos rinkimą ir perdavimą asmenims, kurie neturėjo teisės su ja susipažinti.

Užuot atlikę išsamų tyrimą, kaip tai pasiūliau šių metų pradžioje, šio komiteto ir frakcijos vadovai daro spaudimą VSD, kad šis persekiotų pranešėją, kelia kaltinimus niekaip jų nepagrįsdami. Pavyzdžiui, ką reiškia daugybiniai darbo su įslaptinta informacija pažeidimai, kas juos nustatė, kokie tie atvejai?

Jei trumpiau, esu kaltinamas rimtu nusikaltimu, tai yra išdavęs valstybės paslaptį. Tai netiesa, tačiau tai yra rimtas klausimas, rimtas kaltinimas. Esu pasirengęs pasitikrinti melo detektoriumi viešai dėl to, ar esu išdavęs valstybės paslaptį. Poligrafo naudojimo įstatymo 5 straipsnio 5 ir 6 dalys numato atvejus, kai atliekami tyrimai poligrafu. Tai yra tiriant nusikalstamas veikas ir vykdamas jų prevenciją, tiriant kitus teisės pažeidimus, jeigu tai susiję su valstybės paslaptimi, ir, antra, kai yra pagrindas manyti, kad asmeniui daromas neteisėtas poveikis, turintis reikšmės nustatytai susipažinimo darbo su įslaptinta informacija tvarkai, jos saugojimui ir naudojimui.

Esu pasirengęs sėstis prie vadinamojo melo detektoriaus su ta sąlyga, jeigu Valstybės saugumo departamento direktorius D. Jauniškis ir jo pavaduotojas R. Bridikis taip pat bus patikrinti melo detektoriumi, atsakys į klausimus. Ar jie kišosi į Prezidento rinkimų kampanijos rinkimų procesą, ar teikė informaciją pasirinktiems kandidatams, ar jų pavedimu buvo renkama įslaptinta informacija iš žvalgybos duomenų bazių apie asmenis, verslo, politikos, meno, kultūros, žiniasklaidos atstovus, ar ji buvo perduoda kandidatui į Prezidentus G. Nausėdai arba jo atstovams? Ar tai padaryta D. Jauniškio, jo pavaduotojo pavedimu per trečius asmenis ar tiesiogiai? Ar informacija buvo perduoda asmenims, kurie neturi šios teisės, neturi teisės šios informacijos gauti? Ar minimi VSD vadovai yra davę žinomai neteisėtų pavedimų savo pavaldiniams? Ar VSD direktorius, jo pavaduotojas gavo informacijos apie galimą Prezidento rinkimų kampanijos neteisėtą, neskaidrų finansavimą arba kitokią paramą ir jos kandidatas nedeklaravo?

Rimtą grėsmę matau, kad informacija, pranešėjo pateikta informacija, nebuvo iš esmės tirama. Nebuvo apklausti net pareigūnai, kuriems VSD vadovas galėjo duoti neteisėtus nurodymus. Priešingai, buvo puolami tie, kurie parlamentinę kontrolę atliekančiam Seimui, mums, pateikė svarbios informacijos apie galimus piktnaudžiavimus specialiosiose tarnybose.

Nors NSGK patvirtino, kad tokia informacija buvo renkama, nebuvo net aiškinamasi, kam ši informacija buvo perduoda, kaip dokumentuotas šis procesas, kur informacija saugoma ir ar apskritai ji saugoma. Mes turime pasitikėti specialiosiomis tarnybomis, turime būti tikri, kad jų veikla neperžengia įstatymų, kad kurie nors vadovai, pareigūnai neaptarnauja atskirų politikų, verslo ar interesų grupių. Turime būti tikri, ar VSD yra atsparus politizavimui, nėra naudojamas konkurencinėse kovose, tiek versle, tiek politikoje. Jūs turėsite progą įsitikinti, aš taip pat turėsiu progą apginti savo garbę nuo žmonių, kurie dėl politinių motyvų ir keršto bando ją suteršti.

Taigi mano pasiūlymas. Remiantis Poligrafo naudojimo įstatymo 5 straipsniu, vykstant tikrinimui, ar nebuvo nutekinta slapta informacija, priimti sprendimą dėl tyrimo atlikimo poligrafu, per jį esu pasirengęs atsakyti į klausimą, ar kam nors esu nutekinęs įslaptintą, valstybės paslaptį sudarančią informaciją. Norėčiau, kad į šį bei kitus klausimus atsakytų ponas D. Jauniškis bei jo pavaduotojas R. Bridikis. Ačiū jums visiems už dėmesį. Prašau laikyti šį pareiškimą oficialiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau nėra registravusių pareiškimus. (*Balsai salėje*) Prašom registruotis, gerbiami kolegos.

Užsiregistravo 44 Seimo nariai. Gerbiami kolegos, 2020 m. birželio 4 d. vakarinį Seimo posėdį baigėme. (*Gongas*) Gero vakaro!

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 17
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 69, 74
Andrikis Rimas 46, 47, 48, 49
Archimėdas 17
Armonaitė Aušrinė 20, 22, 33
Ažuolas Valius 16, 18, 29
- Bacvinka Kęstutis 40
Bakas Vytautas 26, 76
Baranauskas Antanas 66
Baškienė Rima 7, 8, 20, 22
Bernatonis Juozas 33
Biliūnas Jonas 66
Bilotaitė Agnė 56, 57, 59
Bradauskas Bronius 54
Bridikis Remigijus 77
Budbergytė Rasa 7, 33
Bukauskas Valentinas 54, 55, 56
Burokienė Guoda 42, 52, 53, 56, 57, 58, 76
- Chodkevičius Jonas Karolis 67
- Čimbaras Petras 32
Čmilytė-Nielsen Viktorija 22, 29
- Dagys Rimantas Jonas 11, 20, 22
Degutienė Irena 70
Dumbrava Algimantas 31, 32, 43, 63, 70
- Gaižauskas Dainius 75, 77
Gedvilienė Aistė 28, 29
Gentvilas Eugenijus 17, 19, 22, 36, 52, 53
Gentvilas Simonas 7, 45
Glaveckas Kęstutis 9, 37, 38
Grybauskaitė Dalia 15
Gumuliauskas Arūnas 65, 66, 67, 68, 71, 74, 75, 77
- Haase Irena 46, 68
- Jakeliūnas Stasys 17, 25
Jankevičius Elvinas 28
Jarutis Jonas 41, 43, 77
Jauniškis Darius 77
Jonaitis Liudas 44
Jonas Paulius II 69
Jovaiša Eugenijus 68
Jovaiša Sergejus 66, 68
Juozapaitis Vytautas 21, 22, 37, 38, 45, 51, 70, 71
- Kamblevičius Vytautas 73
Karbauskis Ramūnas 10, 18, 29
Kindurys Gintautas 58, 59, 60
- Kirkilas Gediminas 77
Kreivys Dainius 19
Kulakauskas Antanas 61
Kupčinskas Andrius 22, 23, 24, 25, 51, 58
- Labanauskas Liutauras 34
Landsbergis Gabrielius 18, 19, 28
Latakas Algirdas 36
- Mackevič Michal 77
Mačernis Vytautas 67
Majauskas Mykolas 14, 17, 50, 55
Martinėlis Raimundas 33, 34, 37
Masiulis Kęstutis 10, 18, 23, 41, 42, 45, 55, 57
Masiulis Rokas 28, 29, 31, 43
Matelis Bronislovas 24
Mazuronis Andrius 12, 35, 75
Mažeika Kęstutis 30, 32, 40, 41, 44
Monkevičius Algirdas 34, 39
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 72
- Narkevič Jaroslav 31, 36
Nausėda Gitanas 12, 17, 77
Navickas Andrius 61
Navickas Kęstutis 42
Nekrošius Arvydas 36, 37, 40
Norkienė Aušrinė 70
- Olekas Juozas 73
- Pabrėža Jurgis Ambroziejus 65, 66
Papirtienė Aušra 44, 45, 46
Pavilionis Žygimantas 36
Petrauskienė Rasa 37
Poderys Virgilijus 22, 23, 24, 25, 26, 27
Pranckietis Viktoras 7, 75, 76
Puidokas Mindaugas 12, 14, 18, 34, 35
Pupinis Edmundas 31, 32, 41, 43, 44, 50, 53, 55, 57, 74
- Razma Jurgis 8, 17, 18, 25, 26, 28, 37
Rinkevičius Viktoras 12, 17, 69
- Sabatauskas Julius 7, 9, 29, 30, 50, 52, 53, 54, 55, 57, 59, 60, 61
Saudargas Paulius 23, 40
Simulik Valerijus 74
Sinkevičius Rimantas 26
Sysas Algirdas 8, 21, 33, 51, 63, 64, 65
Skaistė Gintarė 16, 73, 74
Skardžius Artūras 15, 18, 30, 31, 42
Skvernelis Saulius 17, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 36, 38
Sladkevičius Vincentas 69
Staniuvienė Levutė 44

Steponavičius Gintaras 35
Strelčiūnas Algis 60, 61, 62
Sutkus Valdas 29, 36

Šakalienė Dovilė 21
Šalaševičiūtė Rimantė 7, 8, 10, 11, 12, 32, 62, 63, 64, 65,
70, 71
Šapoka Vilius 38
Šarknickas Robertas 19, 33, 53, 56, 57, 61, 63, 76
Šedbaras Stasys 55, 67, 72
Šiaulienė Irena 40, 56, 57
Šimas Audrys 33, 77
Šimonytė Ingrida 16, 17
Širinskienė Agnė 46
Šumanas Robertas (Schuman Robert) 20

Tamašunienė Rita 33, 49, 50, 51
Tomilinas Tomas 9, 12, 13, 19, 48, 49

Tumas-Vaižgantas Juozas 66
Tumėnas Stasys 38, 39, 65, 71

Urbšys Povilas 19, 25, 26, 42, 43, 51, 53, 54, 58, 61, 64,
68, 70, 71, 72, 73, 75

Vaičekauskas Gintaras 32, 33
Vaičiūnas Žygimantas 31, 35, 36
Vaitkus Arvydas 29
Varkalys Jonas 34
Veryga Aurelijus 24, 28, 32, 34, 37, 75
Vienuolis-Žukauskas Antanas 66
Vingrienė Virginija 30, 75
Vinkus Antanas 13, 31, 53, 56, 66, 69

Zingeris Emanuelis 66, 73, 76

Žemaitaitis Remigijus 46

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*